OTTHON, VÁROS
FERENCVÁROS

BUDAPEST FŐVÁROS IX. KERÜLET FERENCVÁROS ÖNKORMÁNYZATA

SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI KONCEPCIÓ FELÜLVIZSGÁLATA

Jóváhagyta:
Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata Képviselő-testületének …/2013. (… ...) számú határozata

2013-2014.

Készítette:

Halmai András

Tartalom

Vezetői értékelés 3
I. Helyzetelemzés 4
1. Szabályozás, hatáskör 4
2. Szociális ellátórendszer Ferencvárosban 6
2.1. Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata 7
2.2. Budapest Főváros Kormányhivatala IX. Kerületi Hivatal 7
2.3. Önkormányzat fenntartásában, alapításával működő szervezetek 8
2.4. Civil és egyházi szervezetek 12
2.5. Nemzetiségi Önkormányzatok 13
2.6. Köznevelési intézmények 13
3. A társadalmi környezet bemutatása, értékelése 15
3.1. A lakosságszám alakulása 15
3.2. A lakosság összetétele 16
3.3. A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások célcsoportjai 19
4. A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, valamint a támogatások bemutatása, értékelése 22
4.1. Alapellátás 22
4.2. Szakosított ellátás – Időskorúak átmeneti otthona 45
4.3. Pénzbeli és természetbeni, szociális és gyermekjóléti ellátások 46
5. Finanszírozás a szociális területen Ferencvárosban 62
II. Helyzetértékelés, alapelvek meghatározása 64
1. Alapelvek 64
2. SWOT analízis 65
III. Célok, fejlesztési javaslatok 68
1. Általános célok a szociális ellátórendszer területén 68
2. Fejlesztési javaslatok szociális területen a 2014. évre 69
2.1. Kommunikáció 70
2.2. Gyermekek napközbeni ellátása 70
2.3. Köznevelési intézmények 70
2.4. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás 71
2.5. Házi segítségnyújtás 71
2.6. FESZGYI költöztetése 71
2.7. Intézményi technikai ellátórendszer egységesítése 71
2.8. Közösségi szolgálat - Idősügy 71

2.9. Szociális területen dolgozók munkájának elismertsége 72
2.10. Prevenciós helyiségek kialakítása 72
2.11. Feladatok a pénzbeli és természetbeni ellátások területén 72
2.12. Támogatási rendszer 72
2.13. Menekült vagy oltalmazott társadalmi réteg beilleszkedésének elősegítésével kapcsolatos feladatok megvalósítása 73
Határozati javaslat 74
IV. Mellékletek 75
1. számú melléklet – Statisztikai adatok a Fővárosról és Ferencvárosról 75
2. számú melléklet – A járási törzshivatalhoz kerülő hatósági feladatok 82
3. számú melléklet – József Attila Terv bemutatása 85
4. számú melléklet – LÉLEK – Program bemutatása 90
5. számú melléklet – FESZGYI – FEBI szervezeti ábrája 94
5.1. számú melléklet – FESZGYI 94
5.2. számú melléklet – FEBI 95
6. számú melléklet – Kedvezményes bérleti díjú szervezetek 96
7. számú melléklet – Önként vállalt feladatok, támogatások a szociális ellátórendszer területén Ferencvárosban 99
8. számú melléklet – Egyházak Ferencvárosban 100

Vezetői értékelés

Az önkormányzat célkitűzése, hogy Ferencváros olyan szerves része legyen Budapestnek, amely lakóinak egyenlő esélyt teremt, valamint infrastrukturális, környezetvédelmi és kulturális szempontból egyaránt megfelel az Európai Unió által a XXI. század modern világvárosaival szemben támasztott követelményeknek. Ehhez azon - Magyarország Alaptörvénye által is megfogalmazott – törekvésnek is teljesülnie kell, amely kimondja, hogy minden állampolgár számára meg kell teremteni a szociális biztonságot. Fenti cél megvalósítása érdekében egy hatékony szociális ellátórendszer működtetésére van szükség helyi szinten is. Ez a rendszer, valamint működésének hatásai központi szerepet töltenek be a ferencvárosi lakosság életében.

A Szolgáltatástervezési Koncepció 2013-2014. évi felülvizsgálata egy – a címben is – meghatározott időszakot vizsgál, így a javaslatok, célkitűzések rövidtávú időszakban értelmezhetőek. Az elemzésben bemutatásra, majd értékelésre kerülnek a helyi társadalmi-demográfiai viszonyok, valamint azok tendenciális változása, amelyek alapját jelentik a szolgáltatástervezésnek. A rövid távú társadalmi-demográfiai változások adatai azt tükrözik, hogy Ferencvárosban csökken a munkanélküliség, illetve növekszik a lakónépesség, valamint a kiskorúak (3-5 évesek) száma. A szociális ellátórendszer tagjainak bemutatása során egy komplex képet kapunk arról, milyen összetett, több szereplős szervezeti rendszer képezi alapját a ferencvárosi szociális ellátórendszernek. A különböző szereplők között létrejött partneri, fenntartói kapcsolat a kölcsönös együttműködésen alapulva garanciát biztosít a szociális ellátórendszer fenntarthatóságának, azzal a feltétellel, hogy az eltérő területen[1] történő változások követésével struktúrája újra felülvizsgálatra kerül.

Jelen felülvizsgálat során bemutatásra kerülnek a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások Ferencvárosban. Ezek ellátása főszabály szerint két – az önkormányzat által fenntartott – intézményen, a Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Intézményen, valamint a Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatóságán keresztül történik. A kötelező, önként vállalt, valamint szerződés útján ellátott feladatok külön-külön jelennek meg a felülvizsgálatban. A koncepció foglalkozik a kerületben működő szociális segélyezési rendszerrel, a finanszírozással, valamint az e területen az utóbbi években lejátszódó folyamatokkal.

A jelenlegi adatokat – meghatározott alapelvek alapján – vizsgálva, rendszerezve SWOT analízis segítségével pozícionálható a ferencvárosi szociális ellátórendszer, annak gyengeségein, erősségein keresztül bemutatva a lehetőségeket, veszélyeket a közeljövő vonatkozásában. Az ellátórendszer feltérképezését követően kerültek megállapításra azok a fejlesztési javaslatok, amelyek követése mentén növelhető a szociális ellátórendszer minősége, hatékonysága.

A koncepció törekszik a javaslatokat részletesen, jól értelmezhetően bemutatni, ellenben az operatív, végrehajtó feladatelemzés mélyreható vizsgálata nem képezi a felülvizsgálat tárgyát. A javaslatok, célok megvalósulása esetén a következő évben tovább folytatódhat a szociális ellátórendszer szolgáltatásainak vonatkozásában a minőség emelése. A színvonal növelése mellett fel kell kutatni az ellátórendszer látókörén kívülre szorult társadalmi rétegeket. Az ő bevonásukkal, problémáinak kezelésével megvalósulhat a Magyarország Alaptörvényében említett szociális biztonság.

[1] Jogszabályi, társadalmi-demográfiai változások.

I. Helyzetelemzés

1. Szabályozás, hatáskör

Magyarország Alaptörvényének (a továbbiakban: Alaptörvény) XIX. cikke kimondja, hogy *„Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékosság, özvegység, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.”* Az Alaptörvény rögzíti továbbá, hogy Magyarország a szociális intézmények és intézkedések rendszerével kívánja megvalósítani a szociális biztonságot. A fenti célok megvalósulása, valamint a megfelelő jogszabályi keretrendszer biztosítása érdekében alkották meg a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt (a továbbiakban Szt.), valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényt (a továbbiakban: Gyvt.).

Fentiekkel összhangban a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) szabályozza azt, hogy az önkormányzatoknak milyen szerep jut a szociális biztonság megteremtése vonatkozásában. Az Mötv. 13 § (1) bekezdése kimondja, hogy sok egyéb feladat mellett a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen a szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások, a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása, a sport, ifjúsági ügyek, valamint a nemzetiségi ügyek. Az Mötv. által az önkormányzatokhoz rendelt, valamint az Szt. és a Gyvt. által szabályozott feladatok maradéktalan megvalósítása érdekében az önkormányzatok – a jogszabályi hierarchiát szigorúan betartva – rendeleti úton látják el a település szociális igazgatását. Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata (a továbbiakban: Ferencváros) is helyi rendeleti úton szabályozza a szociális területet két jogszabály, a Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzat Képviselő-testületének a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló 24/2011. (IX. 26.) számú önkormányzati rendelet, valamint a Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzat Képviselő-testületének ……. szóló …/2013. (XII. 12.) számú önkormányzati rendelete által.

Jogszabályi hierarchia a szociális igazgatás területén

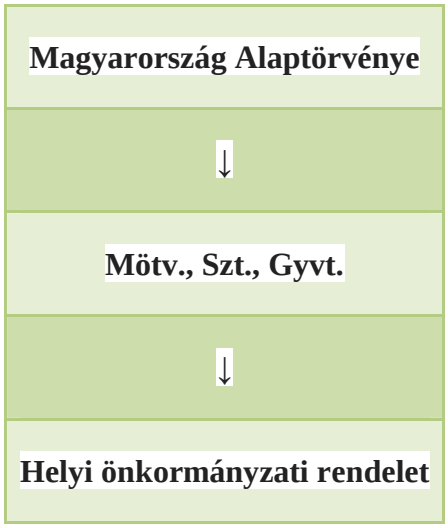

A fenti jogszabályok teremtik meg azt a törvényességi lehetőséget, amely a ferencvárosi szolgáltatások elemzésének alapját jelenti. Az Szt. 92. § (3) bekezdése szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. Amennyiben a települések egyes szociális feladataikat társulás keretében látják el, e szolgáltatások tekintetében a szolgáltatástervezési koncepciót a társulás készíti el. A szolgáltatástervezési koncepció tartalmát az önkormányzat, illetve a társulás kétévente felülvizsgálja és aktualizálja.

A települési szolgáltatástervezési koncepció célja a szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása és a biztosított ellátási formák megszervezése.

A szolgáltatástervezési koncepció Szt. 92. § (4) bekezdése előírása szerint tartalmazza:

- a lakosságszám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket,
- az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról,
- a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit,
- az egyes ellátotti csoportok (idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek) sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét.

A kerületi önkormányzat által készített koncepciónak illeszkednie kell a Fővárosi Önkormányzat által készített koncepcióhoz.

A felülvizsgálat fontos célkitűzései között szerepel:

Megjeleníteni az eltelt időszak jelentősebb kerületi történéseit a szociális ellátás területén, vagyis egy helyzetképet, helyzetelemzést adni a kerületben élő és a szociális ellátásokra rászoruló személyek részére nyújtott szolgáltatások jelenlegi helyzetéről, általános működési és szakmai feltételeiről, struktúrájáról, a működés során felmerülő problémákról.

Bemutatni a tervezett feladatok teljesítésének helyzetét:

Azon további feladatok meghatározása, melyek a helyi közösség szociális helyzetének javítására irányuló intézkedések megtétele érdekében a társadalmi változásokra reagálni képes, korszerű ellátórendszer fejlesztésével kapcsolatosak.

A szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálatát a Humán Ügyek Bizottsága megvitatta, véleményeztetésre került az intézményvezetőkkel, a nemzetiségi önkormányzatokkal, valamint a Ferencvárosi Szociálpolitikai Kerekasztallal.

A Ferencvárosi Szolgáltatástervezési Koncepciót a 127/2005. (III.29.) számú határozattal fogadta el Budapest Főváros IX Kerület Ferencváros Önkormányzatának Képviselő-testülete, a felülvizsgálatok a 2007. évben a 240/2007. (X. 03.) számú, a 2008. évben a 353/2008. (XI. 05.) számú, a 2010. évben a 338/2010. (XII. 01.) számú, valamint a …/2013 (XII. ….) számú határozatokkal történtek.

2. Szociális ellátórendszer Ferencvárosban

Ferencváros lakosságának szociális biztonságát egy komplex ellátórendszer hivatott biztosítani, amely több szereplő hatékony együttműködésén keresztül valósulhat meg. Ez a fejezet ezt az ellátórendszert mutatja be.

Szociális ellátórendszer Ferencvárosban						
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata	Budapest Főváros Kormányhivatala IX. Kerületi Hivatal	Intézmények	Ellátási szerződések, megállapodások (önkormányzati finanszírozás)	Civil és egyházi szervezetek (nem önkormányzati finanszírozás)	Ferencvárosi Szociális Foglalkoztató és Ellátó Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft.	Ferencvárosi „deák” Közalapítvány

Az önkormányzat a szociális ellátórendszer vonatkozásában partneri, valamint fenntartói kapcsolatban áll az alábbi táblázatban jelölt, fent bemutatott szervezetekkel a szociális biztonság megteremtésének céljából. A szervezetek közötti kapcsolat többoldalú, egyszerre állnak kapcsolatban az önkormányzattal, egymással, valamint a támogatottakkal**:**

A partneri kapcsolatok erősítése, a kapcsolati háló bővítése azon koncepcionális feladatok közé tartozik, amelyek hosszú távon mind az Önkormányzat mind a civil szervezetek számára előnyös pozíciót predesztinál.

2.1. Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata

Jogszabály -alkalmazó, -alkotó, működtető, valamint intézményfenntartó szerepkörében az alapját és központját adja a szociális ellátórendszernek. Jogszabály -alkalmazó, -alkotó szerepkörében az Szt., Gyvt., valamint a helyi önkormányzati rendeletek alapján jól célzott támogatásokkal, segélyekkel[2] biztosítja Ferencváros lakóinak szociális biztonságát. Emellett a fenntartásában működő intézmények, valamint szerződések útján biztosítja a törvény által előírt kötelező ellátásokat.

A Polgármesteri Hivatal - szociális szolgáltatásainak vonatkozásában - feladatait egyik szervezeti egységén, a Humánszolgáltatási Irodán keresztül látja el. A Humánszolgáltatási Iroda a hét 5 munkanapján várja, a 1096 Budapest, Lenhossék u. 24-28. telephelyén ügyfeleit. A Humánszolgáltatási Irodával együtt 4 helyen van lehetősége az ügyfeleknek kérelmeik leadására ügyfélfogadási időben:

A Polgármesteri Hivatal elérhetőségei	
Humánszolgáltatási Iroda	1096 Budapest, Lenhossék u. 24-28.
Ügyfélszolgálati és Igazgatási Csoport	1092 Budapest, Bakáts tér 14.
József Attila-lakótelep Ügyfélszolgálati Kirendeltsége	1098 Budapest, Toronyház utca 3/b.
Aszódi - Gyáli Lakótelep Ügyfélszolgálati Kirendeltsége	1097 Budapest, Ecseri út 19.

A három - Rendszeres Ellátási, Eseti Támogatási, valamint Intézményfelügyeleti – csoportra tagolt iroda kezeli a rászorultak számára nyújtott támogatásokat, segélyeket, valamint koordinálja civil szervezetekkel, egyházakkal, az önkormányzat által fenntartott intézményekkel, valamint egyéb partnerekkel a kapcsolatot, így központi szerepet tölt a szociális ellátórendszer működésében.

Fent nevezett szervezeti egység – a Fővárosban egyedülálló módon – referensi státuszok segítségével járul hozzá a szolgáltatások színvonalának javításához, valamint a szociális ellátórendszer hatékonyabb működéséhez. A Humánszolgáltatási Irodán 4 különböző területen – egészségügy, idősügy, ifjúság- és drogprevenció, valamint esélyegyenlőség – szakképzett referensek segítik a Hivatalt. Munkájukkal – az adott területen – átláthatóbb, a ferencvárosi polgárok érdekeinek megfelelő módon racionalizált együttműködés valósulhat meg a szociális ellátórendszer tagjai között.

2.2. Budapest Főváros Kormányhivatala IX. Kerületi Hivatal

Budapest Főváros Kormányhivatala IX. Kerületi Hivatala 2013. január 1. kialakulása óta szoros együttműködésben működik az önkormányzattal az Alaptörvényben megfogalmazott szociális biztonság megteremtése érdekében. A járások kialakításáról,

[2] Amelyek a 4. fejezetben kerülnek bemutatásra.

valamint egyes ezzel összefüggő törvények módosításáról szóló 2012. évi XCIII. törvény, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 218/2012. (VIII. 13.) Korm. rendelet alapján 2013. január 01. napjától:

a települési önkormányzat jegyzője (a továbbiakban: jegyző) helyett a járási (fővárosi kerületi) hivatal jár el az alábbi – Szt. hatálya alá tartozó – támogatások megállapítása tárgyában:

- alanyi jogú ápolási díj és fokozott ápolási szükségletre tekintettel megállapított ápolási díj,
- időskorúak járadéka,
- alanyi és normatív jogcímen megállapított közgyógyellátás,
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság;

a jegyző és a városi gyámhivatal helyett a járási hivatal szakigazgatási szerveként felálló járási (fővárosi kerületi) gyámhivatal jár el – a továbbra is jegyzői hatáskörben maradó rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény és a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás kivételével – valamennyi a Gyvt. hatálya alá tartozó pénzbeli, természetbeni ellátás, gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedés, valamint a 331/2006.(XII.23.) Korm. rendeletben meghatározott gyámhatósági hatáskörök tekintetében.

A jogszabályváltozás nyomán több mint 80 törvényi szinten szabályozott államigazgatási feladatot határoztak meg a járások számára. A járási hivatalok legfontosabb feladata a megyei szintnél alacsonyabb szinten intézendő államigazgatási feladatok ellátása. Elsősorban okmányirodai feladatokat, a gyermekvédelmi és gyámügyeket, valamint egyes szociális, környezetvédelmi, természetvédelmi igazgatási ügyek intézését vették át a településektől a járási hivatalok. A hatáskörök szétválasztásánál kiemelt szempont volt, hogy a helyi szabályozáshoz kapcsolódó, mérlegelési jogkörbe tartozó ügyek lehetőleg maradjanak a jegyzőnél, ahol viszont az adott ügyben az államnak van egyértelműen feladata, szerepe, ott a járási hivatal tudjon majd hatékonyabban intézkedni. Az azonos szabályozók mentén lefolytatható eljárásokkal hatékonyabb, racionálisabb ügyintézés valósul meg országszerte (a járási törzshivatalhoz került feladatokat a 2. számú melléklet tartalmazza).

Megalakulása óta a Kormányhivatal, valamint az Önkormányzat között kollegialitás jellemző. A két hivatal közös célja - a jogszabályi előírásoknak megfelelően - biztosítani a kerület lakosságának jogait és kötelezettségeit. A mellérendelt partneri viszony ad alapot a hatékony együttműködésre.

2.3. Önkormányzat fenntartásában, alapításával működő szervezetek

A szociális ellátórendszer részét képezi az önkormányzat fenntartásában működő Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Intézmények (a továbbiakban: FEBI), a Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatósága (a továbbiakban: FESZGYI), az Önkormányzati alapítású Ferencvárosi „deák” Közalapítvány (a továbbiakban: „deák” Közalapítvány), valamint a Ferencvárosban működő Ferencvárosi Szociális Foglalkoztató és Ellátó Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft (a továbbiakban: FESZOFE Nonprofit Kft.).

Ferencváros az Szt., valamint a Gyvt. által előírt kötelezően ellátandó feladatait[3] két intézménye: a Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Intézmények, valamint a Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatósága útján látja el.[4] Az előző években mind a FESZGYI, min a FEBI alkalmazásában álló elhivatott, szakképzett munkaerő számára sikerült egy olyan bérezési szisztéma kialakítása, amely a cafeteria rendszer sikeres bevezetésének nyomán megpróbálja kellőképpen honorálni a területen végzett áldozatos munkát. Emellett évente megrendezésre kerül a Szociális Munka napja, valamint átadásra kerül a Humanitas Ferencváros díj, amely a kerület szociális ellátása területén – legalább 10 éven át – végzett kiemelkedő tevékenységet végző magánszemély részére adományozható. Fentiek mellett a szociális területen dolgozók munkája megbecsülésének fokozása felülvizsgálatot igényel, hogy magasabb szinten, méltóan lehessen elismerni a szociális területen dolgozók munkáját.

Önkormányzati fenntartású intézmények szociális és gyermekjóléti területen	
↓	↓
Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Intézmények	Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatósága

Az Önkormányzat komoly erőfeszítéseket tesz a kerületben élő, és tanuló fiatal tehetségek - szociális alapon történő – támogatása irányában. Ezt bizonyítva jöhetett létre az Önkormányzat alapításával a „deák” Közalapítvány.

Ferencvárosban működik a FESZOFE Nonprofit Kft., amely a kerületi közfoglalkoztatás megszervezésében nyújt segítséget a rászorulók részére, így ezzel külön foglalkozunk.

2.3.1. Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatósága

Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata – mint fenntartó – két önállóan gazdálkodó – szociális, gyermek- és ifjúságvédelmi – közintézmény működtetésével látta el az ágazati törvényekben előírt alapellátási-, alapszolgáltatási feladatait 2011. év decemberéig. A külön intézményként működő Ferencvárosi Gondozó Szolgálat, valamint Ferencvárosi Egyesített Családsegítő Központ és Intézményei összeolvadását követően, 2011. december 1. napjától alakult meg a FESZGYI (részletes szervezeti bemutatása az 5.1. számú mellékletben), amely a Családtámogató és Gyermekjóléti Központból, valamint a Szociális és Szolgáltató Központból áll. A József Attila Terv (részletes bemutatása a 3. számú mellékletben) keretein belül megvalósuló Családmentori Iroda[5] is fenti intézményen belül működik, és képezi annak külön szervezeti egységét. A szociális területen betöltött komoly szerepe miatt az Önkormányzat – erőn felül – támogatja az intézmény beruházásait:

- A 2010. évben a közösségi pszichiátriai ellátás vonatkozásában több mint 7 millió forintos beruházás történt, amely jelentős arányban (89 %-ban) pályázati forrásból került finanszírozásra. Ez folytatódhatott a 2011. évben is, amikor 8 millió forint összeget meghaladó beruházás, fejlesztés valósulhatott meg a területen.

[3] A feladatok részletezése a 4. fejezetben kerül bemutatásra.
[4] A szociális és gyermekjóléti feladatok részletes bemutatásával a társadalmi környezet bemutatása után, a 4. fejezetben foglalkozunk.
[5] A József Attila Terv keretein belül létrejött Családmentori Iroda működtetésének költségeit (18 120 e Ft) teljes mértékben pályázati forrásból tudja fedezni az intézmény.

- A 2011. évben a Tavirózsa Gondozási Központ, valamint a Napsugár Idősek Klubja kialakítása nyomán egy korszerűbb, minden igényt kielégítő telephelye jöhetett létre az intézménynek.

- A 2011. évben az utcai szociális munka működtetésére 7,5 millió forintot meghaladó beruházás történt.

- A FESZGYI Gyermekek Átmeneti Otthonában átfogó felújítás keretében került sor a nyílászárók cseréjére.

- A 2011. évben, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium támogatásával lehetőség nyílt egy program megvalósítására, amely a hajléktalan személyek részére az eddigieknél hatékonyabb segítséget tud nyújtani. A Minisztériummal 2011. december 31. napjáig kellett megkötni a támogatási szerződést, amelynek mellékletét képezte egy szakmai program a lebonyolításról, az együttműködésről, a vállalásokról, a feladatokról, az elvárt eredményekről. A szakmai program kidolgozása után Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzatának Képviselő-testülete a 402/2011. (XII. 22.) számú határozatával döntött arról, hogy elfogadja a „Ferencvárosi Lakhatási, Életviteli, Lelki-segítségnyújtási, Egzisztencia-teremtési Közösségi Program”-ot (a továbbiakban: LÉLEK- Program), valamint önként vállalt feladatként, alaptevékenység keretében a LÉLEK- Programban foglalt feladatok végrehajtását vállalja. A LÉLEK-Program vonatkozásában a támogatás teljes összegének első részlete, 25.505.750,-Ft 2012 februárjában érkezett meg az Önkormányzat számlájára. Az összeg felhasználásáról 2012. május 10. napjáig szakmai részbeszámolót és pénzügyi részelszámolást kellett benyújtani, csak ezt követően került sor a fennmaradó 34.494.250,-Ft utalására. (A LÉLEK-Programmal részletesen a 4. számú melléklet foglalkozik)

- A 2013. évben a Platán Idősek Klubja kialakításának költségei több mint 1,6 millió forintot tesznek ki. Az idős klub átalakítása révén egy tágasabb, korszerűbb intézmény nyílik meg, amelynek működési engedélyeztetése jelenleg folyamatban van.

- Az idősek nappali ellátásának vonatkozásában benyújtott "Számítógép a mindennapi társ" pályázat során a FESZGYI nyert, így lehetősége nyílik az idős klubok tagjai számára a kedvező informatikai környezet kialakítására. Az informatikai területen történő fejlesztések lehetővé teszik, hogy az idősek közelebb kerüljenek a számítógép világához, így igénybe vehetik az internet által nyújtott szolgáltatásokat (kommunikáció, vásárlás).

2.3.2. Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Intézmények

A Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Intézményeken (részletes szervezeti bemutatása az 5.2. számú mellékletben) keresztül biztosítja Ferencváros a gyermekek napközbeni ellátását. Feladata a gyermekjóléti alapellátás, melynek keretén belül a családban nevelkedő 20 hetes - 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását nevelését végzi. Ha a gyermek évközben betöltötte a 3. életévét, a bölcsődei gondozási-nevelési év végéig maradhat bölcsődében. Amennyiben a gyermek még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. életévének betöltését követő augusztus 31. napjáig tovább gondozható az intézményben.

A bölcsőde a gyermekek napközbeni ellátásához kapcsolódó egyéb szolgáltatásokat is végezhet.[6] Az intézmény jelenleg 5 bölcsődei részlegből áll - mindösszesen 290 férőhellyel - amelynek munkatársai feladatainak ellátásához alkalmazzák a bölcsődék számára kötelezően előírt szakmai anyagok, módszertani levelek előírásait a minőségi munka fejlesztése céljából. A gyermekek ellátását az intézmény saját szakmai programja, célkitűzései alapján végzi. A 2010., 2011. évek folyamán a fenntartó 15 millió forintot meghaladó összeget[7] költött évente a karbantartásra, felújításra.[8] A területen az alábbi jelentősebb beruházások valósultak meg:

- A bölcsődei ellátásra Ferencvárosban komoly igények mutatkoznak, így Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata a 2009. évben pályázatot nyújtott be, valamint nyert el új bölcsőde létrehozására KMOP-4.5.2-09-20090022 számon. A 1096 Budapest, Thaly Kálmán utca 17. szám alatt található Varázskert Bölcsőde ünnepélyes megnyitójára 2013. augusztus 28. napján került sor, amely 248 millió forintos uniós támogatásból és 267 millió forintos önkormányzati forrásból jött létre. A 4 csoportos bölcsődében korszerű eszközök, játékok segítik a gyermeknevelők munkáját. A bölcsőde teljesen akadálymentesített, a csoportszobák neve Braille-írással is fel van tűntetve.

- A 2011. év decemberére elkészült a Manólak bölcsőde bővítésére tervezett pályázati anyag. A sikeresen beadott KMOP-4.5.2.-11 számú pályázat célja a Manó-Lak Bölcsőde kapacitás bővítése, mintegy 28 férőhellyel. A pályázat megvalósulása során alkalom nyílik 28 kisgyermekes család támogatására, amely a szülők számára lehetőséget ad kisgyermekük napközbeni elhelyezésére és a munkaerő piacra való mihamarabbi visszatérésre.

2.3.3. Ferencvárosi „deák" Közalapítvány

A Közalapítványnak megalapítása óta célja a Ferencvárosban élő tehetséges, de anyagi okok miatt tanulmányaikat folytatni nehezen tudó, szociálisan hátrányos helyzetű 6-14 éves gyermekek, 15-18 éves fiatalok és 19-25 éves ifjúkorúak tanulmányainak támogatása, életkilátásainak jobbítása, valamint jövőbeni társadalmi helyzetük megalapozása. A célok megvalósítása érdekében Ferencváros Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2012. évi költségvetéséből 11 000 000 Ft keretösszeget biztosított a Közalapítvány részére. A ferencvárosi lakóhely, valamint a nappali képzésben történő részvétel minden esetben feltétele a pályázati részvételnek. 2012. november 20-i kuratóriumi döntés alapján részesültek külön tárgyi jutalmazásban a kiemelkedő teljesítményt nyújtó roma gyermekek, amely kerületi esélyegyenlőség erősítése vonatkozásában komoly támogatást jelentett.

A szociális ellátórendszer sajátos szegmensét képező Közalapítvány jövőbeni célja a pályázati rendszer szélesítése, megújítása, további források megteremtése, az Alapító Okiratban megfogalmazott kötelezettségek és feladatok ellátása, közzététele, ismertetése széles körben.

[6] Részletesen bemutatásra kerülnek a gyermekek napközbeni ellátása alfejezetben.
[7] 2011. – 15 765 289,- FT
2012. – 16 348 010,- Ft
[8] Nyílás zárók, szigetelés, festés, vízvezeték, kéménybélelés stb.

2.3.4. Ferencvárosi Szociális Foglalkoztató és Ellátó Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft.

A FESZOFE Nonprofit Kft. jelenlegi telephelyén (1097 Budapest, Gubacsi út 89.) 2008 októbere óra működik. A telephely rendelkezik személy és teherszállító felvonóval, teljes körűen akadálymentesített szociális helyiségekkel. A dolgozók egyéni fejlesztési terv alapján végzik feladatukat, az egyénre szabott követelmények figyelembevételével. A rehabilitációs megbízott irányításával minden részlegben mentori segítő támogatja a munkavégzést.

A FESZOFE Nonprofit Kft. a 2012. évben összesen 439 embernek adott munkát a közfoglalkozás részeként, ebből a hajléktalanok száma 250 volt, a megváltozott munkaképességű személyeké pedig 59. A 2013. év novemberétől több mint 400 fő munkájára számíthat a társaság.

A közfoglalkoztatásba bevonható tartós ideig munkanélküli bérpótló juttatáson lévő aktív korú munkavállalók részére a FESZOFE Nonprofit Kft. keretében tud az önkormányzat munkát biztosítani, lehetőség szerint az iskolai végzettségnek megfelelő munkakörben. A munkavállalási motiváció felmérése során mintegy háromszáz fő, a felmérésben érintettek 95 %-a jelezte, hogy örül a munkalehetőségnek, de ugyanakkor megkérdezettek tíz százaléka fel sem vette a munkát. További 6 - 8 %-a időközben lépett ki a programból. A felmért 300 fő közül sajnos, 114 fő, munka- alkalmassági vizsgálat egészségügyi adatai alapján, nem volt foglalkoztatható.

A társaság segít a rendszeres életviteltől elszokott embereknek, hogy valóban visszatérhessenek a munka világába, és akár a következő közfoglalkoztatási programban vagy akár az elsődleges munkaerőpiacon meg tudják állni a helyüket, ezzel hozzájárulva a szociális biztonság megteremtéséhez a Ferencvárosban.

2.4. Civil és egyházi szervezetek

A civil szervezetekkel, egyházakkal történő együttműködés lehetőséget biztosít azon szolgáltatások ellátására, amelyek önkormányzati fenntartásban nem működnek, vagy azok teljes körű ellátására nincs kapacitás. A kerületben több egyház is működik.[9] A kerületi egyházakkal az Önkormányzat szorosabbra fűzi a kapcsolatot, mivel komoly szerepük van a társadalmi összefogásban, a támogatásokban, a hatékony kommunikációban, így a szociális ellátórendszer fejlesztésében is. A 2012. évtől az Önkormányzat rendszeresen összehívja az Egyházi Kerekasztalt, amelynek célja a jövőben még szorosabb együttműködés kialakítása a Ferencvárosi Önkormányzat és a kerületben fontos társadalmi szolgálatot végző egyházi csoportok között. A 2013. év nyarán harmadik alkalommal összehívott egyeztető fórum lehetőséget biztosít - az Önkormányzat, valamint az egyházak közötti hatékony kommunikáció által – annak a társadalmi rétegnek a megszólítására, amely jelenleg nincs a szociális ellátórendszer látókörében. Az egyházak szerepét hangsúlyozandó az Önkormányzat pályázati úton támogatásban részesíti a kerületben tevékenykedő egyházakat, ennek vonatkozásában a 2012., valamint 2013. évben 6-6 millió forint került elkülönítésre.

Az Önkormányzat kedvezményes bérleti díjú helyiséget biztosít bizonyos közérdekű tevékenységet végző szervezetek számára, akikkel együttműködési megállapodást köt. A szociális ellátórendszert érintő, Ferencvárosban működő, kedvezményes bérleti díjú

[9]Felsorolásuk a 8. számú mellékletben.

helyiséggel, valamint együttműködési megállapodással rendelkező civil szervezetek listáját, elérhetőségét, valamint fő tevékenységét, céljait a 6. számú melléklet tartalmazza.

Civil szervezetek, valamint társhatóságok[10] segítségével szerződése úton lát el az Önkormányzat olyan alapfeladatokat, amelyre az szűkös anyagi korlátai miatt nem képes. Ezen szervezetek bemutatásra kerülnek az általuk biztosított szolgáltatás részletezése nyomán a 4. pontban.

2.5. Nemzetiségi Önkormányzatok

A Ferencvárosban működő nemzetiségi önkormányzatok képviselik a kerületben élő kisebbségek érdekeit, így az önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzatok között szoros együttműködés jöhetett létre.[11] A Nemzetiségi Önkormányzatok munkáját nagyban támogatja, hogy az Önkormányzatnál – a fentebb bemutatott referensi hálózaton belül – esélyegyenlőségi referens dolgozik, aki képes koordinálni a feladatokat az Önkormányzat, valamint a Nemzetiségi Önkormányzatok között. A Helyi Nemzetiségi Önkormányzatok a normatív támogatások felett pályázati úton támogatásban részesülhetnek, ennek vonatkozásában a 2012., valamint a 2013. év vonatkozásában 6-6 millió forint került elkülönítésre.

2.6. Köznevelési intézmények

Jóllehet közvetlenül nem, de közvetve mindenképpen szorosan a szociális ellátórendszerhez kapcsolódik a tanköteles korú gyermekek köznevelése, mivel a szolgáltatások nyújtására, a támogatott réteg elérésére, segítség nyújtásra, gyakran az iskolákon, valamint óvodákon keresztül vezet az út.

Önkormányzat a köznevelésben	
↓	↓
Fenntartás és működtetés	**Működtetés**
Kerületi óvodák	Kerületi iskolák

Az Önkormányzat a fenti táblázatban jelölt módon vállal szerepet a köznevelésben. Az iskolák vonatkozásában az alábbi táblázat fémjelzi az Önkormányzat szerepvállalását, amíg az óvodák tekintetében megmaradt a fenntartói, valamint a működtetői hatáskör.

[10] Pl.: Másik Önkormányzat

[11] Nemzetiségi Önkormányzatok Ferencvárosban: Ferencvárosi Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Ferencvárosi Bolgár Önkormányzat, Ferencvárosi Román Önkormányzat, Ferencvárosi Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat, Ferencvárosi Görög Nemzetiségi Önkormányzat, Ferencvárosi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat, Ferencvárosi Német Nemzetiségi Önkormányzat, Ferencvárosi Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat, Ferencvárosi Örmény Nemzetiségi Önkormányzat, Ferencvárosi Ukrán Nemzetiségi Önkormányzat.

Önkormányzat, mint fenntartó az iskolák esetén	
↓	↓
Fenntartás	**Működtetés**
Klebelsberg Intézményfenntartó Központ	Ferencvárosi Intézmény Üzemeltetési

A jogszabályi változások következtében szétvált a fenntartói, valamint működtetői hatáskör a köznevelési intézmények vonatkozásában. Ferencvárosban a fenti táblázat mutatja be, milyen módon oszlanak meg a faladatok a köznevelés területén. Az Önkormányzat vállalta, hogy a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ megalakulását követően maga működteti köznevelési intézményeit a fenntartóval szorosan együttműködve. A tényleges működtetői jogokat az önkormányzat által létrehozott Ferencvárosi Intézmény Üzemeltetési Központ gyakorolja. Az Önkormányzat, függetlenül attól, hogy fenntartói jogkörrel nem rendelkezik, lehetőségeihez mérten a továbbiakban is támogatja a köznevelési intézményeket (részletesebben a 4. pontban).

3. A társadalmi környezet bemutatása, értékelése

A társadalmi környezet, annak változása az, amely alapjaiban meghatározza egy adott településen működő szociális ellátórendszer létjogosultságát, valamint annak fejlesztési irányait. Ebben a fejezetben Ferencváros vonatkozásában kerülnek vizsgálat alá az utóbbi évek társadalmi folyamatai.

3.1. A lakosságszám alakulása

A Központi Statisztikai Hivatal honlapján nyilvánosan elérhető Tájékoztatási Adatbázis alapján[12] közölt adatok szerint Ferencváros állandó lakosságának[13] száma a 2011. évben 55 093 fő volt, a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adatok alapján lakónépességének[14] száma 63 697 fő volt. A Főváros lakónépességére[15] vonatkozó adatokat alapul véve megállapítható, hogy Ferencváros a budapesti lakónépesség 3,67 %-át adja. Jóllehet a lakónépesség mutatója megpróbálja kiszűrni azokat a torzításokat, amelyeket a tartózkodási hely bejelentése okoz, de a nem bejelentett lakosságot nem tudja kezelni. A mutató a Központi Statisztikai Hivatal rendelkezésre álló adatai alapján próbálja meg szemléltetni, hogy mekkora Ferencváros valódi népessége.

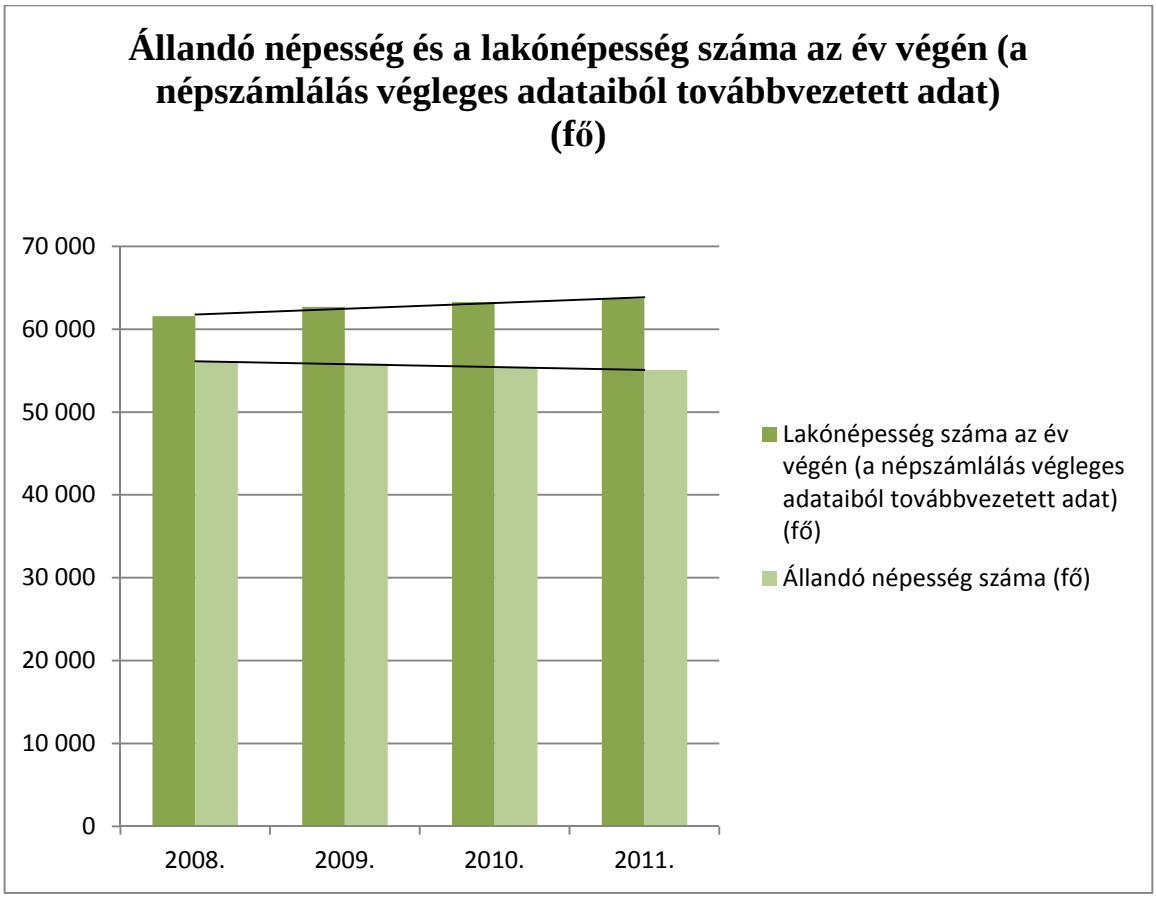

[12] Az 3. fejezetben a Központi Statisztikai Hivatal Tájékoztatási Adatbázisa, Budapest Statisztikai Évkönyve, 2011., valamint Budapest Statisztikai Zsebkönyve 2012. volt az adatok forrása.
[13] Az adott területen lakóhellyel rendelkező személyek száma.
[14] Az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.
[15] Budapest Főváros lakónépessége a 2011. évben: 1 740 041 fő

A lakónépesség, valamint az állandó népesség közötti trendbeli eltérés okait vizsgálva megállapítható, hogy az állandó népesség vonatkozásában Ferencváros a jelenlegi magyarországi demográfiai folyamatoknak megfelelően csökkenő népesedési mutatóval rendelkezik, ellenben a kiemelkedő infrastruktúrával (közlekedési, oktatási, egyéb), szolgáltatási ellátórendszerrel rendelkező kerület tényleges lakónépessége növekszik. A kerületben több neves egyetem (Budapesti Corvinus Egyetem, Semmelweis Egyetem) talált otthonra, így a vidéki fiatal diákok számára Ferencváros közkedvelt célpontként jelenik meg.

Az oda-, valamint elvándorlás adatait vizsgálva megállapítható, hogy az előző években a Ferencváros irányába történő vándorlás meghaladta, az onnan történő elvándorlást. Az alábbi összehasonlító táblázat is alátámasztja azt az állítást, hogy jóllehet az állandó népesség aránya csökken, de a ténylegesen Ferencvárosban élő emberek száma növekszik.

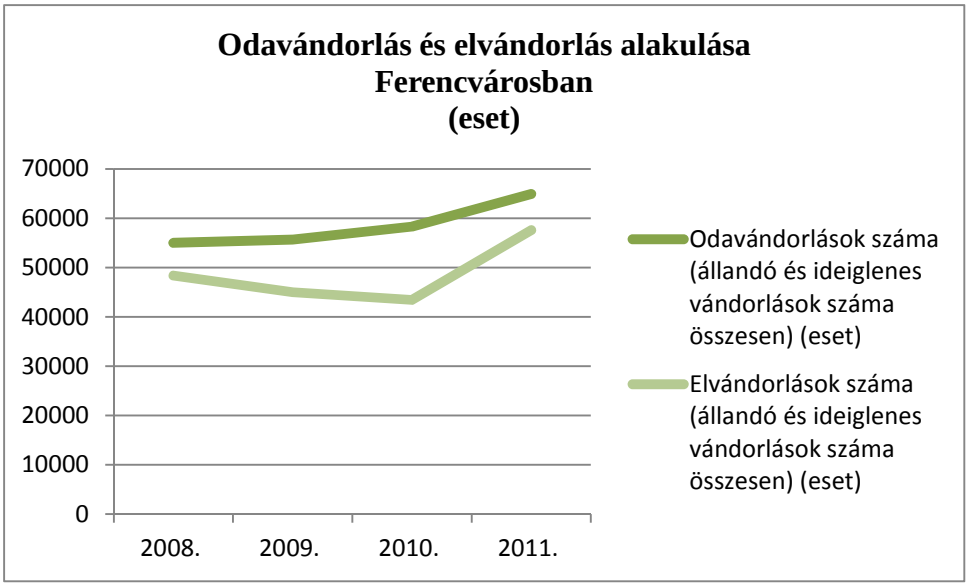

Fentieket figyelembe véve az pozitív demográfiai következtetés vonható le, hogy Ferencváros lakónépessége növekszik.

3.2. A lakosság összetétele

A lakosság korösszetételének vizsgálata irányt mutat a szolgáltatások fejlesztése vonatkozásában, mivel segít meghatározni, milyen társadalmi-demográfiai folyamatok játszódnak le Ferencvárosban. A tendenciális változások követésével lehetőség nyílik az esetleges problémák feltárására, valamint az azokra - a szociális ellátórendszer által - adott válaszok tökéletesítésére.

A lakosság korösszetétele vizsgálatának meghatározó szegmense az élve születések számának vizsgálata. Az utóbbi éveket elemezve megállapítható, hogy az élve születések száma csökkent. A szociális ellátó rendszer vonatkozásában ez leginkább a gyermekek napközbeni ellátása területén jelenthetne változást, de a FEBI beszámolóit tekintve ez a csökkenő tendencia nem jelenik meg a gyakorlatban, mivel a gazdasági világválság hatására a fiatal szülők mielőbb szeretnének visszatérni aktívan a munkaerőpiacra,[16] így a bölcsődei férőhelybővítés továbbra is központi célként jelenik meg Ferencvárosban.

[16] Ez determinálja a férőhely iránti igények permanens magas arányát.

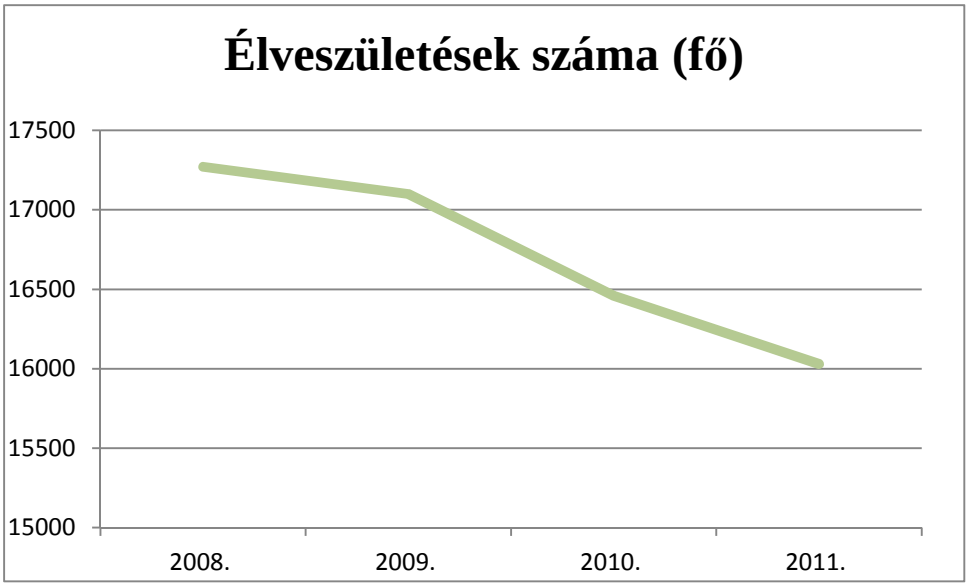

Pozitív hatású mutatóként jelenik meg a kerületben élő családok házassági, valamint válási szokásait vizsgáló mutató.

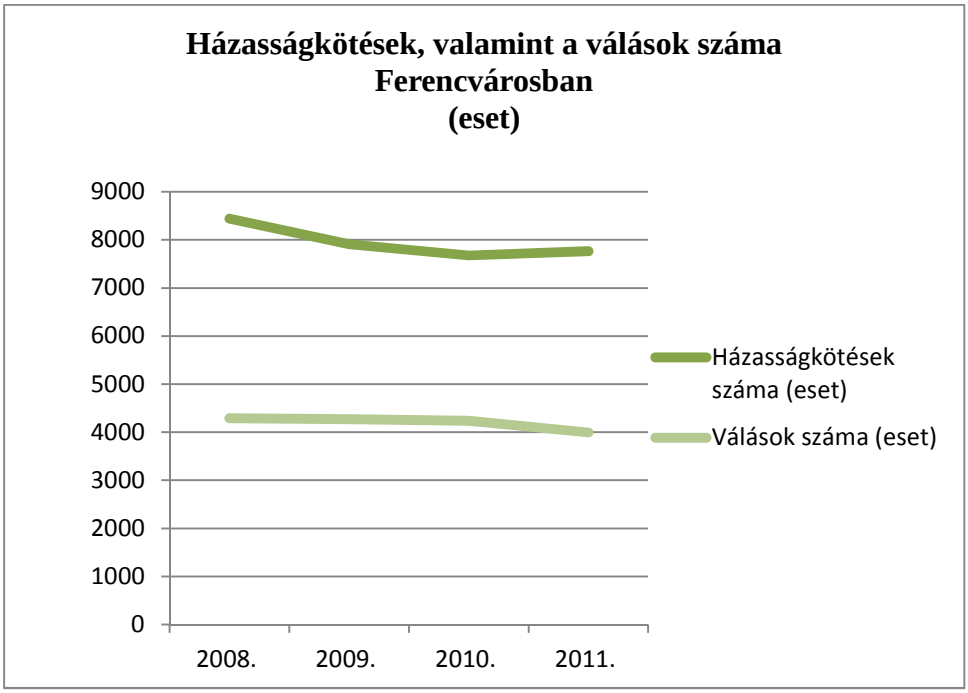

A fenti táblázatból körvonalazódik, hogy amíg a válások száma csökkent, addig a házasságkötések száma növekedett a 2010., valamint 2011. évek vonatkozásában. Ez a mutató jóllehet nem képes ellensúlyozni az élve születések számát, de egy előremutató, pozitív képet mutat.

A Központi Statisztikai Hivatal Tájékoztatási Adatbázisa az állandó népesség vonatkozásában bontja Ferencváros népességét korösszetétel szerint. Az alábbi táblázatot vizsgálva megfigyelhető, hogy az állandó népesség csökkenése korösszetételes bontásban is tapasztalható egy csoportot leszámítva. Az állandó népességen belül a 3-5 évesek számának növekedése figyelhető meg, ami jól magyarázza az előző években jelentkező bölcsődei férőhely kapacitásban jelentkező igényeket Ferencvárosban.

Év	Állandó népesség száma (fő)	Állandó népességből a 0-2 évesek száma (fő)	**Állandó népességből a 3-5 évesek száma (fő)**	Állandó népességből a 6-13 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 14 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 15-17 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 18-59 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 60-x évesek száma (fő)
2007.	56 762	1 588	**1 178**	3 185	453	1 523	35 101	13 734
2008.	56 091	1 628	**1 179**	2 977	477	1 408	34 802	13 620
2009.	55 844	1 601	**1 289**	2 819	402	1 388	34 805	13 540
2010.	55 407	1 638	**1 290**	2 775	364	1 283	34 620	13 437
2011.	55 093	1 622	**1 383**	2 755	362	1 200	34 410	13 361

A munkanélküliség mutatószámait – valamint az alábbi táblázatot – vizsgálva megállapítható, hogy a 2011. év vonatkozásában csökkent a munkanélküliek száma Ferencvárosban. Az álláskeresők számának vizsgálatakor a következtetések vonatkozásában óvatosan kell eljárni, mivel azzal is csökkenhet a nyilvántartott álláskeresők száma, ha a mélyszegénységbe, kilátástalan helyzetbe kerülő rétegek nem regisztráltatják magukat.[17] Ettől a mutató torzító lehetőségtől eltekintve kimutatható, hogy az utóbbi években, a munkanélküliség csökkenése pozitív jelenségként jelent meg Ferencvárosban. A KSH adatai alapján a 2011. évben a nyilvántartott álláskeresők száma 1 439 fő, amíg az állandó népesség száma 55 093 fő volt. A megadott adatok szerint 2,61 %-a volt az állandó népességre vetítve a nyilvántartott álláskeresők száma Ferencvárosban.

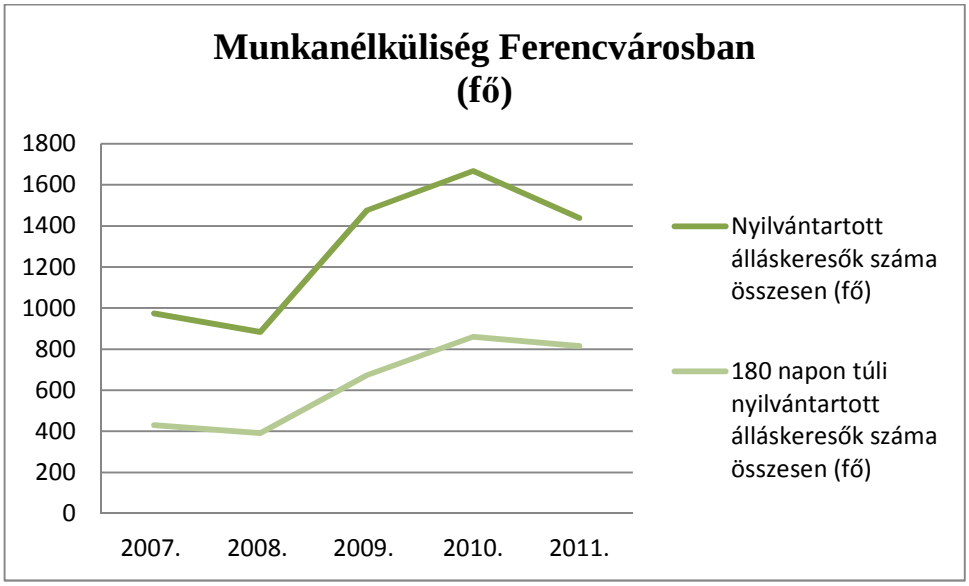

A fentiek szerint az élve születések száma csökken, ugyanakkor a 2012. évben, Ferencvárosban megalkotott „A teljesség felé” Idősügyi Koncepció (2012-2014) alapján megállapítható, hogy a születéskor várható élettartam meghosszabbodása az egyik legnagyobb kihívást jelenti a kor társadalma számára. Magyarországon a 65 év feletti népesség részaránya a teljes népességhez képest 16,7 %. Ferencvárosban ez az aranyszám 18

[17] Nagyon nehezen kimutatható.

%, magasabb a hazai átlagnál. Az időskori eltartottsági rátát[18] vizsgálva a koncepció megállapítja, hogy Magyarország vonatkozásában ez a mutató 24,4 %. Ferencváros idős népesség eltartottsági rátája 27 %, amely ugyancsak meghaladja a hazai átlagot. Az öregedési index[19] 1,1, így hazánk az elöregedő társadalmakhoz tartozik. Az előzőekben vizsgált idősödési mutatóknak megfelelően az öregségi index is meghaladja az országos átlagot Ferencvárosban, 1,75.

	A 65 év feletti népesség aránya a teljes népességhez viszonyítva (%)	Az idős népesség eltartottsági rátája (%)	Öregedési index
Belső-Ferencváros	20	28	2,22
Középső-Ferencváros	15	21	1,23
Külső-Ferencváros	12	16	0,9
József Attila-lakótelep	27	43	2,65
Kerületi érték	18	27	1,75
Országos érték	16,7	24,4	1,1

Forrás: „A teljesség felé" Idősügyi Koncepció (2012-2014)

A Ferencvárosban élő idősek megnövekedett száma eredményezte, hogy egy olyan egységes, koncepcionális megoldás valósuljon meg, amely foglalkozik a kerületben élő idősek társadalmi helyzetének javításával. A fent nevezett koncepcióban meghatározott célok elérése nyomán a 2013. évben Ferencvárost Idősbarát Önkormányzat díjjal jutalmazták.

3.3. A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások célcsoportjai

A társadalmi folyamatokat vizsgálva – bizonyos mértékig – definiálható a szolgáltatásokat igénybe vevők köre. Amennyiben sikerül meghatározni a különböző társadalmi érdekekkel rendelkező csoportokat, könnyen rá lehet világítani azok igényeire a szolgáltatások vonatkozásában.

Ferencvárosban jelentős roma kisebbség él, így az Önkormányzat Képviselő-testülete 2003. június 19. napján elfogadta azt a Roma Koncepciót, amelynek egyik eredménye, hogy a cigány kisebbséget diszkrimináció-mentesen, az emberi jogokat és kötelezettséget egyaránt betartva, a kisebbségi létet tiszteletben tartva kezelik. A kerületi közvélemény alapvetően toleránsan, szélsőségektől mentesen reagál a romákkal kapcsolatos kerületi eseményekre. A Ferencvárosi Roma Koncepció felülvizsgálata napjainkra indokolttá vált, így a 2014-2017 időszak vonatkozásában egy új, átgondolt, komplex középtávú koncepció kerül kidolgozásra, amelynek központjában a kerületben élő roma népesség támogatása, az esélyegyenlőség érvényre juttatása áll. Ferencvárosban a 2011. évi népszámlálás során 1 296 fő vallotta magát románnak. A Ferencvárosi Roma Nemzetiségi Önkormányzat – akivel az Önkormányzat hagyományosan jó kapcsolatot ápol, szoros együttműködésben dolgozik – becslése alapján a

[18] Az idős népesség eltartottsági rátája az időskorú népességnek (65 év feletti) az aktív korú (15–64 éves) népességhez viszonyított arányát fejezi ki.
[19] Az időskorú népességnek (65 év feletti) a gyermekkorú népességhez (0–14 éves) viszonyított arányát fejezi ki.

Ferencvárosban élő romák többségét a romungrók alkotják, de jelen vannak az oláh, valamint a beás cigányok.

A városrehabilitáció, valamint a kedvező infrastruktúra arra ösztönzi a fiatal, kisgyermekes családokat, hogy a kerületben állapodjanak meg. Ezt jól fémjelzi, hogy a 3-5 éves korú gyermekek száma emelkedett az utóbbi években. A fiatal családok igényei is egyfajta kihívást jelentenek a szociális ellátórendszer számára. Erre a társadalmi változásra reagálva Ferencvárosban a gyermekek napközbeni ellátását biztosító FEBI férőhely kapacitása bővítése a vizsgált időszakban folyamatos.

A ferencvárosi nagycsaládosok helyzetének javítása is központi célként jelenik meg. Főszabály szerint a nagyobb családban nevelkedő gyermekek számára kevesebb figyelmet tudnak fordítani a szülők, így támogatásuk elsődleges. Azokban a családokban, ahol probléma merül fel a FESZGYI Gyermekjóléti Központjának szakemberei személyesen avatkoznak közbe a kiskorúak egészséges testi-, lelki- fejlődése céljából. Fentiek mellett a születési és életkezdési támogatás[20] révén próbálja könnyebbé tenni a gyermekvállalás költségeit az Önkormányzat.

A fenti ferencvárosi korösszetétel adatait vizsgálva megállapítható, hogy a kerületi szolgáltatások egyik körbehatárolható célcsoportja az időseké. Nagy arányuk determinálja, hogy a kerületi szociális szolgáltatások tervezésekor igényeiket figyelembe kell venni. Ezért jött létre a fentebb már említett „A teljesség felé" Idősügyi Koncepció (2012-2014), amelynek céljain: az önsegítésen,[21] önkéntességen, élethosszig tartó tanuláson, valamint a generációk közötti együttműködésen keresztül lehetőség nyílik a ferencvárosi időskorú réteg reintegrációjára, támogatására.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. § a) bekezdése szerint fogyatékos az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja. Az esélyegyenlőség megteremtése vonatkozásában a szociális ellátórendszer tagjainak mindent el kell követnie a fogyatékos személyek támogatása érdekében.[22] Ésszerű, racionális keretek között minden feltételt biztosítani kell annak érdekében, hogy a ferencvárosi fogyatékos személyek teljes értékű társadalmi életet élhessenek.

A Ferencvárosban élő szenvedélybetegek vonatkozásában elsődleges cél, hogy minél több rászoruló kerüljön be a szociális ellátórendszerbe. Ezt követően szükség van – egyénenként - képességeiknek, készségeiknek, helyzetüknek, valamint állapotuknak alapos megismerésére. Fel kell térképezni mindazokat a lehetőségeket, amelyeket önerőből is képesek megvalósítani, amelyekben feltétlen segítséget igényelnek. A kerület vonatkozásában jelentős százalékuk alkohol-, valamint drogproblémákkal küzd.

Jóllehet egyre csökken, de még mindig jelentős számú munkanélküli él Ferencvárosban. Anyagi, szociális szükségleteik kielégítése komoly erőfeszítéseket követel meg a szociális ellátórendszertől. Vonatkozásukban a fő cél – a közmunkaprogram

[20] Ezzel részletesen a 4. fejezetben foglalkozunk.
[21] Felülről szabályozott, alulról jövő kezdeményezések, alkotóműhelyek, alkotótáborok stb.
[22] A fogyatékos személyek nappali ellátásnak biztosításával részletsen a 4. fejezetben foglalkozunk.

segítségével – a munkaerőpiacra történő reintágráció. Az önkormányzati alapítású FESZOFE Nonprofit Kft.-n keresztül realizálódó közmunkaprogram nagy segítséget jelent számukra.

Számuk nagyon nehezen meghatározható, de a 4. fejezetben bemutatott ellátórendszer adatai arról tanúskodnak, hogy jelentős számú hajléktalan él Ferencvárosban. A nehéz helyzetbe sodródott társadalmi réteg számára az Önkormányzat, valamint a szociális ellátórendszer egyéb tagjai a hajléktalan személyek nappali ellátásán keresztül igyekeznek megteremteni minden szükséges feltételt a társadalmi reintegráció számára.

A fent megnevezett csoportok között természetesen nincs éles határvonal, több esetben átfedés lehet, így a szociális problémák akár halmozottan is megjelenhetnek.

A legnehezebb helyzetbe az alábbi csoportok tagjai kerülhetnek:

- azok az idősek vagy mozgáskorlátozottak, akik saját jogon nem szereztek jogosultságok rendszeres jövedelemre és befogadásukra, eltartásukra alkalmas családjuk, rokonságuk nincs,
- a „klasszikus" szociálpolitikai ellátásokra nem jogosultak, akik esetében sem életkoruk, sem pedig egészségi állapotuk nem indokolja az ellátásokat, ugyanakkor már hosszú ideje nincs munkájuk és önálló jövedelmük. Ezt a csoportot a hajléktalanná válás veszélye is nagymértékben fenyegeti,
- különösen veszélyeztetett az, akit etnikai hovatartozása miatt előítélettel kezel a többségi társadalom,
- halmozottan veszélyeztetett továbbá az is, aki normasértő magatartása, „szerfüggősége", vagy büntetett előélete miatt képtelen segítség nélkül beilleszkedni az őt befogadni nem hajlandó társadalomba,
- a csonka családokban, nagycsaládokban, alacsony jövedelmű családokban élő gyermekek veszélyeztetettsége egyre meghatározóbb összetevője a szegénységnek, ezért e korcsoport szegénységének enyhítése ugyancsak kiemelt feladat,
- a szegénység áldozatai mellett szintén kirekesztettséget eredményezhet az idős kor, a mentális és fizikai egészség hiánya. Az öreg, mozgásában súlyosan korlátozott, valamint a fogyatékkal élő polgárok társadalmi életfeltételeinek megfelelő szintű biztosítása szintén a szociálpolitika kötelessége.

A társadalmi adatok vizsgálata során, azokat összegezve megállapítható, hogy Ferencváros lélekszáma növekvő tendenciát mutat. A populáció összetételét vizsgálva körvonalazódik az idősebb társadalmi réteg meghatározó szerepe, amellyel a szolgáltatások fejlesztésénél is nagy súllyal kell foglalkozni. Az előzőekben részletezett adatok mellett az 1. számú melléklet további adatsorokat tartalmaz Budapest, valamint Ferencváros vonatkozásában. A fenti adatok, valamint idősoros változások megmutatják, hogy Ferencváros szolgáltatásfejlesztésének milyen irányt kell követnie a következő esztendőben.

4. A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, valamint a támogatások bemutatása, értékelése

Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata integrált szociális intézményén a FESZGYI-n keresztül, az intézmény komplexitásának megfelelően, egymásnak mellérendelten, a szociálisan rászorulók részére személyes gondoskodás keretébe tartozó, kötelezően biztosítandó szociális alapszolgáltatásokat, átmeneti elhelyezést nyújtó szakosított ellátást, illetve gyermekjóléti alapellátásokat lát el. Ezek célja és elsődleges feladata, hogy segítséget és támogatást nyújtsanak az ellátottak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartása, továbbá egészségi és mentális állapotukból, vagy más okból adódó problémáik megoldása érdekében, illetve hozzájáruljanak a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez. A gyermekek napközbeni ellátását az Önkormányzat fenntartásában működő FEBI biztosítja.

A Gyvt. 97. § és az Szt. 120 §– a alapján a Budapest Főváros IX. Kerület Ferencvárosi Önkormányzata a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti alapellátások keretében ellátási szerződéssel biztosít bizonyos ellátásokat.

Az alábbi fejezetben bemutatásra kerülnek továbbá az Önkormányzat által – közvetve, vagy közvetlen úton – kötelezően, illetve önként vállalt feladatok, valamint a támogatások, segélyek, amelyek elősegítik a szociális biztonság megteremtését. Az önként vállalt feladatokat a 7. számú melléklet felsorolás szintjén, összefoglalóan mutatja be.

4.1. Alapellátás

4.1.1. Szociális étkeztetés

A kötelező feladatként ellátott étkeztetés keretében azoknak az életkoruk, egészségi állapotuk, fogyatékosságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük miatt szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről gondoskodik a FESZGYI Szociális Szolgáltató központja, akik azt önmaguknak, illetve önmaguk és eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel ezt nem képesek biztosítani. Ha az étkeztetésre jogosult személy egészségi állapota indokolja, a háziorvos javaslatára, az ellátást igénybevevő részére cukorbeteg illetve epekímélő diétás étkezés biztosítására is lehetőség van.

Az étkeztetés biztosítása történhet igény szerint:

- helyben fogyasztással,
- elvitellel,
- házhoz szállítással.

Szociális étkeztetés Ferencvárosban (fő)				
	helyben étkezők	**személyes elvitel**	**kiszállítással igénybevevők**	**összesen**
2011.	124	178	188	490
2012.	134	192	162	489

A szociális étkeztetést az alábbi telephelyeken biztosítja az intézmény:

I. sz. Étkeztetési Csoport (1092 Bp., Knézich u. 17.)

II. sz. Étkeztetési Csoport (1095 Bp., Mester u. 33-35.)

III. sz. Étkeztetési Csoport (1097 Bp., Ecseri út 19.)

IV. sz. Étkeztetési Csoport (1098 Bp., Friss u. 5.)

V. sz. Étkeztetési Csoport (1098 Bp., Toronyház u. 11.)

4.1.2. Házi segítségnyújtás

A FESZGYI keretében működő házi segítségnyújtás során az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartása érdekében szükséges ellátást – szükségleteinek megfelelően – lakásán, lakókörnyezetében biztosítja. A kötelezően biztosított ellátás igénybevevőinek száma az utóbbi években tendenciális növekedést mutat.

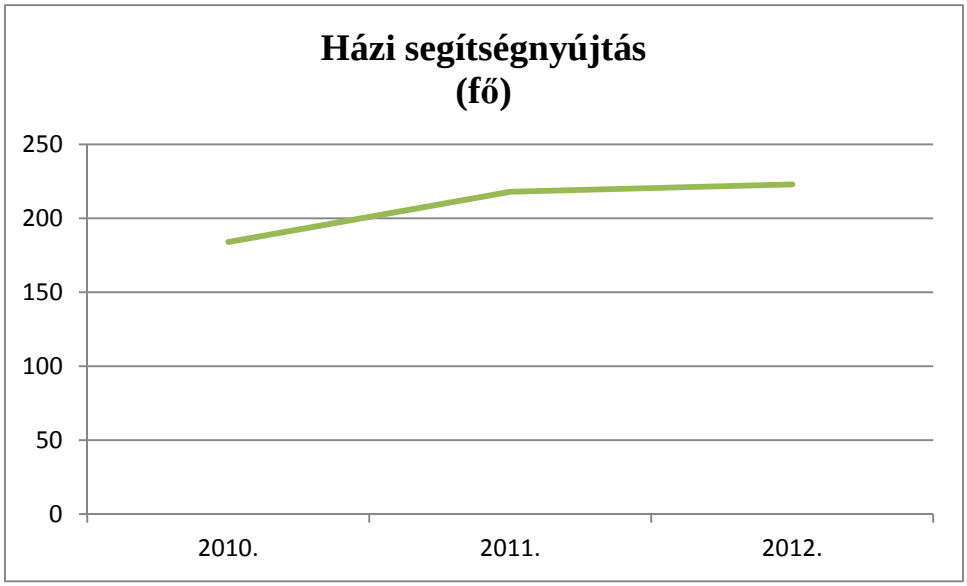

A 2012. évben a házi segítségnyújtás területén megindult a szakmai elszigeteltségben dolgozó telephelyek közötti párbeszéd. Az év folyamán munkacsoportot alakítottak ki a kerületben működő három gondozási központ részvételével. Ennek eredményeként a központok munkája átláthatóbb és az ellátottak számára is átjárhatóbbá vált. Ferencvárosban a 2012. évben 223 lakos részesült házi segítségnyújtásban, mely területenkénti megoszlását az alábbi diagram mutatja.

Ez az ellátási forma – a szolgáltatások célcsoportjaként külön kiemelt – a 65 év feletti időseket érinti, ezzel szemben a 2012. évben a korábbi évekhez viszonyítva 30%-al megnőtt a 60 – 64 év korcsoportba tartozó ellátottak aránya. Ők jellemezően egészségi állapotuk miatt veszik igénybe az ellátást. Nőtt a 90 életévüket betöltött szépkorúak száma, valamint a nemek szerinti megoszlásban továbbra is a hölgyek vannak túlsúlyban. Összességében az előző évekhez hasonlatosan a 2012. évben is a 80 év feletti, egyedül élő kerületi hölgyek vették igénybe a házi segítségnyújtást.

Házi segítségnyújtás kisgyermekes családoknál

A 2012. évben megjelent a házi segítségnyújtás területének speciális formáját a kisgyermekes családok vonatkozásában a FESZGYI Szociális Szolgáltató Központja végzi. A házi segítségnyújtás kiegészítő szolgáltatása, a saját otthonukban élő gyermekek felügyelete, gondozása és kísérése 0-10 éves kor között. Napközbeni ellátás keretében az elmúlt évben 2 gyermek számára volt biztosított. Az alacsony kihasználtság indoka abban keresendő, hogy az ellátás bevezetéséről nem értesült teljes körben a megcélzott célcsoport, így a területen szükséges az ellátás hatékony kommunikálása.

A házi segítségnyújtást a FESZGYI Szolgáltató Központja az alábbi telephelyein látja el:

- Nefelejcs Gondozási Központ – ellátási területe: Belső-Ferencváros
  1092 Budapest, Knézich u. 17.
- Tavirózsa Gondozási Központ – ellátási területe: Középső-Ferencváros
  1095 Budapest, Mester u. 33-35. (bejárat a Dandár u. 28-30. felől)
- Szivárvány Gondozási Központ – ellátási területe: József Attila lakótelep
  1098 Budapest, Toronyház u. 11.

4.1.3. Nappali ellátás

4.1.3.1. Idősek nappali ellátása

Az idősek nappali ellátása, mint kötelezően biztosított feladat keretein belül az igénybe vevő személyek egészségi állapotának megőrzése és javítása, valamint szinten tartása kerül a fókuszba. A FESZGYI Szociális Szolgáltató Központ idősek klubjai szakmai tevékenységének alapja a prevenciós szemlélet erősítése. A programok összeállításánál a szellemi és fizikai aktivitás megőrzését, valamint a társas kapcsolati háló kialakulását, fenntartását helyezik előtérbe. Az idős klubok működését egy vezető fogja össze. Ennek

hatására megvalósult az azonos dokumentációs rend kialakítása és a jó szakmai protokollok megvalósítása. Rendszeresek a munkacsoport szakmai megbeszélései is.

Az ellátást az alábbi idősek klubjában vehetik igénybe az érdeklődők:

- Borostyán Idősek Klubja (1092 Budapest, Knézich u. 17.)
- Napsugár Idősek Klubja (1095 Budapest, Mester u. 33-35.)
- Árvácska Idősek Klubja (1097 Budapest, Ecseri út 19.)
- Platán Idősek Klubja (1098 Budapest, Toronyház u. 11.)
- Szerető Kezek Idősek Klubja (1098 Budapest, Friss u. 5.)

A klubok szolgáltatásait igénybevevők nagy szeretettel és érdeklődéssel látogatták Ferencváros Önkormányzatának – fent már említett –„A teljesség felé" Idősügyi Koncepció keretén belül megvalósuló programjait. Az ellátottak azonnali és hatékony informálásának köszönhetően minden rendezvényen jelentős számban jelen voltak.

A 2012. évben az engedélyezett férőhelyek száma nappali ellátásban 215 főre bővült. Az éves statisztikai adatok alapján ebben az évben mindösszesen 211 fő volt ellátásban, tehát az idősek klubjainak kihasználtsága maximális. Ez köszönhető annak, hogy az idősek klubjainak ellátottjai elégedettek a nyújtott szolgáltatásokkal, és közvetlen környezetükben is hírét viszik a közösségnek. A hatékony kommunikáció a továbbiakban is elsődleges, a kerületben élőknek értesülniük kell a programokról, illetve mindenki számára elérhetővé kell tenni a klubokra, valamint azok működésére vonatkozó információkat.

A korcsoport szerinti bontás a női ellátottak túlsúlyát mutatja, különösen kiugró a 80 – 89 év között korcsoport vonatkozásában. A férfiak száma ugyanakkor nem változik jelentősen az életkor emelkedésével, számuk hasonlóan alakul minden korcsoportban.

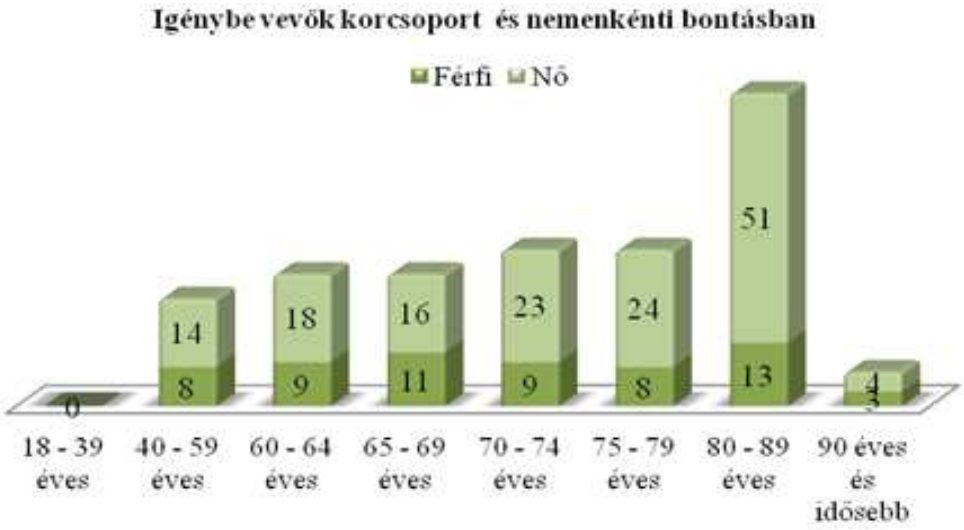

Az ellátottak körét vizsgálva kimondható, hogy az egyedüllét nehézségei ellen keresik fel legtöbben az intézmény telephelyeit. Idős korban az elmagányosodás ellen hatékony segítséget nyújtanak ezek a közösségi terek. A női ellátottak majd 100%-a özvegy, a férfiak közül sokan elváltak, valamint nőtlenek maradtak.

Összességében az idősek nappali ellátását a magányosodás és az egyedüllét ellen küzdő 70 év felettiek veszik igénybe. A 60 – 69 év közöttiek aránya kevesebb, mivel a korcsoporttagjai sok esetben még foglalkoztatottak, valamint családi, és társas kapcsolatokkal rendelkeznek, ahol igénylik az aktív jelenlétüket, segítségüket a mindennapokban. A későbbiekben, amikor esetlegesen a házastárs elhunyt, az unokák felnőnek, egyéni életet kezdenek és már nincs szorosan szükség a nagyszülői gondoskodásra keresnek magunknak új közösséget, ahol otthon érezhetik magukat.

4.1.3.2. Szenvedélybetegek nappali ellátása

A FESZGYI keretein belül működő Írisz Klub Szenvedélybetegek Nappali Intézménye (1094 Budapest, Berzenczey u. 26.), mint kötelezően biztosított ellátási forma speciális igényeket elégít ki. Az elmúlt években a szenvedélybetegségek közül leginkább a kábítószerek okozta függőséggel foglalkozó ellátó intézmények terjedtek el annak ellenére is, hogy az alkoholbetegek száma az országban igen magas számot mutat. Ezt a hiányt igyekszik pótolni az Írisz Klub.

Megjelentek a viselkedéses addikcióval küzdő ügyfelek, akik esetében legtöbbször kereszt függőségről beszélhetünk. A kémiai függőség párosul valamilyen viselkedéses függőséggel. A professzionális ellátás érdekében a klub kapcsolatot tart minden függőket segítő civil, egyházi, valamint állami fenntartású szociális és egészségügyi intézménnyel.

A 2012. évben az alkalmazottak száma 1 fővel, a 2012. januártól megszűnt közösségi ellátás munkatársával bővült. Segítségével a már meglévő elfogadó, szer-mentességet fenntartó szellemiségen kívül egy új szempont került a telephely falai közé. Segítségével a klubtagok olyan szabadidős és kulturális programon vehettek részt, amely segítette őket a felépülésben. A közösség megtartó erejét szakmai segítséggel megtámogatva a klubba járó segítségkérők hatékonyan léphetnek fel függőségükkel szemben. Ennek a megtartó erőnek a bizonyítéka az is, hogy a klubtagok személye állandóságot mutat. A kliensek fluktuációja elenyésző. A tagok, akiknek kor és nem szerinti megoszlását az alábbi táblázat részletezi, az elfogadó és támogató környezetben jól érzik magukat.

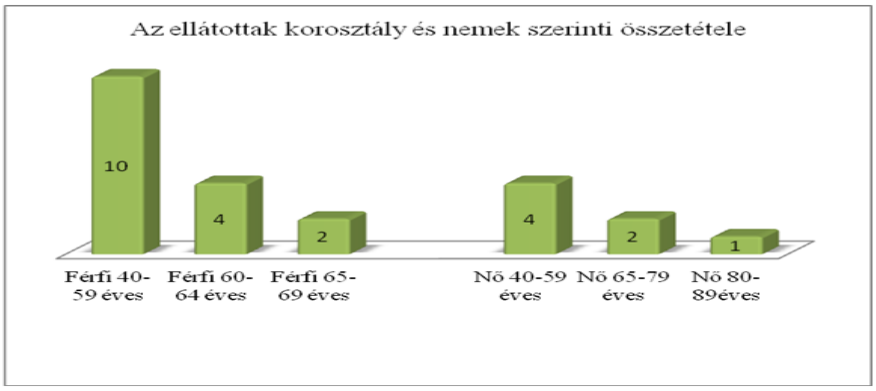

A segítséget kérők ebben az ellátási formában jellemzően a 40 - 59 éves kor között jelentkeznek. Az életkor emelkedésével megjelennek a függőség okozta fizikális és mentális tünetek, és más típusú ellátási formákat vesznek igénybe. Az Írisz Klub szolgáltatásait jelentősen több a férfi veszi igénybe, mint nő, ami szintén az alkoholfüggőség természetéből fakad.

Az Írisz Klub programjaival az Anonim Alkoholisták 12 lépéses programjához kapcsolódik, egyben szorgalmazza a gyűléseken való részvételt. Ennek érdekében a klub, mint önszerveződő csoportnak a szerdai napokon helyet biztosít.

Az idősek nappali ellátásához hasonlóan az Írisz Klub tagjait is érinti az elmagányosodás. Az ellátottak 80%-a egyedül él. Jellemzően elváltak, illetve élettársi kapcsolatuk betegségük mélyülésével megszakadt. Legtöbb esetben a család támogatására sem számíthatnak, a függőségükben kialakult felületes kapcsolatok a gyógyulás útjára lépve eltűnnek. A magányosság érzése pedig kockázati tényezőt jelent a visszaesésben. A klub segítségével megtanulhatják azokat az emberi interakciókat, amelyek révén új kapcsolatokat alakíthatnak ki, illetve a közösségi együttlét és a szervezett programok hozzásegítik az ellátottakat a közösséghez tartozás élményéhez.

4.1.4. Családsegítés

A családsegítés igénybevételét a FESZGYI keretein belül a Családsegítő Szolgálat két csoportja biztosítja: I. sz. Családsegítő Csoport (1098 Budapest, Pöttyös u. 11.) és II. sz. Családsegítő Csoport (1094 Budapest, Balázs B. u. 22/B.). A családsegítés, mint kötelezően ellátandó feladat a személyes gondoskodást végző szociális szakember és a szolgáltatást igénybe vevő személy, vagy család együttes munkafolyamata, melynek tartalma és menete írásbeli együttműködési megállapodásban kerül rögzítésre. A megállapodás tartalmazza a szolgáltatást igénybe vevő személy problémáit, az elérendő cél érdekében megvalósítandó feladatokat, az együttműködés módját, a folyamatba bevonandó szolgáltatókat, intézményeket

a találkozások rendszerességét, a segítő folyamat várható eredményét és az együttműködés lezárásának várható időpontját.

A FESZGYI a családsegítés keretében biztosítja:

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzbeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a családgondozást, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programok szervezését, valamint az ilyen szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékossággal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását, állásklub,
- a családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő, mediációs programokat és szolgáltatásokat, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat, ill. az ilyen szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a szabadidős tevékenység hasznos eltöltéséhez mintamutatás, a közösségi élmény biztosítása,
- ingyenes jogsegélyszolgálat.

2012. első negyedévében készült felmérés kérdéseire, amelyben azt vizsgálták mely szolgáltatásokat vették igénybe a Családsegítő Szolgálat vonatkozásában az alábbi eredmény született.

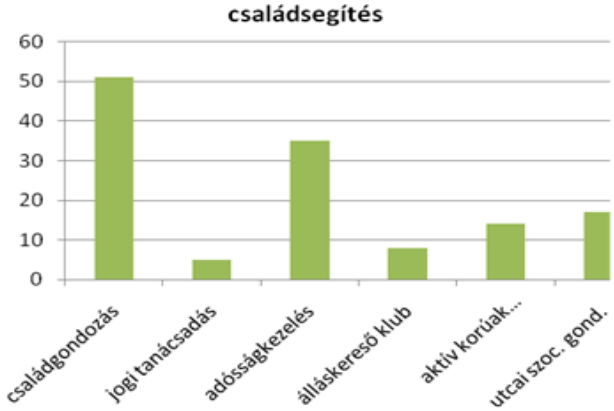

Fenti táblázat megmutatja, hogy a családgondozás, valamint az adósságkezelés volt a legnagyobb mértékben igénybe vett szolgáltatás.

A családsegítés a szolgáltatást igénybe vevő személy otthonában, családi környezetében tett látogatások, valamint a családsegítő szolgálatnál folytatott segítő beszélgetés és segítő munkaformák útján valósul meg. A család tagjaira is kiterjedő segítő szolgáltatásban folyamatosan figyelemmel kell kísérni, hogy a kiskorú érdekei, speciális szükségletei, helyzete szükségessé teszik-e gyermekjóléti szolgáltatás biztosítását. Ha

gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása szükséges, az esetfelelős megkeresi a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatót, intézményt.

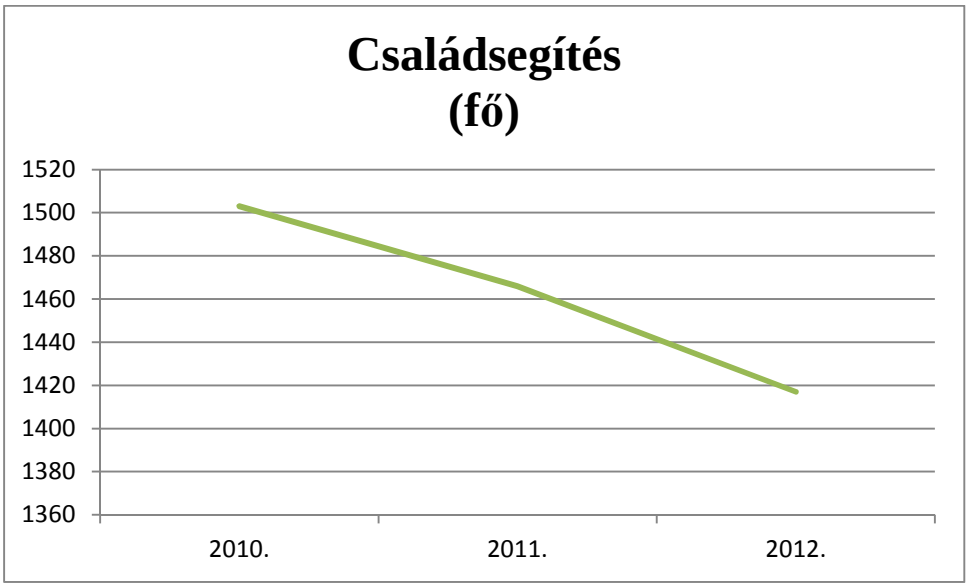

A családsegítés során ellátott ügyfelek száma az előző években permanens csökkenést mutat, bizonyítva ezzel az ellátás sikerességét. A kliensek számának redukálódása a szolgáltatás célzottságának, eredményességének mutatója, amely pozitív hatást predesztinál Ferencváros lakossága számára.

A Családsegítő Szolgálat az adósságkezelési szolgáltatás igénybevételének érdekében Adósságkezelési Csoportot (1094 Budapest, Balázs B. u. 22/B.) működtet. Az adósságkezelési szolgáltatás a szociálisan rászorult személyek részére nyújtott, lakhatást segítő ellátás. Az alábbi táblázat jelzi, hogy az adósságkezelésben résztvevő kliensek száma csökkenő tendenciát mutat. Ez a kliens magatartásától függően két lehetőségre vezethető vissza. Az első esetben az adósok problémáinak rendezésével okafogyottá válik vonatkozásukban a szolgáltatás. A második esetben az adósság mértéke, valamint a kilátástalanság miatt nem igénylik a szolgáltatást, nem vesznek részt a programokban.

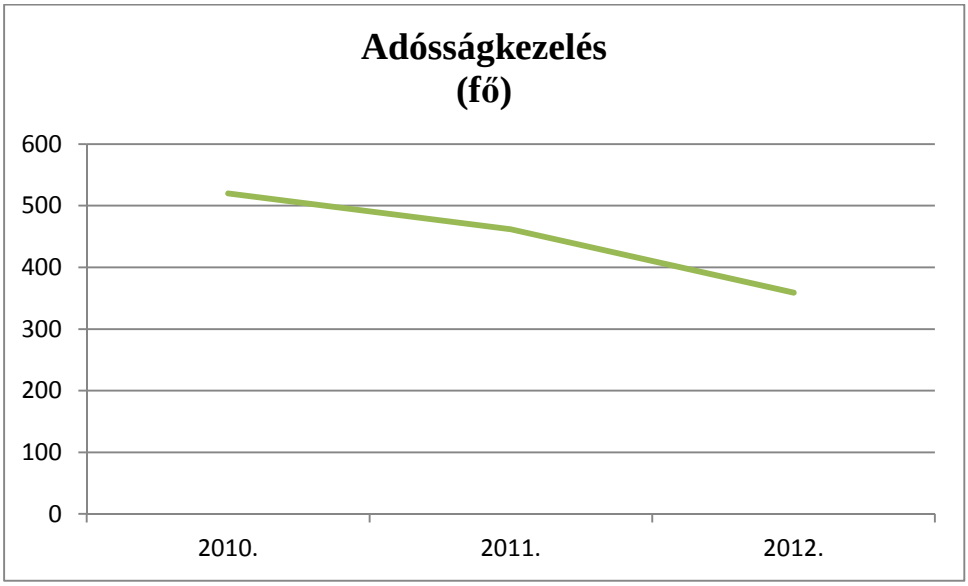

4.1.5. Utcai szociális munka

A kerületi hajléktalanok ellátása érdekében a FESZGYI Utcai Szociális Munkás Csoportot (1092 Budapest, Ferenc krt. 8.; 1094 Budapest, Tűzoltó u. 23.; 1094 Budapest, Balázs B. u. 22/B.) működtet. Az utcai szociális munka az ellátatlan, de az intézményes gondozással szemben bizalmatlan, az utcán életvitelszerűen tartózkodó egyének, csoportok szociális és mentális segítése, elsősorban életmentés, integrálás. Az utcai szociális munka keretében a Szolgálat az utcán tartózkodó hajléktalan személyek helyzetét, életkörülményeit figyelemmel kíséri, szükség esetén ellátását kezdeményezi, valamint az ellátás biztosításához kapcsolódó intézkedéseket megteszi.

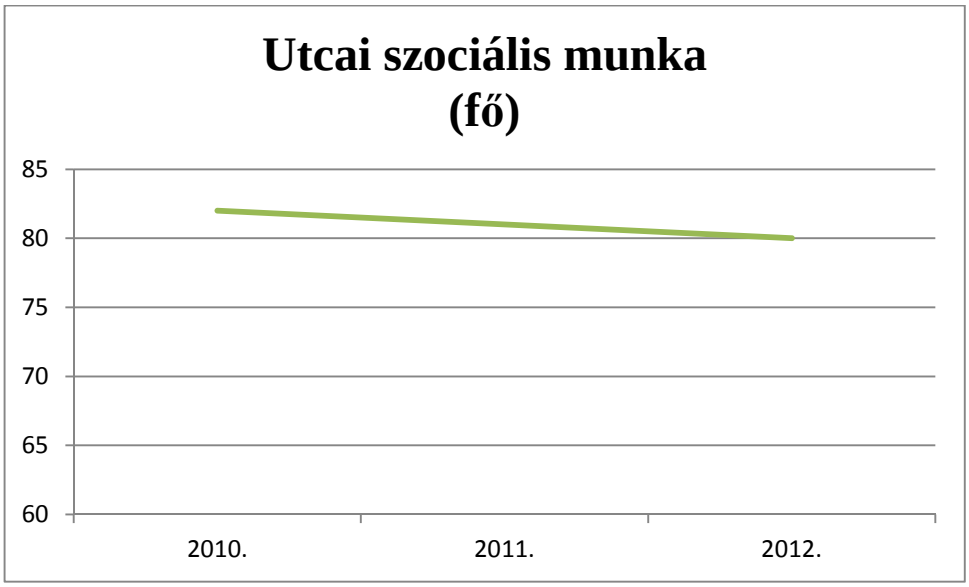

Az utcai szociális ellátást igénybe vevők számát elemezve, annak minimális csökkenését, valamint stagnálása állapítható meg.

Az utcai szociális munkát – a terület fontosságát hangsúlyozandó - Ferencvárosban egyrészt az Önkormányzat fenntartásában működő FESZGYI, valamint működési engedély alapján 2008. július 01. napjától jelenleg is a Menhely Alapítvány (1082 Budapest, Vajdahunyad u. 3.) lát el. A két szolgáltató a terület megosztására vonatkozóan megállapodást kötött. A szociális alapszolgáltatás ellátását az Önkormányzat és az Alapítvány eredetileg határozott idejű ellátási szerződésben rögzítette. 2009. június 30. napjával a szerződés hatálya lejárt, viszont a Képviselő-testület 151/2009. (V. 06.) számú határozatával azt határozatlan időtartamra módosította. A feladat ellátásához háttérintézmények a 1073 Budapest, Kürt u. 4. és a 1082 Budapest, Práter u. 29/B. szám alatti szám alatti melegedők, így képes az Alapítvány biztosítani a megfelelő működéshez szükséges feltételeket (iratbeszerzések, ügyintézések, interjú szoba stb.). Az utcai szociális munkások a 2008. év nyarától kezdve az ellátási területüket folyamatosan kutatják, felderítik, így sikerült azt feltérképezniük. Munkájuk vonatkozásában megállapíthatjuk, hogy a Külső-Ferencvárosban, közterületen élő emberek nagy részével már találkoztak, és tartják velük a kapcsolatot. A 2012. évben a két ellátó szervezet 282 utcán élő emberrel került kapcsolatba, közülük 140 emberrel először találkoztak. 45 embert helyeztek el hajléktalanellátó intézményekben: éjjeli menedékhelyekre, átmeneti szállókra, egészségügyi centrumokba, lábadozókba.

4.1.6. Gyermekjóléti szolgáltatás

A gyermekjóléti szolgáltatás a FESZGYI keretein belül működő Gyermekjóléti Központ (1091 Budapest, Üllői út 69.) által végzett kötelező ellátás, amely olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A FESZGYI a családok, és gyermekek részére a személyes gondoskodást nyújtó ellátást a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet szerinti szolgáltatás megszervezésével, működtetésével biztosítja.

A gyermekjóléti szolgáltatás alapelvei:

- A gyermek érdekének szolgálata.
- A család önállóságának elve, illetve a családban maradás elve.
- A legkisebb kényszer (önkéntesség) elve.
- A személyi és vagyoni érdek biztosítása.

A gyermekjóléti szolgáltatás célja, hogy elősegítse a gyermek családban történő nevelkedését, a testi-lelki és érzelmi fejlődését, megelőzze, illetve kezelje az ezeket gátoló tényezőket. A központban a gyermekek egészséges fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, valamint a gyermek családból történő kiemelésének megelőzése, a már kiemelt gyermekek hazajutásának elősegítése, utógondozása áll.

A Gyermekjóléti Központ eseteinek vizsgálatakor kiderült, hogy a 2012. évben az esetek 24 %-ánál az anyagi problémák veszélyeztető tényezőként jelentek meg. A ferencvárosi gyermekjóléti szolgálat eseteinek száma a 2012. évben redukálódott. Ez a csökkenés egyrészt annak az eredménye, hogy a 2009. évtől folyamatosan törekszik az intézmény arra, hogy minden esetet áttekintsen, felülvizsgáljon, valamint azokat az eseteket, melyek már nem igényelnek gondozást lezárják. Másrészt az esetszámok csökkenésének hátterében a törvényi szabályozások változása áll, mivel azt a 16 éves korra leszállított tankötelezettség korhatára erősen befolyásolta. Az év végi OSAP statisztikában megjelenő számokat az alábbi tábla szemlélteti.

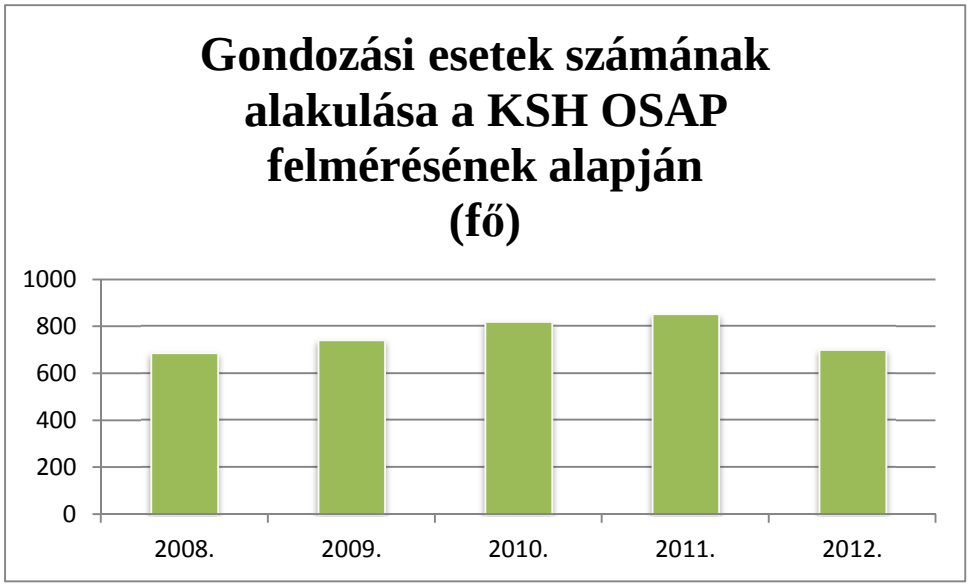

A FESZGYI Gyermekjóléti Központja a 2012. év során törekedett arra, hogy az oktatási és gyermekvédelmi rendszernek együttműködését erősítse, amelyben fontos szerepet játszik az oktatási és gyermekvédelem rendszer korai, megelőző beavatkozása, a családok hatékony támogatása. A Gyermekjóléti Központ részt vesz a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Gyermekbarát Igazságszolgáltatás projektjében, amelynek keretében a 2012. év nyarán szakmai napot tartott a minisztérium munkatársai számára. A szakmai nap témája a gyermekek sérelmére elkövetett erőszakos bűncselekmények, a gyermekbántalmazás jelenségének alaposabb körüljárása volt. Ebből a projektből születetett a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium „Egy életre nyomot hagy" országos kampánya, melyet a Gyermekjóléti Központ szakmai tanácsainak figyelembe véve készítettek el.

4.1.7. Gyermekek átmeneti gondozása

A 24 férőhellyel rendelkező 2 korcsoportban működő FESZGYI Gyermekek Átmeneti Otthona (1097 Budapest, Fehér Holló u. 2-4.) a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátás egyik intézményes formája, amelynek feladata, hogy szervesen illeszkedve a kerület szociális és gyermekvédelmi rendszerébe, segítséget nyújtson a szociálisan, mentálisan teljesítőképességük határára sodródott szülőknek és gyerekeknek. A kötelezően ellátandó gyermekvédelmi alapellátás keretében a gyermekek gondozásának, nevelésének időszakos átvállalásával támogatást nyújt a család átmeneti problémáinak a megoldásához.

Feladata:

- A gyermekek átmeneti otthonában az a családban élő gyermek helyezhető el, akinek az ellátása és felügyelete átmenetileg családján belül nem megoldható, valamint akinek az ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett.
- A gyermekek átmeneti otthonának az átmeneti gondozás során hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez, jólétéhez és a családban történő nevelésének elősegítéséhez.
- A gyermekek átmeneti otthona segítséget nyújt – a Gyermekjóléti Központtal együttműködve – a gyermek családjába történő visszatéréshez. Támogatást nyújt a veszélyeztetettség megelőzéséhez, és megszüntetéséhez.

- Az átmeneti gondozásban részesülő gyermek teljes körű ellátásra jogosult, valamint biztosítani kell számára a kapcsolattartás lehetőségét.

A gyermekek mindennapi életéhez, életkorához, egészségi állapotához és egyéb szükségleteihez megfelelően igazodva, a 0-3 éves és a 3-18 éves korcsoportú gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésüket elősegítő teljes körű ellátásban részesülnek. Az előző évek vonatkozásában az intézmény kihasználtsága az alábbi táblázat szerint változott:

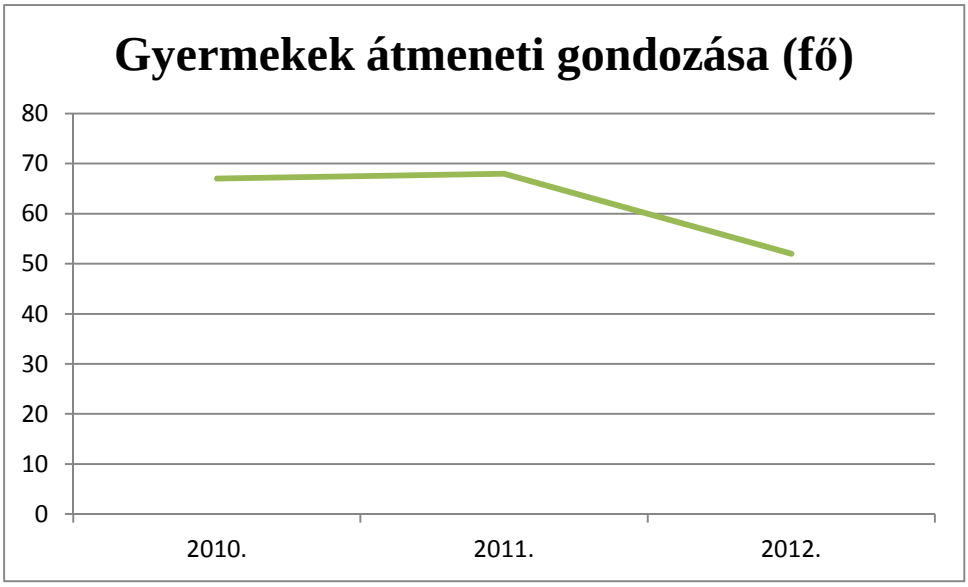

A fenti táblázatból az a következtetés vonható le, hogy a 2011., valamint a 2012. év vonatkozásában, az intézményben a fluktuáció csökkenő tendenciát mutat, tehát a bekerült gyermekek hosszabb időszakot töltenek az intézményben.[23] Mivel nem minden fővárosi kerület tudja saját fenntartásában biztosítani a gyermekek átmeneti gondozását, ezért Budapest Főváros VII. Kerület Erzsébetváros Önkormányzata, Budapest Főváros VIII. Kerület Józsefváros Önkormányzata, Budapest Főváros XIII. Kerület Önkormányzata ellátási szerződést kötött a Ferencvárosi Önkormányzattal, amelynek útján biztosítja az ellátást. Jelenleg folyamatban van Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzattal történő megállapodás megkötése.

4.1.8. Gyermekek napközbeni ellátása

A Gyvt. 41 § (1) bekezdése szerint a gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerőpiaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A kötelezően ellátandó napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő munkarendjéhez igazodik. Ferencvárosban a gyermekek napközbeni ellátását 290 gyermek számára biztosítja a Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Intézmények 5 egysége.[24]

[23] Kedvezőbb esetben vissza lehet gondozni a családba, rosszabb esetben állami gondozásba kerül a gyermek.
[24] Részletesen az 5.2. számú melléklet mutatja be.

	Aprók Háza Bölcsőde	Fehérholló Bölcsőde	Pöttyös Bölcsőde	Manó-Lak Bölcsőde	Varázskert Bölcsőde	Összesen
Elérhetőségük	1092 Budapest Ráday u. 46.	1097 Budapest Fehérholló u. 2-4.	1098 Budapest Pöttyös u. 8/a.	1098 Budapest Dési Huber u. 9.	1096 Budapest Thaly Kálmán u.17.	
Férőhelyek száma	100 fő	60 fő	42 fő	48 fő	40 fő	290 fő

A szakmai munka színvonalának javítása érdekében már gyakorlattá vált, hogy a FEBI bölcsődéiben a szülők elégedettségi kérdőívet töltenek ki a nevelési évben végzett munkánkról. Ez az intézmény számára képet ad arról, hogy a szülők hogyan látják a szolgáltatás minőségét. A véleményeket összegezve megállapíthatjuk, hogy a szülők meg vannak elégedve a FEBI által nyújtott szolgáltatásokkal. Az intézmény a következő nevelési évben fokozott figyelmet fordít arra, hogy a kevésbé, vagy nem elégedett véleményeket elemezze, valamint a hiányosságokat orvosolja.[25]

A 2012. év folyamán a FEBI alaptevékenységen túl többféle önként vállalt szolgáltatással segítette a kerületben élő családokat:

- Speciális ellátás
- Időszakos ellátás
- Házi gyermekfelügyelet
- Gyermektorna
- Speciális diéta
- Speciális tanácsadás
- Sószoba használat

A FEBI önként vállalt feladatai:

4.1.8.1. Speciális ellátás

Az intézmény folytatta a sérült gyermekek ellátását. A Ráday utcai bölcsődében részlegesen integrált csoportot működtettek. A gyermekek felvétele és fejlesztése továbbra is a Képesség Fejlesztő Szakértői Bizottság javaslata alapján történt. Mivel a kerületből minimális igény van a sajátos nevelési igényű gyermekek bölcsődei ellátására, így a Budapest Főváros VII. Kerület Erzsébetváros Önkormányzatával, valamint Szigetszentmiklóssal ellátási szerződés alapján 4 gyermeket gondoztak, fejlesztettek. Az intézményben egy év alatt összesen 8 fő másként fejlődő gyermeket gondoztak, fejlesztettek.

4.1.8.2. Időszakos ellátás

Ez a szolgáltatás azoknak a családoknak nyújt segítséget, akik nem veszik igénybe, vagy nem jogosultak a bölcsődei alapellátásra. Az igények megnövekedése miatt, minden részlegben lehetőség nyílt - korlátozott számban - időszakos gyermekfelügyeletre, az alapellátás keretében működő csoportokban, a hiányzó gyermekek helyére. Külön helyiség

[25] A bölcsődei férőhelybővítéssel a fejlesztések, fejlesztési javaslatok című fejezetben részletesen foglalkozunk.

hiányában csak minimális szinten lehet biztosítani az időszakos gyermek felügyeletet. A 2012. évben havonta átlagosan 17 család számára[26] biztosították az időszakos gyermek felügyeletet, összesen 3 783 gondozási nappal.

4.1.8.3. Házi gyermekfelügyelet

A Gyvt. 44. § (1) bekezdése szerint a házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani. A házi gyermek felügyelet keretében 6 család 8 gyermekét 705 órában látták el. Ezt az ellátási formát egy gondozónő végezte.

4.1.8.4. Gyermektorna (2012)

A gyermektornát 148 gyermek 502 órában vette igénybe. Mivel a gyermektorna vonatkozásában a szülői igény jóval meghaladják az intézményi korlátokat, a bővítés lehetőségeivel az intézmény foglalkozik, racionális megoldást keres a problémára.

4.1.8.5. Speciális diéta

Az intézmény diétás étkezést biztosít az étel allergiás gyermekek számára, mivel tej- (4 fő), tojás- (2 fő), és liszt érzékeny (1 fő) gyermekek egyaránt vannak a csoportokban, valamint a csecsemőétkezés (5 fő) vonatkozásában is speciális étkezést tud nyújtani.

4.1.8.6. Speciális tanácsadás

A bölcsődében dolgozó gondozónők számára gyógypedagógus tanácsadást végez, a másként fejlődő gyermekek színvonalasabb ellátása érdekében, valamint amennyiben szülői igény mutatkozik, akkor részükre is biztosítja a FEBI a tanácsadást.

4.1.8.7. Sószoba használat

Az Aprók Háza Bölcsődében, valamint a Varázskert Bölcsődében a Ferencvárosi Cseperedők Alapítvány által létrehozott só szoba kihasználása a kerület bölcsődéibe járó gyermekek számára biztosítja a só terápia egészség megőrző szerepét. A só téglákból épült szobában játékos foglalkozások keretében tölthetnek el naponta maximum fél órát a gyermekek. A só terápia enyhíti az allergiás tüneteket és csökkenti a légúti fertőzések kockázatát is.

4.1.9. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Az Szt. 65. § (1) bekezdése szerint a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás egy olyan önként vállalt feladat, amelyet az Önkormányzat – a FESZGYI-n keresztül - ellátási szerződés útján a Body Guard Hungary Kft. (a továbbiakban: Body Guard) lát el. A jelzőrendszeres házi

[26] Összesen 50 család. 56 gyermeke vette igénybe az ellátást a 2012. évben.

segítségnyújtás vonatkozásában érdeklődni a FESZGYI Szociális Szolgáltató Központjában (1095 Budapest, Mester u. 33-35.) lehet.

A Body Guard a 2000-es évek közepén jelentkezett az Önkormányzatnál, hogy a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás vonatkozásában megfelelő infrastruktúrával (eszközök) rendelkezik. Az ellátást az Önkormányzat fenntartásában működő Ferencvárosi Gondozó Szolgálat, valamint a Body Guard közösen látta el úgy, hogy az eszközöket, azok telepítését, karbantartását, cseréjét, leszerelését a Body Guard, a szolgáltatást pedig a Gondozó Szolgálat házi gondozónői látták el. A jogszabályi változásokat követően minden szolgáltatás működési engedély köteles, így – az azzal rendelkező - Body Guard évek óta ellátja Ferencvárosban a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást. A 2012. év végén a szolgáltatás ellátása tárgyában kiírt beszerzési eljárás vonatkozásában az ajánlattételi felhívására csak a Body Guard nyújtott be ajánlatot, így 2013. január 01., valamint 2013. december 31. napja között fent nevezett cég biztosítja a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szociális alapszolgáltatás feladatot Ferencvárosban. A szerződés 2013. december 31. napján lejár, így az újabb beszerzési eljárás részleteinek egyeztetése folyamatban van.

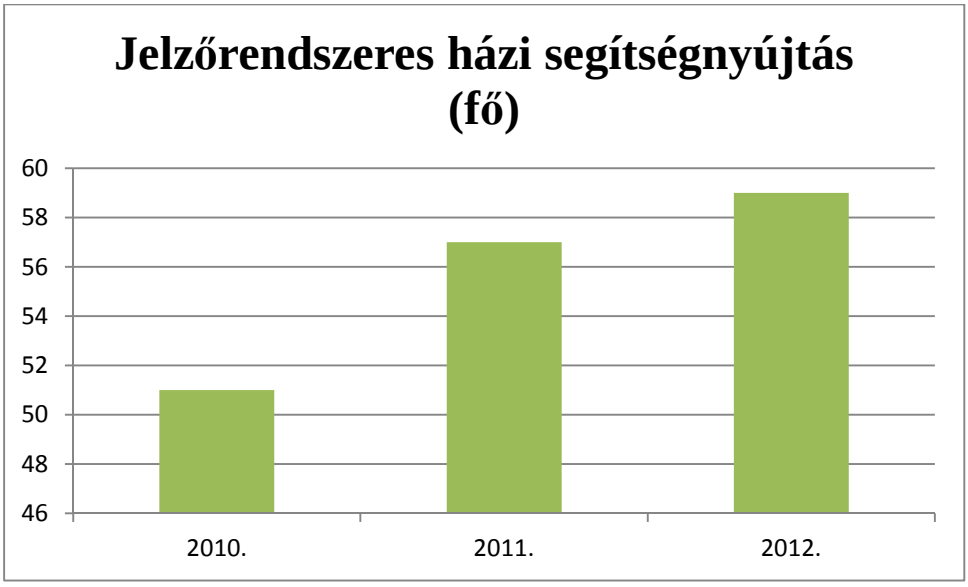

A széleskörű, hatékony kommunikáció, valamint a felelősségteljes időskori gondoskodás következtében az ellátottak száma növekedést mutat jelezve, hogy az elérte célcsoportját, és képes valós segítséget nyújtani a ferencvárosi időskorúak számára. Az ellátás alapot képez az időskorú társadalmi réteg támogatására.

4.1.10. Családok átmeneti otthona

A kötelezően biztosítandó gyermekjóléti alapellátásra 2008. január 01. napjától 9 férőhelyet kötött le Ferencváros a Magyar Vöröskereszt Budapest Fővárosi Szervezete által fenntartott Családok Átmeneti Otthonában (1214 Budapest, Erdősor utca 53-55.). A Családok Átmeneti Otthonában az otthontalanná vált szülő kérelmére együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk sem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől. Az eddig eltelt időszak alatt a férőhelyek kihasználtsága maximális volt, az igények az elmúlt időszakban megnövekedtek. A szervezet által készített éves beszámolók alapján, a 9 férőhelyen a 2008. évben 7 család (10 felnőtt és 11 gyermek), a 2009. évben 10 család (14 felnőtt és 17 gyermek) gondozását biztosították. A két év tapasztalata alapján a férőhelyek bővítésének kezdeményezését követően a Képviselő-

testület 417/2009. (XI. 04.) határozata alapján 2010. január 01. napjától a lekötött férőhelyek száma 14 férőhelyre módosult.

A Szervezet 2012. évi szakmai beszámolója alapján a lekötött férőhelyeken összesen 24 fő[27] elhelyezését biztosították. Az ellátást nyújtó civil szervezet, vagyis a Magyar Vöröskereszt Budapest Fővárosi Szervezete az ajánlatának megfelelő ellátást, szolgáltatást magas színvonalon nyújtja. Az Önkormányzat és a Magyar Vöröskereszt Budapest Fővárosi Szervezetével kötött szerződés előnye továbbra is, hogy:

- kizárólag a ténylegesen ellátott személyek után történik a szolgáltatási díj megtérítése,
- a finanszírozás negyedévente – utólagos elszámolás alapján (ellátotti fő/ nap/Ft) átutalás útján történik,
- az ellátási szerződésben foglaltak szerint a Gyermekjóléti Központ javaslata alapján, küldött Ferencvárosi családok felvétele prioritást élvez a lekötött férőhelyek erejéig.

4.1.11. Támogató szolgálat

Önként vállalt feladatként, a támogató szolgálat célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása. Fenti szolgáltatást a Motiváció Mozgássérülteket Segítő Alapítvánnyal (1055 Budapest, Honvéd u. 22.) kötött ellátási szerződés keretében biztosítja az Önkormányzat.

A támogató szolgálat feladata és működő szolgáltatások:

Személyi segítő szolgálat működtetése:

- az általános egészségi állapotnak és a fogyatékosság jellegének megfelelő egészségügyi-szociális - ellátásokhoz, valamint a fejlesztő tevékenységhez való hozzájutás személyi és eszközfeltételeinek biztosítása,
- a fogyatékos ember személyi, higiénés, életviteli, életfenntartási szükségleteinek kielégítése,
- segítségnyújtás a társadalmi életben való teljes jogú részvételhez,
- segítségnyújtás az önálló munkavégzéshez, tanulmányok folytatásához, szociális- és egészségügyi szolgáltatások igénybevételéhez, kulturális, művészeti, sport, szabadidős tevékenységek végzéséhez,
- segítségnyújtás a fogyatékos személyek kapcsolatkészségének javításához, családi kapcsolatainak erősítéséhez,
- segítségnyújtás speciális, önsegítő csoportokban való részvételükhöz,
- segítségnyújtás a fogyatékos emberek társadalmi integrációjának megvalósulásához,
- segítségnyújtás a családi, a közösségi, a kulturális, a szabadidős kapcsolatokban egyenrangú részvételhez szükséges feltételek biztosítása,

[27] 6 család 11 szülő és 13 gyermek.

- egyes szociális alapszolgáltatási részfeladatok biztosítása a fogyatékos személyek speciális szükségleteihez igazodóan.

Szállító szolgáltatás működtetése:

- az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása
- a fogyatékos személy munkavégzését, munkavállalását segítő szolgáltatások elérhetőségének igénybevételének elősegítése.

Információ nyújtása, tanácsadás:

- információnyújtás, ügyintézés, tanácsadás, a tanácsadást követően a társadalmi beilleszkedést segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása,
- a jelnyelvi tolmácsszolgálat elérhetőségének biztosítása.

4.1.12. Fogyatékos személyek nappali ellátása

Ferencváros a kötelezően ellátandó szociális alapszolgáltatási feladatot párhuzamosan több szerződés keretén belül biztosítja. A Gond-viselés Nonprofit Kiemelkedően Közhasznú Kft.-vel (1096 Budapest, Thaly Kálmán u. 40.) kötött ellátási szerződés alapján 4 férőhelyet biztosít ferencvárosi ellátottak számára. A Kft. tevékenységének fókuszában a fejlesztő nappali ellátás áll.[28] Munka tevékenysége házvezetésre, takarításra, textilgondozásra, varró munkára[29] és árusításra irányul. A szakmai munkát folyamatos képzés kíséri, melynek tematikája a program audio-vizuális alapjain nyugszik, kifejezetten azon fiatalok számára, kiknél az írás-olvasás hiányzik, vagy annak szintje ismeret elsajátításra nem alkalmas. A Kft. saját tulajdonában lévő 250 nm-es ingatlanon HEFOP 4.2. program keretében elnyert pályázatból kivételesen magas színvonalú intézményt, a Gond-viselő Házat alakította ki, amely akadálymentes, minden igényt és szükségletet kielégít, felszereltsége modern, esztétikus.

2010. májusban döntött arról a Képviselő-testület, hogy a Küldetés Egyesülettel (1072 Budapest, Klauzál tér 5.) kötött ellátási szerződés alapján 2 fő ferencvárosi fogyatékos gyermek számára elhelyezést biztosítson. Az egyesület célja az iskolából kikerült fiatalok fejlesztése, amely lehetővé teszi számukra a későbbi hasznos munkavégzést. A munkára előkészítő tevékenységek közül a szövés, varrás, különféle papír és anyag megmunkálás, tűzzománc készítés emelhető ki. Felkészítik a fiatalokat az életkezdésre, a különféle háztartási munkák (takarítás, mosogatás, bevásárlás) elvégzése mellett mézeskalács készítést is tanulhatnak, valamint egyéb konyhai munkát (főzés, szendvicskészítés) is végezhetnek. Az Egyesület keretein belül a fiatalok rendszeres lovas-terápiában részesülhetnek, mozi-, színház, múzeumlátogatáson vesznek részt, állatkerti és más gyermekprogramokat szerveznek számukra.

2011. október 01. napjától a Budapest Főváros VIII. Kerület Józsefvárosi Önkormányzat fenntartásában működő „Őszirózsa" Gondozó Szolgálat (1082 Budapest, Kisstáció utca 11.) értelmi fogyatékosok napközi otthonában 2 fő ferencvárosi lakóhelyű fogyatékos személy nappali ellátására biztosít férőhelyet ellátási szerződés alapján. A

[28] Felnőtt korú, felügyeletre szoruló fogyatékos személyek részére életviteli, szocializációs képzés, egyéni mentális gondozás; kulturális programok; testedzés helyben és sporttevékenység szervezése; családgondozás.
[29] Játékbabaruha készítés.

megnövekedett igények alapján a 2014. évtől felül kell vizsgálni a szerződést, vélelmezhetően kezdeményezni kell további egy fő férőhely lekötését.

Fentieket vizsgálva megállapítható, hogy az Önkormányzat a kerületben élő fogyatékos személyek problémáinak és igényeiknek megfelelően egy komplex, többszereplős ellátást biztosít, amelynek révén a rászorultak ellátásuk vonatkozásában több opció közül választhatnak.

4.1.13. Hajléktalan személyek nappali ellátása

Az Új Út Szociális Egyesülettel (1097 Budapest, Gubacsi út 21. földszint II.) kötött ellátási szerződés útján biztosítja az Önkormányzat e kötelező szociális alapszolgáltatást. Az intézményt a közterületen, illetve nem lakás céljára szolgáló helyiségben élő hajléktalan személyek látogatják. Szolgáltatásaikkal a hajléktalan létben élő emberek speciális igényeit (tisztálkodás, borotválkozás, hajvágás, ruházat mosása és pótlása, napi egyszeri élelem biztosítása, valamint ételmelegítési lehetőség) igyekeznek kielégíteni.

Ezen felül, pótolják az emberi odafigyelést, meghallgatást, a szabadidő hasznos eltöltését és biztosítják a szakszerű szociális segítségnyújtást is. A nappali ellátó centrumban hétköznaponként, illetve téli krízis időszakban a nagy hidegre való tekintettel hétvégén is fogadják a hozzájuk forduló nehéz helyzetben lévő embereket.

Hajléktalan személyek nappali melegedője: Budapest IX. ker. Gubacsi u. 21.

Megjelenések száma: 44.186 megjelenés[30]

A gondozottak közül 63 fő szorult kórházi kezelésre, őket önkéntes munkavégzés keretében meglátogatták és ellátták a kórházban szükséges felszereléssel, (tisztasági csomag, papucs, élelmiszer kiegészítés), amiket a Szalmaszál a Hajléktalanokért Alapítvány biztosított erre a célra. Mindenki számára, aki igénybe veszi a melegedő ellátását étkezési lehetőséget is biztosítanak. Eszerint a melegedő által nyújtott egyszeri étkeztetést, valamint támogatóik által biztosított élelmiszer adományok szétosztását, és a gondozottak által hozott ételek melegítését, illetve elkészítését (rántotta, leves, virsli, egyéb). Az Egyesületnél lehetőség van tisztálkodásra (fürdés, borotválkozás, hajvágás) szükség szerint, valamint ruházat mosására, illetve cseréjére, pótlására. Szociális ügyintézés területén az egyesület iratok beszerzésében, szociális információ biztosításában, segélyek, jövedelem szerzés és egyéb ügyek vonatkozásában naponta nyújt segítséget.

Az önkormányzat által működtetett FESZGYI keretein belül megvalósuló LÉLEK Program[31] alapján van lehetőség LÉLEK-Pont (1092 Budapest, Ferenc krt. 8.; 1094 Budapest, Tűzoltó u. 23.; 1094 Budapest, Balázs B. u. 22/B.) működtetésére, amely az alábbi feladatokat látja el:

- a kerületi hajléktalanok segítését koordinálja, programban való részvételüket, valamint egyéb támogatási formák igénybevételét ösztönzi,
- információs pontként működik, ahol szolgáltatásként információnyújtásban, tájékoztatásban, illetve szociális ügyintézésben állnak rendelkezésre a munkatársak,

[30] Mivel nagyon sok kliens anonim „módon” keresi fel az intézményt, ezért főben megadni nagyon nehéz az ügyfelek számát, valamint amennyiben azt főben kerülne bemutatásra, az torzíthatná az eredményeket.
[31] A 4. mellékletben részletesen.

- a segítő szolgáltatást, egyénekkel és csoportokkal, továbbá a mentorálás során az ellátott kísérése is szükséges lehet
- lehetőséget biztosít:
    - a közösségi együttlétre,
    - a személyi tisztálkodásra,
    - a személyes ruházat tisztítására,
    - az álláskeresésre családtagokkal való kapcsolattartásra,
    - a szabadidő hasznos eltöltésére (televízió, filmklub, internet),
    - egészségügyi szűrés megszervezése,
    - postacímmel nem rendelkezők számára postázási cím biztosítására.

Fentiek jól mutatják, hogy Ferencváros helyén, megfelelő súllyal kezeli a hajléktalan kérdést. Emellett meg kell említeni, hogy a kerületben működős FESZOFE Nonprofit Kft., mint önkormányzati társaság külön hangsúlyt fektet ezen társadalmi réteg foglalkoztatására, valamint reintegrációjára.

4.1.14. Közösségi szenvedélybeteg és alacsony küszöbű ellátás

A Kék Pont Drogkonzultációs Központ és Drogambulancia Alapítvány komplex, kötelező tevékenységet lát el. A 1095 Budapest, Gát utca 25. szám alatti ambulancia irányításával történik a drog és alkoholproblémákkal küzdő kliensek és hozzátartozóik fogadása. Az Alapítvány célja a droghasználat ártalmainak csökkentése (különös tekintettel az illegális drogokra) a droghasználó egyén, a család és az egész társadalom vonatkozásában, továbbá, hogy elősegítsék klienseik életminőségének általános javulását.

A klienseknek nyújtott szolgáltatások:

- szociális munka, egyéni esetkezelés, szociális ügyintézés,
- pszichiátriai segítségnyújtás, gyógyszeres kezelés,
- pszichológiai és életvezetési tanácsadás,
- konzultáció (egyéni és családi),
- információnyújtás a drogokról,
- állapotfelmérés,
- elvonást követő, visszaesést megelőző utógondozás,
- ambuláns rehabilitáció,
- jogsegélyszolgálat,
- kortárssegítés,
- szenvedélybetegek közösségi és alacsonyküszöbű ellátása.

Fent nevezett Alapítvány, valamint a Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Irodáján tevékenykedő ifjúsági- és drogprevenciós referens képezik a gerincét annak a

kezdeményezésnek, amely a Kábítószer Egyeztető Fórum keretében intézményesül meg és tűzi zászlajára Ferencvárosban a kábítószer elleni harcot.

4.1.15. Családmentori Iroda

A Családmentori Iroda (1096 Budapest, Lenhossék u. 24-28.) – mint önként vállalt feladat – a FESZGYI keretei között működve, a „Szociális város rehabilitáció Ferencvárosban, József Attila Terv I. ütem" (részletes bemutatása a 3. számú mellékletben) KMOP-5.1.1/B-12-k-2012-0003. kiemelt projekt által meghatározott feladatait ellátó iroda. A József Attila Terv kiemelt célterülete a Középső-Ferencváros Gát u., Thaly K. u. és Márton u. közti szakasza. A Családmentori Iroda felelős az egyéni esetkezelésért, a Programban résztvevő önkormányzati és külső szervezetek részvételének koordinálásáért, a Program célcsoportjába tartozó, együttműködésre kész ferencvárosi lakosok mentorálásáért/esetmenedzseléséért felelős szakmai műhely. Létrejöttének célja, hogy a különböző szociokulturális háttérrel rendelkező családok egymást támogató, segítő lakóközösségként működhessenek. Ennek érdekében egyrészt bekapcsolja a közösséget a programba, másrészt felmerülő nézeteltérések, konfliktusok esetén közvetít, támogatja a feleket a problémamegoldásban és támogatja a konstruktív együttélés megteremtésének lehetőségeit. Segít az új lakóknak a közösségbe beilleszkedni, a közösségnek pedig segít az új lakók befogadásában.

A Családmentori Iroda célja:

- a projekt területén élő családok részére különböző szociális szolgáltatások közvetítése,
- információ nyújtása valamint a szolgáltatásokhoz való hozzájutás elősegítése,
- családok szociális hátterének és igényeinek felmérése,
- részt vállal a lakók költözésében, az elköltözött családok utánkövetésében.

Az esetmenedzselés a családmentor és a szolgáltatást igénybe vevő személy együttes munkafolyamata, melynek tartalma és menete írásbeli együttműködési megállapodásban kerül rögzítésre. A munkafolyamat az első interjú során a szolgáltatást igénybe vevő személy szükségleteinek megállapításával és a problémamegoldó alternatívák kidolgozásával kezdődik. A megállapodás tartalmazza a szolgáltatást igénybe vevő személy problémáit, az elérendő cél érdekében megvalósítandó feladatokat, az együttműködés módját, a folyamatba bevonandó szolgáltatókat, intézményeket, a találkozások rendszerességét, a segítő folyamat várható eredményét és a lezárás időpontját. A segítő szolgáltatás az igénybe vevő otthonában, családi környezetében tett látogatásokon és a családmentori irodában folytatott beszélgetés és támogató tevékenységek útján valósul meg. A Családmentori Iroda az ügyfelek részére tájékoztatást nyújt szolgáltatásairól, az alapvető állampolgári jogokról, az igényelhető támogatásokról és ellátásokról. A támogatásokhoz, ellátásokhoz való hozzájutás érdekében a Családmentori Iroda munkatársa segítséget nyújt a kérelmek előterjesztéséhez, valamint kezdeményezi támogatás megállapítását az illetékes hatóságokkal.

4.1.16. Ifjúság segítés

Az „Alul-járó" Ferencvárosi Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda (1097 Budapest, Ecseri úti METRO aluljáró) a FESZGYI keretein belül működik azzal az önként vállalt feladattal, hogy információt nyújt, tanácsadásokat tart, internet hozzáférést biztosít, klubokat

és foglalkozásokat szervez, amiket a fiatalok név nélkül és ingyen vehetnek igénybe. A fiatalok igényei szerint alakítják a hétköznapokat.

Feladata:

- Információkat szolgáltat, illetve segítséget nyújt az intézményt megkereső fiatalok számára problémáik megoldásában.
- Segíti őket autonómiájuk, önmaguk iránti felelősségük kialakulásában, a társadalmi beilleszkedésben, életkorukból, szociális helyzetükből adódó hátrányaik csökkentésében.
- Programjaival és tanácsadással hozzájárul a fiatalok életviteli nehézségeinek megoldásához.
- Segíti azon igényeik kialakulását, hogy a kortárs közösségekben munkát végezzenek, és közösségtudatuk kialakuljon.
- Programját és információs állományát alapvetően iskoláskorúak, illetve fiatalok számára alakítja ki.
- Kapcsolatot tart a különböző intézményekkel, fogad minden fiatalt, de elsősorban a Ferencváros területén fejti ki tevékenységét.
- Jogsegélyszolgálatot és pszichológiai tanácsadást működtet ingyenes formában.
- A FESZGYI Igazgatója, valamint a Gyermekjóléti Központ szakmai vezetője által meghatározott módon részt vesz a gyermekjóléti szolgáltatások megvalósításában.

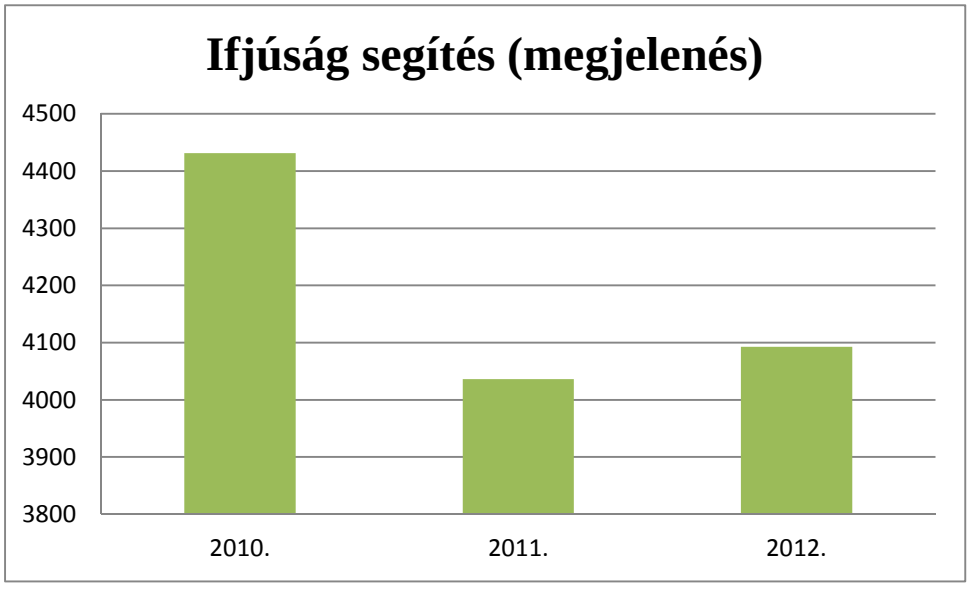

Mivel nagyon sok fiatal anonim „módon” keresi fel az irodát, ezért főben megadni nagyon nehéz az irodát felkeresők számát, valamint amit főben meg lehet adni, az torzítja az adatokat. Főben megadható „tiszta” adat csupán az internetet is használók tekintetében van, mivel az internethasználók „regisztrációja” kötelező az irodában. Számuk alakulása a következően változott: 2010 – 115 fő, 2011 – 107 fő, 2012 – 100 fő. Másik főben megadható adat az irodán kívüli tevékenységek tekintetében van. Ezek esetében viszont már nem lehet

„tiszta” adatokról beszélni, mivel ugyanazon személy több tevékenységben is résztvevő lehetett: 2010 – 950 fő, 2011 – 1040 fő, 2012 – 776 fő.

4.1.17. Biztos Kezdet Gyerekház

A Gyvt. 38/A. § (1) bekezdése szerint a Biztos Kezdet Gyerekház célja a szocio-kulturális hátrányokkal küzdő, elsősorban a hátrányos helyzetű, vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egészséges fejlődésének biztosítását támogató, fejlődési lemaradását kompenzáló, a szülői kompetenciákat erősítő, a szülő és különösen az óvodáskort még el nem ért gyermek számára együttesen biztosított társadalmi felzárkózást segítő prevenciós szolgáltatás biztosítása.

A gyermekek, valamint a gyermekes családok támogatása érdekében az Önkormányzat az Esély Közösségi Egyesülettel (1094 Budapest, Tűzoltó u. 33/a.) feladat ellátási szerződést kötött Biztos Kezdet Gyerekház működtetésére a Ferencvárosban. A gyerekház program önként vállalható feladat, amely az Esély Közösségi Egyesület keretein belül, annak fenntartásában jelenleg is működik a Ferencvárosban. A Gyerekház a 0-5 éves korú gyerekek és szüleik számára tematikus foglalkozásokat szervez, illetve a fejlődési zavarok felismerését követően támogatja a gyermekek szakemberekhez történő eljutását, valamint plusz szolgáltatásként tanácsadásokat (nevelési, pszichológiai és álláskeresési) biztosít. A Biztos Kezdet Gyermekház program egy kiegészítő szolgáltatás, ami segíti a hátrányos helyzetű családok (gyermekek és szüleik) felzárkóztatását, a társadalmi normák elfogadtatását, a beilleszkedést. A Biztos Kezdet Gyerekház programra a 2014. évtől már civil szervezetek is pályázhatnak, így a továbbiakban az Esély Közösségi Egyesület – az adminisztratív terhek megkönnyítése érdekében – már önállóan pályázik és látja el fenti feladatokat Ferencvárosban.

4.1.18. Roma mentori hálózat

A 2003. évben elfogadott, jelenleg felülvizsgálat alatt lévő Roma Koncepció keretében a 2004. évtől roma mentori hálózat működik Ferencvárosban. A mentorok fő feladata az érintett társadalmi réteg igényeinek, érdekeinek felkutatása, problémáik közvetítése, helyzetük támogatása. Koordináló szerepet töltenek be a ferencvárosi roma népesség, valamint az Önkormányzat között, így biztosítva azt, hogy kérdéseik, problémáik megválaszolásra kerülnek.

A roma mentori hálózat jelenleg a 3. mellékletben részletezett József Attila Terv keretében működik 4 fővel. A mentorok szoros kapcsolatban állnak a Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Irodáján tevékenykedő esélyegyenlőségi referenssel munkájuk összehangolása érdekében. Tevékenységükkel jelentős mértékben hozzájárulnak az esélyegyenlőség megvalósulásához Ferencvárosban.

4.1.19. Munkaerőpiaci Szolgáltató Iroda

A 3. számú mellékletben részletezett József Attila Terv keretein belül kerül sor a FESZOFE Nonprofit Kft. Munkaerőpiaci Szolgáltató Irodájának átadására 2013. április 18. napján a 1094 Budapest, Balázs Béla utca 13. szám alatt.

Az iroda csak ideiglenesen fog a fenti címen működni, a József Attila Terv I. ütemének megvalósulásával, a 2015. évtől végleges helye a 1095 Budapest, Gát utca 25. szám alatt lesz. Az iroda a kezdetben kettős célt fog szolgálni. Egyrészt a szomszédban található és

immár kinőtt FESZOFE-iroda kiterjesztéseként a cég munkatársainak ad otthont, másrészt Munkaerőpiaci Szolgáltató Irodaként fog funkcionálni, olyan szolgáltatásokat nyújtva, mint álláskeresési tanácsadás- és tréning, pályatanácsadás, munkajogi tanácsadás, szakképzés és készségfejlesztés, munkáltatói kapcsolattartás, foglalkoztatási tanácsadás munkáltatók számára, valamint állásbörze. Az álláskeresők képzettségi szintjének emelése fontos célkitűzés, a projektben részt vevő hátrányos helyzetű emberek segítséget kapnak piacképes szakképesítés, érettségi, esetleg OKJ-s képesítés megszerzéséhez is.

4.2. Szakosított ellátás – Időskorúak átmeneti otthona

A FESZGYI keretei között működő Szerető Kezek Időskorúak Gondozóháza (1098 Budapest, Friss u. 5.) által nyújtott kötelező, átmeneti ellátást azok a Budapest Főváros, illetve Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel, vagy érvényes tartózkodási hellyel, települési szintű bejelentéssel rendelkező egészségileg és/vagy szociálisan rászoruló személyek vehetik igénybe, akik számára nem nyújtható megfelelő szintű ellátás a házi segítségnyújtás, illetve más alapellátás keretein belül nem biztosítható. Az intézmény férőhely kapacitása 12 főben maximalizált.

Az átmeneti ellátás keretében végzett feladatok:

- Étkezés biztosítása
- Ruházat, textília biztosítása
- Alapápolási, gondozási feladatok
- Gyógyszer ellátás
- Mentálhigiénés ellátás biztosítása
- Szocioterápiás foglalkozások
- Hivatalos ügyekben való segítségnyújtás
- Értékmegőrzés

Az átmeneti otthon életébe a 2012. év a szakmai munka elmélyülését, és az ellátás professzionálisabbá válását hozta. Az otthonban dolgozó szakszemélyzet kiegészült egy mentálhigiénés szakemberrel. Segítségével az ellátást igénybevevők olyan magas színvonalú programokon vehetnek részt, melynek segítségével megőrizhetik fizikai és szellemi aktivitásukat, valamint mentális egészségüket. Ezek az egymásra épülő fejlesztő, ugyanakkor szórakoztató programok napi rendszerességgel kerülnek megtartásra a napirend részeként. A napi háromszori étkeztetés korábban két hideg és egy meleg étel biztosítását jelentette. Annak érdekében, hogy az ellátottak élete kellemesebbé, otthonosabbá váljon megváltoztatásra került ez a rend. Bevezették a napi kétszeri meleg étel szolgáltatását, és kizárólag a reggeli alkalmával kerül hideg étel az asztalra.

Az átmeneti otthon ellátottjainak statisztikai adatait tekintve szintén a női kliensek számának többsége látható. Kiugróan magas a 80 - 90 év közötti korcsoport, ahol a férfiak is képviseltetik magukat. Ebben a korban megszaporodnak betegségeik, és csökken önellátási képességük, ami szükségessé teszi az intézményi segítségkérést.

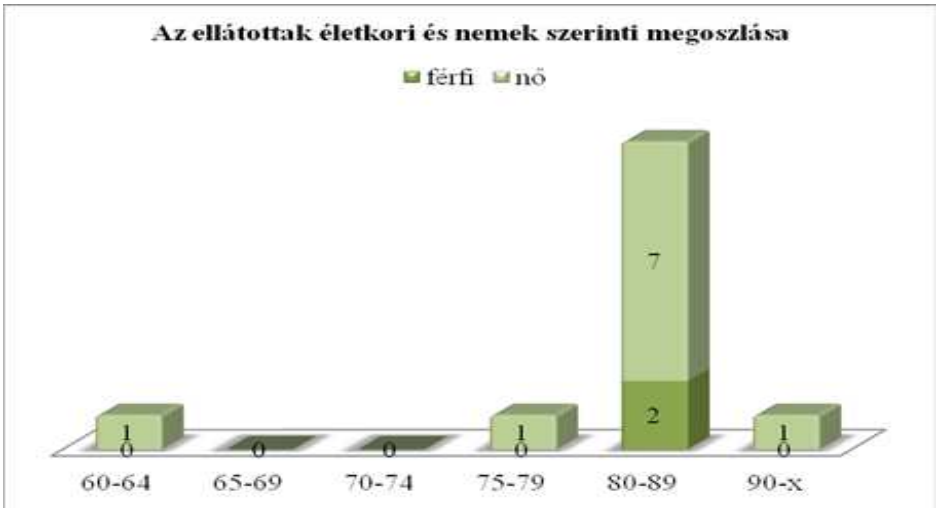

A csökkent önellátási képesség különösen akkor jelent súlyos problémát, ha nincs olyan személy, családtag, aki segíteni tudná az időseket. Sok esetben a házastárs elhunyt már, a gyermekek, unokák pedig dolgoznak, vagy távol a nagyszülőktől élnek. Felismerve a mindennapi élet okozta problémákat az ellátást igénylők maguk keresik meg az intézményt és kérik abba való felvételüket.

4.3. Pénzbeli és természetbeni, szociális és gyermekjóléti ellátások

Ebben a fejezetben - az előző évek vonatkozásában - az Önkormányzat által biztosított ellátási formákhoz kapcsolódó statisztikai adatok alapján elemzett helyzetkép kerül bemutatásra a jelenleg pénzben és természetben nyújtott támogatásokról.

Ferencvárosban az alapszolgáltatások ingyenesen vehetőek igénybe, a jogszabályok adta lehetőség ellenére gondozási díj nem került bevezetésre, ezzel is támogatva az ellátásokban részt vevőket, bizonyítva a szociális biztonság megteremtésének központi szerepét.

A 2013. január 01. napjával hatályba lépett jogszabályváltozások egy új, racionalizált feladatmegosztást valósítottak meg a Kormányhivatal, valamint az Önkormányzat között. A jegyzői hatáskörből átkerült feladatokat a 2. számú melléklet részletesen taglalja. Itt kell említést tenni az Önkormányzat jogszabályváltozást követő, jogalkalmazó szerepéről, miszerint a fentebb már említett a Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzat Képviselő-testületének a pénzbeli és természetbeni támogatásokról szóló 25/2011. (IX. 26.) számú önkormányzati rendelete hatályon kívül helyezésének, valamint új rendelet megalkotásának felülvizsgálata - a megváltozott jogszabályi környezet miatt – indokolt, így született meg a Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzat Képviselő-testületének ……..szóló …/2013. (XII. 12.) számú önkormányzati rendelete.

Az Önkormányzat hatékony támogatási rendszerének fenntartása érdekében mindenképpen egy átlátható, alacsony adminisztrációs költségekkel rendelkező rendszer kialakítása áll a középpontban. Ennek megfelelően az Szt., valamint a Gyvt. módosításai miatt az átmeneti segély, a temetési segély és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás önkormányzati segély megnevezésre módosul 2014. január 01. napjától.

4.3.1. Szociális pénzbeli támogatások

4.3.1.1. Időskorúak járadéka

Az időskorú járadékra való jogosultság és az ennek kapcsán megállapítható járadék összegét az Szt. szabályozza. Az időskorú járadékban részesülők száma az eltelt évek alatt Ferencvárosban nem változott. Ennek magyarázata, hogy azok a lakosok, akik betöltik a nyugdíjkorhatárt, rendelkeznek annyi szolgálati idővel, hogy jogosultak legyenek saját jogú nyugellátásra. Ennek összege magasabb, mint az adható időskorúak járadéka.

Az újabb igénylők jellemzően a 62. életév betöltésével az egészségkárosodott, valamint a nem foglalkoztatottak köréből kerülhetnek ki.

A járadékot igénybe vettek száma, valamint ennek költségvonzata:

2008.		2009.		2010.		2011.		2012.	
fő	mFt	fő	mFt	fő	mFt	fő	mFt	fő	mFt
13	2,91	13	3,07	10	2,04	11	2,87	13	3,42

Az egy főre jutó segély összege 2010-2012. között (Ft):

	2010.	2011.	2012.
időskorú járadéka	203 884	260 755	341 527

A fenti adatokból körvonalazódik, hogy a támogatás összege évről évre emelkedett biztosítandó a járadékot igénybe vevők szociális, anyagi biztonságát. Az időskorúak járadéka 2013. január 01. napjától átkerült Budapest Főváros Kormányhivatala IX. Kerületi Hivatalához.

4.3.1.2. Ápolási díj

Az ápolási díj alanyi jogon a súlyos fogyatékos, vagy a tartósan beteg 18 év alatti személy gondozását, ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére adható a mindenkori legkisebb öregségi nyugdíj 100 %-nak megfelelő összegben. Emelt összegű ápolási díjat a fokozott ápolást igénylő, súlyosan fogyatékos személy gondozását, ápolását végző hozzátartozó kaphat, amennyiben azt kérelmezi. Ennek összege a mindenkori legkisebb öregségi nyugdíj 130 %-a. Az ápolási díjban részesülők száma az előző években növekedett, az továbbra is gyakori ellátási forma. Nincs szigorú együttműködési kötelezettség, szociális rászorultság vizsgálata nélkül állapítható meg a rendszeres pénzellátás, ami szolgálati időnek minősül. A jogosultsághoz nincs maghatározva jövedelemhatár, 4 órás munkaviszony vállalható mellette, nem kell egy lakóhelyi címen élni az ápolttal, valamint egészségügyi ellátásra való jogosultsággal is jár.

A támogatást igénybe vettek száma, valamint ennek költségvonzata:

2010.		2011.		2012.	
fő	mFt	fő	mFt	fő	mFt
201	55,54	245	63,37	205	53,17

Egy főre jutó ápolási díj összege 2010-2012. között (Ft-ban)

	2010.	2011.	2012.
ápolási díj	244 652	258 674	255 652

4.3.1.3. Aktívkorúak ellátása

E támogatás vonatkozásában a jogi szabályozás 2009. január 01. napjától gyökeresen megváltozott. Az aktív korú személyek ellátásai egy gyűjtő elnevezést: aktív korúak ellátása megnevezést kaptak. Amikor a jogosultság megállapításra kerül, egyúttal rendelkezni kell arról is, hogy - kérelmezőre nézve - ezen ellátásra való jogosultság milyen típusú konkrét szociális ellátást von maga után, azaz a rendelkezésre állási támogatás (RÁT), vagy a rendszeres szociális segély (RSZS) kerüljön folyósításra, majd 2012. évtől kezdődően foglalkoztatást helyettesítő támogatás (FHT) vagy rendszeres szociális segély (RSZS) kerüljön folyósításra.

2011. december 31. napjáig az alábbi rendszerben működött az aktív korúak ellátása:

Rendelkezésre állási támogatás:

Annak az aktív korúak ellátására jogosult, 55 életévét be nem töltött személynek járt - arra az időtartamra - aki a közfoglalkoztatásban neki fel nem róható okból nem vett részt. A jogosultsághoz szigorú együttműködési feltételek kapcsolódtak, melynek keretén belül köteles volt az ügyfél az illetékes fővárosi regionális munkaügyi központtal, a Polgármesteri Hivatallal, valamint a FESZOFE Nonprofit Kft-vel szorosan együttműködni.

Rendszeres szociális segély:

Annak az aktív korúak ellátására jogosult személynek járt, aki:

- egészségkárosodott személynek minősül, vagy

- 55. életévét betöltötte, vagy

- 14 éven aluli gyermeket nevelő személy, – feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül gyermekgondozási támogatásban, gyermekgondozási díjban, terhességi gyermekágyi segélyben – és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben nem tudják biztosítani.

2012. január 01. napjától az alábbi rendszerben működött az aktív korúak ellátása:

Foglalkoztatást helyettesítő támogatás:

Az a személy, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították – és nem a rendszeres szociális segélyre való jogosultság feltételeinek felel meg – foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult.

A támogatást igénybe vettek száma, valamint ennek költségvonzata:

2010.		2011.		2012.	
fő	mFt	fő	mFt	fő	mFt
575	79.10	679	110.20	990	128.33

A foglalkoztatást helyettesítő támogatás egy éven túli folyamatos folyósításához bizonyos feltételek meglétét kell az ügyfeleknek igazolni (felülvizsgálatot megelőző egy évre vonatkozóan igazolni kell legalább 30 napi keresőtevékenységet, bele értve az egyszerűsített foglalkoztatás keretében végzett munkát és a háztartási munkát is, vagy közfoglalkoztatásban való részvételt, vagy munkaerő-piaci programban való részvételt, legalább hat hónapi képzésben való részvételt vagy legalább 30 napi közérdekű önkéntes tevékenységet), ezzel is ösztönözve a munkavállalási kedvet. Meghatározásra került az adható rendszeres szociális segély összegének legfelső határértéke is.

Rendszeres szociális segély:

Az az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki az ellátásra való jogosultság kezdő napján

a*)* egészségkárosodott személynek minősül, vagy

b)a rá irányadó nyugdíjkorhatárt öt éven belül betölti, vagy

c)14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel - feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, terhességi-gyermekágyi segélyben - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben [Gyvt. 41. § (3) bek.], illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani, vagy

d) a települési önkormányzat rendeletében az aktív korúak ellátására jogosult személyek családi körülményeire, egészségi vagy mentális állapotára tekintettel meghatározott egyéb feltételeknek megfelel,

rendszeres szociális segélyre jogosult.

Egészségkárosodottság okán rendszeres szociális segélyben részesülők száma, valamint ennek költségvonzata:

2010.		2011.		2012.	
fő	mFt	fő	mFt	fő	mFt
53	13.74	49	12.27	66	14.54

Az irányadó nyugdíjkorhatárt öt éven belül betöltő személyek száma, akik rendszeres szociális segélyben részesültek valamint ennek költségvonzata:

2010.		2011.		2012.	
fő	mFt	fő	mFt	fő	mFt
135	27.17	164	37.77	195	23.88

Ferencváros 2011. év októberétől kezdődően a jogszabály adta lehetőségével élve, rendeletben szabályozta azon aktív korúak ellátására jogosultak körét, akik részére rendszeres szociális segély folyósítható (helyi RSZS).

Rendszeres szociális segélyt kell megállapítani annak az aktív korúak ellátására jogosult személynek, aki

- legalább 30 %-os mértékben egészségkárosodottnak minősül, vagy munkaképesség csökkenésének mértéke legalább 40 %-os,
- gyermeket vár és betöltötte a terhesség 12. hetét,
- pszichiátriai vagy szenvedélybetegsége miatt rendszeres orvosi kezelés alatt áll.

A rendszeres szociális segélyt igénybe vettek száma, valamint ennek költségvonzata:

2010.		2011.		2012.	
fő	mFt	fő	mFt	fő	mFt
----	----	5	0.25	108	21.20

A rendszeres szociális segély bevezetése óta, a támogatás vonatkozásában folyamatosan növekvő igények jelzik, hogy az jól célzott, célcsoportját elérte. Az Önkormányzat jelenleg az alábbi aktív korúak ellátása típusait állapítja meg, illetve folyósítja az arra jogosultak részére:

- Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (FHT),
- Rendszeres szociális segély egészségkárosodott személyek részére (RSZS egészségkárosodott),

- Rendszeres szociális segély a reá irányadó nyugdíjkorhatárt öt éven betöltő személyek részére (RSZS 5),
- Rendszeres szociális segély a helyi rendeletben meghatározottak alapján (RSZS helyi).

E támogatás 80% (FHT), illetve 90% (RSZS) állami, valamint 20% (FHT), illetve 10%-a (RSZS) önkormányzati finanszírozású.

A gazdasági válság következményeként 2009. évtől kezdődően az aktív korúak ellátására jogosultak száma folyamatos emelkedést mutat. Ugyanakkor – köszönhetően a foglalkoztatás növekedésének – a jogosultak száma permanensen ingadozik. Sok a rendszerbe be és kilépő személy, sok a határozott idejű foglalkoztatott, valamint a közfoglalkoztatott.

Aktív korúak ellátásának egy főre jutó segély összege 2010-2012. között (Ft)

	2010.	2011.	2012.
RSZS egészségkárosodott	259 363	250 039	220 304
RSZS 5	201.252	230.287	122.464
RSZS helyi rendelet alapján	------	49.156	196.252
Rendelkezésre állási támogatás, majd foglalkoztatást helyettesítő támogatás (FHT)	133 651	77 771	129.626

4.3.1.4. Lakásfenntartási támogatás

A 2012. évig az ügyfél kérelmére, egy év időtartamra – amennyiben a jogosultsági feltételeknek megfelel– normatív (központi költségvetés terhére), valamint helyi és adósságszolgáltatással összefüggő (helyi költségvetés terhére) lakásfenntartási támogatás volt megállapítható az önkormányzati rendeletben meghatározott százalékok arányában.

A 2012. évben a jogszabályi szabályozások miatt a jogosultak részére megállapított támogatás, a jogosult által megjelölt közüzemi szolgáltató felé kerül átutalásra a közüzemi költségek csökkentése céljából, így sikeresen elérve azt, hogy a lakásfenntartási támogatás elérhesse valós célját a lakhatással kapcsolatos terhek csökkentését. A 2012. év elejétől megszüntetésre került a helyi lakásfenntartási támogatás, mellyel nagymértékben lecsökkent az adható „lakásfenntartási támogatás” mértéke, ezt ellensúlyozandó jelenik meg a helyi gázár- és távhőtámogatás. E támogatási forma 90% állami, valamint 10% önkormányzati finanszírozású.

A támogatást igénybe vettek száma, valamint ennek költségvonzata:

2010.		2011.		2012.	
fő	mFt	fő	mFt	fő	mFt
1469	46,324	1405	55.64	1457	47.69

Egy főre jutó lakásfenntartási támogatás összege 2010-2012. között (Ft)

	2010.	2011.	2012.
lakásfenntartási támogatás	31 534	39 601	21 937

4.3.1.5. Helyi gázár- és távhőtámogatás

A helyi lakásfenntartási támogatás kompenzálására 2012. év második felétől kezdődően egy új lakhatási támogatási forma került bevezetésre**,** a helyi gázár- és távhőtámogatás, amely az arra jogosultak részére a tárgyév január, február, március, valamint október, november és december hónapjaira állapítható meg. A támogatás összege havi 2000,- Ft, amely a gáz, valamint a távhő szolgáltató felé kerül átutalásra az ügyfél fűtési költségeinek csökkentése érdekében. Jóllehet ez a támogatási forma nem válthatja fel teljesen a megszüntetett helyi lakásfenntartási támogatást, ellenben – a szűk önkormányzati költségvetés mellett – közvetlen segítséget nyújt a rászorulók részére költségeik csökkentésére. Ez a támogatás 100% önkormányzati finanszírozású.

A támogatást igénybe vettek száma, valamint ennek költségvonzata:

	2011.	2012. fő
Helyi gázártámogatás	----	301
Helyi távhőtámogatás	----	107

4.3.1.6. Lakbértámogatás

Ez az ellátási forma Budapest többi kerületi önkormányzatához viszonyítva szokatlan, mivel általában a lakásfenntartási támogatás keretében nyújtanak segítséget a szociálisan rászorulóknak. Ferencvárosban a lakbértámogatást kizárólag önkormányzati bérlakásban lakók kérhetik. A 2012. évben támogatást kérők száma a 2011. évhez képest csökkent, mivel a támogatásra jogosultak köre módosításra került a helyi rendeletben, így csak azok a kérelmezők jogosultak a támogatásra, akik Ferencvárosban lakóhellyel rendelkező önkormányzati tulajdonú lakás bérlői. A megállapított ellátás a FEV IX. Vagyonkezelő és Városfejlesztő Zrt. (volt Ferencvárosi Bérleményüzemeltető Kft.) részére kerül átutalásra a jogosultak lakbér költségeinek csökkentésére, ezzel biztosítva, hogy a támogatás kizárólag a lakbér fedezésére kerül felhasználásra**.** Ez a támogatási forma 100% önkormányzati finanszírozású.

Ügyiratforgalom:	2010.	2011.	2012.
Összesen:	888	843	791
ebből megállapítás:	823	814	740
FB. Kft. részére átutalt összeg/mFt	44,00	41,88	18,22

4.3.1.7. Átmeneti segély

Az átmeneti segélyt kérők száma az utóbbi 3 évben megemelkedett. A rászorultsági jövedelemhatár, a legkisebb öregségi nyugdíj összegének 210%-ra történő emelésével Ferencváros Képviselő-testülete segítséget nyújtott a legrászorultabb családok számára. Átmeneti segélyben sajnos már nemcsak az egyedülálló idős nyugdíjasok (öregségi és rokkant nyugellátás), a rendszeres nyugdíjszerű ellátásban (rendszeres szociális járadék), valamint az egészségkárosodott, de rendszeres pénzellátásra nem jogosult jövedelemnélküli, vagy alkalmi munkavállalásból származó jövedelemmel rendelkezők részesültek, hanem nagy számban megjelentek az aktív korú, munkájukat elvesztett, teljes jövedelemnélküli személyek és fiatal pályakezdő, elhelyezkedni nem tudó fiatalok is.

Az átmeneti segély indokai között továbbra is legtöbbször megélhetésre, tisztasági festésre, cipő, ruha, élelem vásárlására, magas havi gyógyszerköltségre, kórházi tartózkodásra, magas közüzemi számlák, közüzemi tartozások kiegyenlítésére, háztartási készülékeik javíttatására, valamint teljes jövedelemnélküliségre, banki törlesztő részletek fizetésére való hivatkozás szerepel. E támogatás 100% önkormányzati finanszírozású.

A segélyt igénybe vettek száma, valamint ennek költségvonzata:

2010.		2011.		2012.	
fő	mFt	fő	mFt	fő	mFt
1419	24,11	1343	18,46	1393	8,048

Egy főre jutó átmeneti segély összege 2010-2012. között (Ft)

	2010.	2011.	2012.
átmeneti segély	16 994	13 747	5 777

Az átmeneti segély összege a 2011. évről a 2012. évre drasztikusan csökkent. Ezt a fenti táblázat magyarázza, miszerint az egy főre jutó átmeneti segély összege nagymértékben csökkent. Az összeg redukálásának indoka, hogy annak igénybevétele nem volt maximalizálva, így egy család évente többször, akár havi rendszerességgel is lehívhatta azt. Mivel a pénzügyi keretek végesek, ezért - hogy minden igénylő számára elérhető legyen a támogatás - csökkenteni kellett az egy főre jutó összeget. Ez eredményezte azt, hogy a növekvő igénybevétel esetén is elmarad a támogatás éves összköltsége az előző évek adataitól.

4.3.1.8. Temetési segély – köztemetés

A helyi rendelet szigorúan szabályozza a temetési segély jogosultsági jövedelemhatárát, illetve az adható segély összegét. A családok jövedelmi viszonyainak romlása, valamint a megtakarítások hiánya magyarázza a segélyezési formát kérő ügyfelek számának emelkedését. A tapasztalatok szerint nagyobb számban fordul elő, hogy a hozzátartozó nem gondoskodik, vagy rossz szociális, anyagi helyzete miatt képtelen gondoskodni az elhunyt hozzátartozója eltemettetéséről. A köztemetéseket továbbra is a MORTALIS Temetkezési Kft. intézi. Ez a támogatás 100% önkormányzati finanszírozású.

A temetési segélyt igénybe vettek száma, valamint ennek költségvonzata:

2010.		2011.		2012.	
fő	mFt	fő	mFt	fő	mFt
58	1,24	66	1,463	74	1,73

A köztemetést igénybe vettek száma, valamint ennek költségvonzata:

2010.		2011.		2012.	
fő	mFt	fő	mFt	fő	mFt
131	11,26	154	15,36	136	13,97

Egy főre jutó temetési segély – köztemetés összege, 2010-2012. között (Ft)

	2010.	2011.	2012.
temetési segély	21 488	22 166	23 405
köztemetés	86 008	99 764	102 750

4.3.2. Természetben nyújtott ellátások

Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzat Képviselő-testületének ……..szóló …/2013. (XII. 12.) számú önkormányzati rendelete …. § (…) bekezdése szerint a rendszeres szociális segély, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, a lakásfenntartási támogatás, az átmeneti segély, a temetési segély, a lakbértámogatás, a helyi gázár- és távhőtámogatás, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás és a Gyvt. 20/A §. szerinti pénzbeli támogatás természetbeni juttatásként is megállapítható. [32]

4.3.2.1. Közgyógyellátás

A közgyógyellátásra való jogosultság legfontosabb szabályait a szociális törvény vonatkozó rendelkezései alapján Ferencváros helyi rendelete szabályozza. 2006. július 01. napjától bevezetésre került a gyógyszerkeret fogalma, amelyet az adott évi költségvetésről szóló törvény határoz meg. A keret meghatározása az Egészségbiztosítási Pénztár szakvéleménye alapján történik. A helyi rendelet 2007. októberben történt módosításával a méltányossági kategóriában további korhatár kedvezmények épültek be úgy, hogy a jövedelmi határok is kitolódtak. Méltányosságból tehát a 70 év, 75 év és 85 év feletti lakosok kedvezőbb jogosultsági értékhatár és havi rendszeres gyógyító ellátási költség alapján juthatnak e támogatási formához. A támogatásra Ferencváros lakosai alanyi jogon, normatív alapon és méltányossági jogkörben válhattak jogosulttá.

Közgyógyellátás igénylők száma Ferencvárosban			
Típus	**2010.** (fő)	**2011.** (fő)	**2012.** (fő)
Alanyi	657	280	577
Normatív	318	330	322
Méltányossági	1 312	1 357	1 406
Összesen	2 287	1 967	2 305

A közgyógyellátásra való jogosultságot a jogszabályváltozásokat követően, az alanyi és normatív jogcímen Budapest Főváros Kormányhivatala IX. Kerületi Hivatal állapítja meg. Méltányossági jogcímen a közgyógyellátásra való jogosultságot továbbra is az Önkormányzat állapítja meg a rendeletben meghatározott feltételek alapján.

4.3.2.2. Adósságkezelési szolgáltatás

A szolgáltatás szinte minden típusú – lakhatáshoz kapcsolódó – adósság kezelését, valamint a lakáscélú hiteltartozások kedvezőbb támogatási lehetőségét teszi lehetővé. Ez a lakhatást segítő ellátás háromelemű támogatási rendszer. Egyrészt az adós erőforrásainak feltárására, háztartásgazdálkodásuk javítására adósságkezelési tanácsadást biztosít, másrészt a

[32] A természetbeni juttatás formái különösen az élelmiszerjuttatás, az élelmiszerutalvány, a vásárlási utalvány, az Erzsébet-utalvány.

lakhatással összefüggő adósság megszűntetését lehetővé tévő adósságcsökkentési támogatásból áll. Harmadrészt lakásfenntartási támogatással is segíti a szolgáltatást igénylő és az együttműködési feltételeket vállaló családokat, hogy az eladósodás mértéke mérséklődjön.

Az Szt. 2010. január 01. napjától hatályos módosítása lehetővé tette, hogy a hitelintézettel kötött lakáscélú kölcsöntartozásból átváltott szabad felhasználású kölcsöntörlesztésből fennálló hátralékra is igénybe vehető az adósságkezelési szolgáltatás. Ezáltal a fizetésképtelen családok lehetőséget kaptak lakhatásuk megtartására.

A tanácsadás, valamint a pénzbeli támogatások megállapításához szükséges előkészítő munka a FESZGYI Adósságkezelő csoportjánál zajlik, a kérelmek elbírálása pedig a Ferencvárosi Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Iroda Rendszeres ellátási Csoportjánál (volt Családvédelmi és Ügyfélszolgálati Iroda Szociálpolitikai Csoportjánál) történik. A 2012. év tapasztalatai alapján nagy az együttműködés hiánya miatt megszüntetett támogatások száma, aminek következményeként 48 hónapig nem kérelmezhető újra a támogatás. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján elmondható, hogy a kérelmezők között egyre több a pénzügyi problémával küzdő család (munka és jövedelem nélküliség, tartós betegségek okozta nagymértékű egészségkárosodás rendszeres pénzellátásra jogosultság), akik képtelenek az adósságkezelés feltételeknek megfelelni, így támogatásukra továbbiakban nagyobb hangsúlyt kell fektetni. Ez a támogatás 90% állami, valamint 10% önkormányzati finanszírozású.

A támogatást igénybe vettek száma, valamint ennek költségvonzata:

2010.		2011.		2012.	
fő	mFt	fő	mFt	fő	mFt
465	18,19	486	20,05	410	17,59

Egy főre jutó adósságcsökkentési támogatás összege 2010-2012. között (Ft)

	2010.	2011.	2012.
adósságcsökkentési támogatás	39 116	41 256	42 897

4.3.2.3. Nyugdíjasok és gyermekgondozási segélyben részesülők ingyenes könyvtárhasználata

Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzat Képviselő-testületének ……..szóló …/2013. (XII. 12.)számú önkormányzati rendelete …. §-a szerint a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Dél-pesti régiójához tartozó könyvtárak tagsági díjának megfizetése alól a Budapest IX. kerületi lakóhellyel rendelkező nyugellátásban illetve gyermekgondozási segélyben részesülők mentesülnek.

A szolgáltatás biztosítására Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata 2012. március 13. napján Megállapodást kötött a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárral a Ferencvárosban élő nyugdíjasok és gyermekgondozási segélyben részesülők ingyenes könyvtárhasználatának biztosítására.

Fentieknek megfelelően a 2012. évben 409 kerületi nyugdíjas, valamint 113 GYES-en lévő szülő élt a támogatással, mindösszesen 548.100,-Ft összértékben.

4.3.2.4. Karácsonyi támogatás

A karácsonyi támogatás év végi, idényjellegű támogatás, amelyet a rendszeres nyugellátásban, a rendszeres nyugdíjszerű ellátásban részesülők, valamint a 4 vagy annál több gyermeket nevelő családok vehetnek igénybe. Azok az egészségkárosodottak, akik számára rendszeres szociális segélyt folyósítunk, valamint az időskorú járadékban részesülők az adott év decemberében rendszeres pénzellátásuk folyósítása mellett - külön kérelem benyújtása nélkül - már évek óta részesülnek e támogatásban. A 2013. évben az időskorúak járadéka feladatkör átkerült Budapest Főváros Kormányhivatala IX. Kerületi Hivatalához, így kérelmet kell benyújtaniuk a támogatás igénybe vétele érdekében. A kérelmek benyújtásának határideje továbbra is a tárgyév november 30. napja. Az elmúlt években a támogatást kérők száma változó volt. Amennyiben a 10 évvel ezelőtti adatokat nézzük, akkor csaknem harmadára csökkent a kérelmezők száma (1999-ben 2444 fő összesen 10,39 m Ft, átlagosan 4 251 Ft/fő támogatásban részesült). Ugyanakkor segítségre szorulnak azoka családok, akik saját háztartásukban 4-nél kevesebb gyermek ellátásáról gondoskodnak, de tartósan, vagy súlyosan beteg gyermeket nevelnek. Ezért a helyi rendelet módosításával a 2010. év decemberétől lehetőség nyílik e családok számára is a karácsonyi támogatás megítélésére. Ez a támogatás 100% önkormányzati finanszírozású.

2010.		2011.		2012.	
fő	mFt	fő	mFt	fő	mFt
688	6,35	587	6,129	555	5,73

Egy főre jutó karácsonyi támogatás összege 2010-2012. között (Ft)

	2010.	2011.	2012.
karácsonyi támogatás	9 229	10 442	10 322

A támogatás összege a jogosultak részére postai úton vagy bankszámlára történő utalással került kifizetésre. A 2012. évtől a karácsonyi támogatás Erzsébet utalvány formájában nyújtható, melyet az ügyfelek részére az önkormányzati képviselők az Önkormányzat ügyfélszolgálatain biztosított helyiségekben személyesen adtak át. Az ügyfelektől érkező visszajelzések alapján a támogatás komoly segítséget jelent.

4.3.2.5. Gyógyszertámogatás

Budapest Főváros IX. Kerület Önkormányzata 2013. május 22. napjával új, 100 % önkormányzati finanszírozású támogatásként bevezette a kerületben lakóhellyel rendelkező 70. életévüket betöltött időskorúak részére a gyógyszertámogatást, amely az alábbi két esetben állapítható meg:

1. Kérelemre március és szeptember hónapban 5.000,- Ft összegű gyógyszertámogatásra jogosult a Budapest IX. kerületi lakóhelyén életvitelszerűen tartózkodó, hetvenedik életévét betöltött kérelmező, amennyiben családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a mindenkori legkisebb öregségi nyugdíj legkisebb összegének háromszorosát, és részére a tárgyévet megelőző év december 31-én közgyógyellátás nem volt megállapítva. A támogatás megállapítása iránti kérelmet

formanyomtatványon lehet benyújtani, amely kérelemhez csatolni szükséges a lakcímet igazoló hatósági igazolvány (lakcímkártya) másolatát. A kérelmet a tárgyév február 28. napjáig, illetve augusztus 31. napjáig lehet benyújtani, amely határidő jogvesztő.

2. Kérelemre az a Budapest IX. kerületi lakóhelyén életvitelszerűen tartózkodó, hetvenedik életévét betöltött kérelmező, aki a tárgyévet megelőző év december 31-én érvényes közgyógyellátással rendelkezik, szeptember hónapban 5.000 Ft összegű gyógyszertámogatásra jogosult. A támogatás megállapítása iránti kérelmet formanyomtatványon lehet benyújtani, amely kérelemhez csatolni szükséges a lakcímet igazoló hatósági igazolvány (lakcímkártya) másolatát. A kérelmeket 2013. augusztus 31. napjáig lehet benyújtani, határidőn túli benyújtás jogvesztő.

A Humánszolgáltatási Iroda legfrissebb nyilvántartásai alapján a támogatást eddig 278 személy vette igénybe, amely mintegy 1.380.000,-Ft költséget jelentett. A statisztikai adatok alapján 31 fő – 155.000,-Ft értékben – jövedelmi helyzete alapján, valamint 245 fő – 1.235.000,-Ft értékben – pedig közgyógyellátásra való jogosultság alapján kaphatta meg a támogatást.

4.3.3. A gyermekek védelmét biztosító pénzbeli és természetbeni ellátások

4.3.3.1. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A polgármester rendkívüli gyermekvédelmi támogatást nyújthat a kiskorú gyermek vagy a 18. év feletti, de 25. életévét be nem töltött közép, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanuló fiatal felnőtt részére, ha a családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 200 %-át, egyedülálló kérelmező esetén 250 %-át, és a család időszakosan létfenntartási gonddal küzd, vagy létfenntartását veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, elsősorban akkor, ha ellátásukról más módon nem lehet gondoskodni.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesülők száma, valamint ennek költségvonzata:

	2010.	2011.	2012.
Tételek száma	793	736	796
családok száma	494	475	476
kiskorúak száma	1183	1 175	1 098
millió Ft	15 650	12 800	4 338

4.3.3.2. HPV elleni védőoltás biztosítása

Önként vállalt feladatként Ferencváros Önkormányzata a tárgyévben 13. életévüket betöltő Budapest IX. kerületi lakóhellyel rendelkező leány és fiúgyermekek részére a törvényes képviselő kérelmére, térítésmentesen HPV elleni 4 komponensű védőoltást (teljes oltási sorozatot) biztosít.

Támogatásban részt vettek száma		
2011.	**2012.**	**2013.**[33]
97 fő	77 fő	104 fő

A 2011. évben újra bevezetett természetbeni támogatási forma közel 100 %-os kihasználtsággal működik, amely szerint az évente 100 megrendelt oltóanyag mindegyike gazdára talált a 2013. évben. A támogatás sikeressége miatt az idei év vonatkozásában a 100 megrendelt oltóanyag felett a 2012. évi megmaradt keret terhére 100 % fölé nőhetett az ingyenes védőoltás kihasználtsága. Az oltóanyag éves költsége nagyságrendileg 6 millió forint, amelynek kiegyenlítése 100 %-ban önkormányzati finanszírozás terhére történik.

4.3.3.3. Születési és életkezdési támogatás

A gyermeket váró családok támogatására is lehetőség van Ferencvárosban, azonban – a szakiroda tapasztalatai alapján – már csak a gyermekek megszületése után tudja meg a Polgármesteri Hivatal a család létszámában bekövetkezett változást. A kérelmek indoklásában leginkább létfenntartás, szezonális ruházat, gyógyszer, ballagás szerepelt. Az újszülöttek vonatkozásában a család egyszeri rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesült, ha a gyermek születésekor mindkét szülője Ferencvárosban rendelkezett lakóhellyel és a szülők egyikének lakóhelye a gyermek születésekor legalább öt éve megszakítás nélkül a kerületben volt. Képviselői kezdeményezésre a helyi rendelet a 2009. év végén megváltozott, csökkentett összegben ugyan, de azon újszülöttek családja is részesülhet a támogatásban, akiknek csak egyik szülője rendelkezik legalább öt éve bejelentett lakóhelyi címmel Ferencvárosban.

A támogatásban részesülők száma, valamint ennek költségvonzata:

	2010.	2011.	2012.
újszülött támogatás/fő	160	115	50
ezer Ft	5,68	4,37	0,36

A 2012. évben az újszülött támogatás megszüntetésre került, helyette a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás keretein belül lehetett igénybe venni azt, és elbírálása is a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás jogosultsági feltételei alapján történt. A 2013. évben bevezetésre került a születési és életkezdési támogatás, melynek feltételei jóval kedvezőbbek (), és valóban a gyermek jövőjének megalapozásához nyújt segítséget. A támogatás mértéke gyermekenként egységesen 40.000,- forint.

4.3.3.4. BKV bérlet biztosítása

Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzat Képviselő-testületének ……..szóló …/2013. (XII. 12.) számú önkormányzati rendelete ... § (…) bekezdése szerint Budapest, IX. kerület Illatos út 5/b-c. lakótelepen, a Kén utcában, továbbá a Gyermekek Átmeneti Otthonában és a Családok Átmeneti Otthonában a

[33] a 2013. évben kiterjesztetésre került az ingyenes védőoltást igénybe vevők köre, így a kerületben élő minden 13-14 éves fiatal (lányok és fiúk egyaránt) számára elérhetővé vált a támogatás.

Gyermekjóléti Központ javaslata alapján elhelyezett, Budapest IX. kerületben lakóhellyel rendelkező tanuló kérelemre az iskolába járás megkönnyítése érdekében természetbeni ellátásként BKV közlekedési általános tanulóbérletben részesül a tanév időtartamára. A támogatás a családsegítő szolgálat közreműködésével – írásbeli megállapodás alapján - nyújtható.

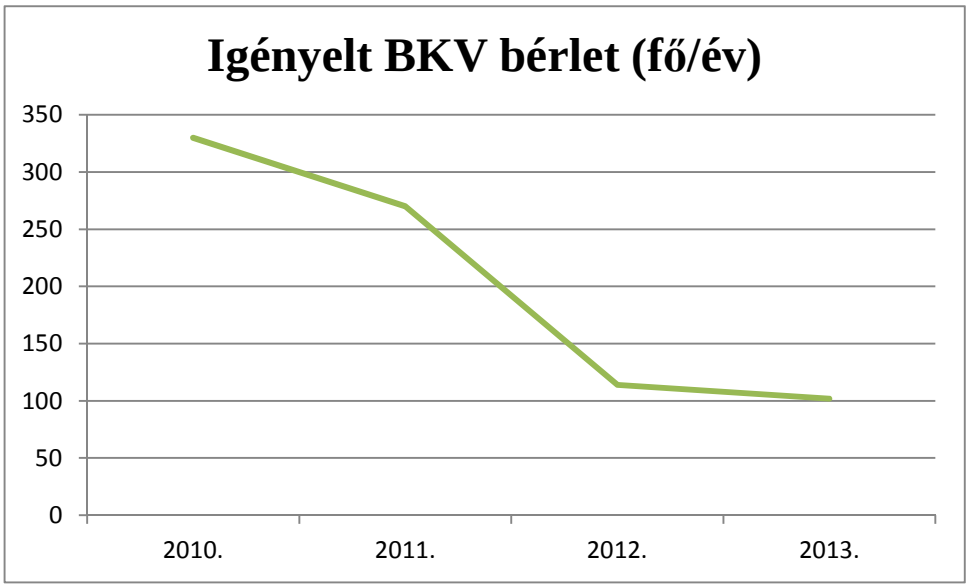

A 2013. évi adatok a 2013. október 31. napja szerinti állapotot tükrözik.

A fenti diagram megtévesztő lehet, mivel nem a BKV bérlet támogatás keretösszege csökkent az utóbbi időben, hanem a sikeres városrehabilitáció során az érintett területről rengeteg család költözött el magasabb komfortfokozatú lakásba. A felújítások eredményezte változást követően csökkent az igénylők száma, ami ellenben még így is jelentős, mivel 2013. október 31. napjáig az idei évben 102 fő jogosult vette igénybe a BKV bérlet támogatást. A bérlettámogatás a továbbiakban is fontos támogatási formaként kell, hogy jelen legyen a segélyezési rendszerben.

4.3.3.5. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A gyermek szociális helyzete alapján jogosult gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, egyszeri támogatásnak és külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezménynek (normatív tankönyvtámogatás) igénybevételére.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak részére évi kétszeri alkalommal, gyermekenként, a jogszabályban meghatározott mértékű pénzbeli ellátás, azaz pótlék került folyósításra. A 2012. év második felétől a kedvezményhez kapcsolódó pótlék már nem pénzbeli ellátásként kerül folyósításra, hanem természetbeni ellátásként, Erzsébet-utalvány formájában jut el postai úton az arra jogosult családok részére.

A gyámok részére kiegészítő gyermekvédelmi támogatás és ehhez kapcsolódóan évi kétszeri pótlék továbbra is pénzbeli ellátás formájában kerül folyósításra. A kedvezményre jogosultak körének megállapítása a 2009. évi szabályozás alapján történik. A családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladhatja meg

1. az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140 %-át,

1.1. ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy

1.2. ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyos fogyatékos, vagy

1.3. ha tanuló, vagy 20 évesnél fiatalabb és önálló keresettel nem rendelkezik,

2. öregségi nyugdíj legkisebb összegének 130 %-át az 1. pont alá nem tartozó esetben.

A támogatás 100% állami finanszírozású.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, valamint az ehhez kapcsolódó pótlék:

Év	Családok	Gyermekek	Pótlék eFt
2010.	504	916	9.442
2011.	492	902	8.932
2012.	598	1035	4.483 Erzsébet-utalvány 5.718 értékben

4.3.3.6. Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás

A kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra jogosultak köre alacsony. Ennek oka, hogy sok feltételnek kell megfelelni, így a kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjául rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban, nyugdíjszerű rendszeres szociális pénzellátásban, vagy időskorúak járadékában részesül. A támogatást a jegyző állapítja meg. A támogatás mértéke gyermekenként a mindenkori öregségi nyugdíjminimum 22%-a. (2013-ban 6.270,- Ft).

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesülők száma, valamint ennek költségvonzata:

Év	Családok	Gyermekek	eFt
2010.	6	6	410
2011.	5	5	279
2012.	8	8	416

Jóllehet a támogatást igénybe vehetők köre alacsony, de a rászorultak körében nagy segítséget jelent, így a támogatás fenntartása a továbbiakban is indokolt.

4.3.4. Nevelési-oktatási intézményekben adható támogatások

Ferencvárosban az oktatási támogatások továbbra sem csupán az önkormányzati működtetésű intézményekre, hanem az egyházi fenntartású közoktatási intézményekre is kiterjednek. Önkormányzati (általános, közép és szakiskolák) és más fenntartású intézmények ferencvárosi lakóhelyű nappali tagozatos tanulói (más-más arányban):

- taneszköz-csomagot,
- tankönyveket,
- a sikeresen teljesített C típusú nyelvvizsga díját,
- tej-kifli támogatást,

- az önkormányzat által szervezett és sikeresen teljesített személygépkocsi vezetői tanfolyam és vizsga díját kapják meg.

A szociális ellátórendszerhez közvetve hozzájárul, hogy a jogszabályi változtatások ellenére Ferencvárosban a tankönyvtámogatás rendszere fennmaradt. A 2012. évben az önkormányzat által fenntartott intézmények, valamint a Lónyay Utcai Református Gimnázium és Kollégium és a Patrona Hungariae Általános Iskola, Gimnázium, Diákotthon és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény diákjai több, mint 41 millió forint támogatásban részesültek. Emellett a kerületi diákok 5 millió forintot meghaladó összegben taneszközt is kaptak. A 2013. évben is fenntartásra kerül ez a rendszer, amely részleteinek kidolgozása jelenleg folyamatban van.

Az előzőekben évekig együtt járt a tej-kifli támogatás egészen 2012. december 31. napjáig. 2013. január 01. napjától az iskola-tej programot a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Budapesti IX. Tankerülete folytatja, amelyhez az Önkormányzat tovább biztosítja a kiflit az általános iskolás korosztályú diákok részére. A kifli költségei 2013. szeptember – december között 1.500.000,-Ft, 2014. január – június között 1.983.000,-Ft, mindösszesen: 3.483.000,- Ft.

Az óvodák támogatása vonatkozásában is segíti az Önkormányzat a szociális biztonság megteremtését. Az Önkormányzat támogatja a fenntartásában működő intézményeket, így a 2013. évben csoportonként 13.000,-Ft, összesen több, mint 800.000,-Ft támogatásban részesültek a kerület óvodái ezzel biztosítva azt, hogy a legrászorultabb gyermekek számára is kerüljön ajándék a karácsonyfa alá.

4.3.5. Az Szt. és a Gyvt. szabályozottakon kívüli ellátások

Ezek közé a hadigondozottak pénzbeli ellátása, a mozgáskorlátozottak közlekedési támogatásai (a parkolási engedélyen kívül), valamint a menekültek, menedékesek létfenntartási, lakhatási támogatása tartozik. Ezek a támogatási formák 2013. január 01. napjától átkerültek a Budapest Főváros Kormányhivatala IX. Kerületi Hivatalához.

4.3.5.1. Állami gondozottak bérlakáshoz jutása

Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzat Képviselő-testületének a lakások és helyiségek bérletére, elidegenítésére és megszerzésére vonatkozó szabályokról szóló 7/2006. (III. 10.) számú önkormányzati rendelete 4. § (5) bekezdése értelmében a Humán Ügyek Bizottsága minősített többséggel dönt egyszobás lakás bérbeadásáról évente legfeljebb 4, ferencvárosi lakóhelyről állami gondozásba került fiatal felnőtt részére, aki megszakítás nélkül legalább 5 évet töltött a Gyvt. 53. és 53/A. §-ában foglaltak szerinti gyermekvédelmi szakellátásban, és ebből legalább 3 év a 18. életéve betöltése előtti időszakra esik. A Gazdasági Bizottság az állami gondozottak részére bérbe adható egyszobás lakások címeit évente két alkalommal határozza meg. A lakásokat határozott időre, két évre bérelhetik a jogosultak.

Fentiek szerint a 2010. évben 2, a 2011., valamint 2012. évben 1 és 2013. évben 2 esetben történt lakás bérbeadása állami gondozottak részére. Az állami gondozottak lakáshoz jutása egy újabb lépcsőfok a rászoruló fiatalok társadalmi reintegrációjában.

4.3.5.2.Mozgássérültek akadálymentesítése

A rendeleti formában még nem rögzített, a Humán Ügyek Bizottsága méltányossági körébe tartozó mozgássérültek akadálymentesítése révén évente maximum 2 millió forint összeghatárig lehetőség van a rászorulók támogatására.

A Humánszolgáltatási Iroda nyilvántartása szerint a 2010. évben 5, a 2011. évben 2, a 2012. évben egy esetben történt meg az akadálymentesítés. A 2013. évben folyamatban van 4 fő mozgássérült vonatkozásában az akadálymentesítés.

4.3.5.3. Könyvet házhoz szolgáltatás

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, valamint Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata 2013. február 15. napján megkötött együttműködési megállapodása értelmében a 65 év feletti, vagy időlegesen, illetve tartósan korlátozott ferencvárosi lakóhellyel rendelkezők számára a „könyvet házhoz” szolgáltatás biztosított. A szolgáltatás értelmében könyvtári dokumentumok, valamint ezek használatát segítő eszközök kerülnek eljuttatásra a rászorulók részére.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár beszámolói alapján megállapítható, hogy a 2011. évben 11 (428 könyv, 112 folyóirat, 41 hangoskönyv), amíg a 2012. évben 9 fő (84 kölcsönzés, összesen 633 dokumentum, 172 hangoskönyv) vette igénybe a szolgáltatást. A szolgáltatás alacsony kihasználtsága a csekély kommunikációra, vagy az érdeklődés hiányára vezethető vissza. Ahhoz, hogy megállapítható legyen, milyen valós igény mutatkozik a szolgáltatásra egy széles körű tájékoztatásra van szükség, amely során minden érintett értesülhet a lehetőségről.

4.3.5.4. Magyar Élelmiszerbank Egyesület

A Magyar Élelmiszerbank Egyesület egy országos hatáskörű speciális civil szervezet, amely támogatásaival komoly segítséget nyújt a ferencvárosi lakosság számára. Jellemzően évente egy alkalommal nagyobb horderejű szárazáru élelmiszer felajánlást tesz az Egyesület, amely a kerület rászorulói között kerül kiosztásra. Fentieknek megfelelően a 2013. évben kétszer történt élelmiszerosztás. Januárban 2 400, míg novemberben 3 000 fő részesülhetett szárazáru élelmiszercsomagban.

5. Finanszírozás a szociális területen Ferencvárosban

Az Önkormányzat költségvetési rendeletében továbbra is címsoronkénti bontásban, kiemelt előirányzatonkénti részletezésben megtalálhatóak a szociális és gyermekjóléti ágazathoz tartozó intézmények előirányzatai, az alapítványok, társadalmi szervek, támogatására fordítható források, valamint az intézmények beruházási és felújítási feladatai feladatsoros részletezésben, továbbá az egyes pénzbeli ellátásokra meghatározott költségtételek. A rendelet tartalmazza továbbá az intézmények feladatainak ellátása érdekében foglalkoztatható létszámkeretet, valamint a szolgáltatásért fizetendő térítési díjakat is.

Az utóbbi években a támogatások felülvizsgálatával létrejöhetett azok racionális kialakítása. Ez megtévesztő módon a költségvetési sorokat elemezve megszorításoknak tűnhet, de valójában – a támogatások mértékének állandósága több esetben növekedése mellett[34] – csak a költségvetés tervezési folyamata vált pontosabbá. Ez lehetővé teszi a hatékony, a méretgazdaságosság elveinek megfelelő költségvetési tervezést nemcsak a szociális ellátórendszer, de az egész önkormányzati gazdálkodás területén.

A fent már részletezett 2013. január 1. napjával létrejött Budapest Főváros Kormányhivatala IX. Kerületi Hivatala által a jegyzői hatáskörből átkerült feladatok (2. számú melléklet) költségvonzata is a kormányhivatalhoz került. Ennek következtében bizonyos támogatási, segélyezési formák és azok költségvonzata is a Kormányhivatalhoz került, így az előző évek költségvetési sorait vizsgálva könnyen megtévesztő adatokhoz juthatunk. A csökkentett racionalizált hatáskör egy átláthatóbb, kezelhetőbb költségvetést hozhat létre.

Ferencváros a kerületben működő civil szervezetek számára hagyományosan pályázati lehetőséget biztosít, amelynek keretein belül közvetlenül képes támogatni a kerületi szociális ellátórendszer civiljeit.

Az éves költségvetésben a közintézmények működtetéséhez, a fejlesztéshez és felújításhoz biztosított források nagyságrendje továbbra is alapvetően befolyásolja az ágazat lehetőségeit. A szakmai feladatok ellátása érdekében a fenntartó biztosítja a közintézmények működtetéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételeket, valamint az azok karbantartásához, fejlesztéséhez szükséges forrásokat. Ugyanakkor meghatározza a gazdálkodás pénzügyi kereteit, valamint a költségvetés végrehajtásának szabályait is.

A közvetlen támogatások mellett Ferencváros az intézményei (FEBI, FESZGYI) útján látja el szociális és gyermekjóléti feladatait, amelynek költségvetését az alábbi táblázat mutatja:

[34] Például az Új Út Szociális Egyesület ellátási szerződése vonatkozásában az egyesület felé fizetendő éves díj összege a 2013. évben 345.000,-Ft-ról, 1.000.000,-Ft-ra módosult, tehát közel háromszorosára emelkedett.

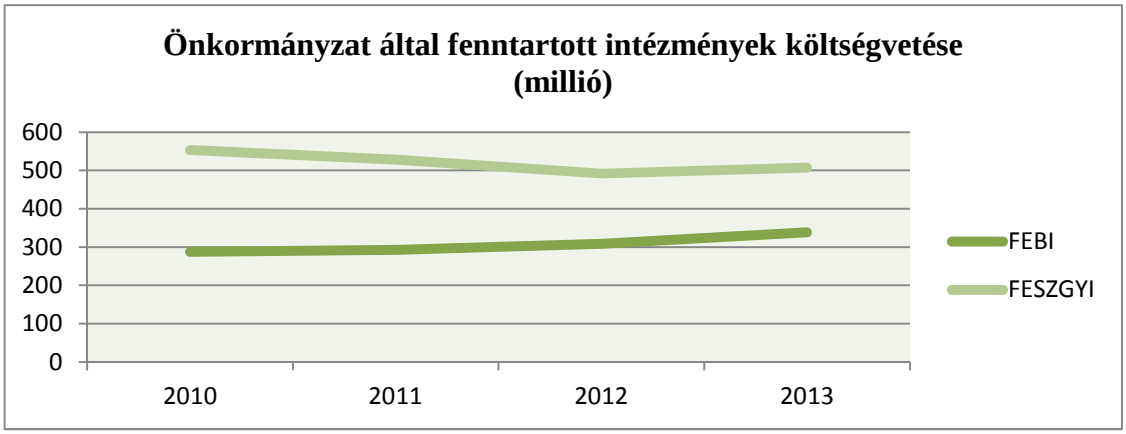

Fenti táblázat jól mutatja, hogy az önkormányzat kiemelten igyekszik a területen tevékenykedő intézményekre fordított anyagi ráfordítást növelni az utóbbi években. A FESZGYI vonatkozásában tapasztalható csökkenést (2010-2012 között) a fentiekben részletezett intézményi összeolvadás eredményezte, amely során egy optimalizált munkafolyamatokkal rendelkező, központi, komplex szociális intézmény jöhetett létre. A FEBI esetében a folyamatos férőhelybővítés generálta beruházások eredményezték a költségvetési görbe folyamatos emelkedését.[35]

Összességében elmondható, hogy Ferencváros a szociális terület minden szegmensén növeli a szociális területre történő ráfordítás mértékét, valamint különböző eseti támogatásokkal segíti a kerületi civil szervezeteket.

[35] A Varázskert Bölcsőde létrehozása, valamint a Manó-Lak Bölcsőde férőhelybővítése a jövőben még nagyobb volumenben mozdíthatja el a görbét.

II. Helyzetértékelés, alapelvek meghatározása

1. Alapelvek

Ferencváros szolgáltatástervezési koncepciója felülvizsgálata során az alábbi alapelveket követve határozza meg céljait a vizsgált időszakban:

- Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata a fenntartásában jelenleg is biztosított szolgáltatási kapacitását meg kívánja tartani, az elért szakmai színvonalat tovább kívánja emelni.

- A hiányzó ellátási formák biztosításáról törekszik gondoskodni.

- A fenntartásában lévő intézményekben továbbra is biztosítja a folyamatos feladatellátás személyi és tárgyi feltételeit.

- A szociális ellátás területén elsősorban a munkával, jövedelemmel nem rendelkező, valamint alacsony jövedelemmel rendelkezők, továbbá a díjhátralékkal küszködők ellátását tekinti központi feladatának.

- A feladatok ellátását szolgáló személyi és tárgyi feltételek mennyiségi növelésén túl minőségében magasabb színvonalú szolgáltatást kíván biztosítani az azt igénybe vevők számára.

- A Polgármesteri Hivatalon belül törekszik a jogszabályváltozások következtében kialakult Budapest Főváros Kormányhivatala IX. Kerületi Hivatalával együttműködni a Ferencvárosban élő lakosok igényeinek teljes körű kielégítése, valamint a gyorsabb, hatékonyabb munkavégzés céljából.

Az alapelvek mellett a felülvizsgálat azt a fent részletezett, Alaptörvény által rögzített jogot hivatott képviselni, mely szerint Magyarország törekszik állampolgárai számára megteremteni a szociális biztonságot.

Fentieket szem előtt tartva szükség van az ellátórendszer jelenlegi helyzetének elemzésére, majd a felülvizsgálat által vizsgált rövid időszak vonatkozásában a fejlesztési javaslatok meghatározására.

2. SWOT analízis

A SWOT analízis lehetőséget biztosít Ferencváros jelenleg szociális ellátórendszerének bemutatására, helyzetének értékelésére, amely meghatározhatja a további fejlesztések irányát a közeljövőre nézve.

Ferencvárosi szociális ellátó rendszer SWOT analízise[36]	
Erősségek	**Gyengeségek**
- Széleskörű, jó partneri kapcsolat a szociális ellátórendszerben részt vevő egyéb szervezetekkel - Két egyesített intézmény az ellátórendszerben (FESZGYI, FEBI) - Idősügyi-, Szociálpolitikai-, Egyházi Kerekasztal, valamint Kábítószer Egyeztető Fórum működik a kerületben - Referensi rendszer a Polgármesteri Hivatalon belül - Családmentori hálózat - Romamentori hálózat - Könnyen elérhető, széleskörű, magas színvonalú szolgáltatások - Szakképzett, elhivatott munkaerő - Az ellátottak száma csökken - Nagyszámú helyi támogatás - 4 kirendeltségen jelezhetik problémáikat az ügyfelek	- Látens rászorulók nagy száma[37] - Széleskörű tájékoztatás hiánya[38] - Bölcsődei férőhelyek kapacitásának alacsony száma - FESZGYI intézményrendszere fizikálisan tagolt[39] - Szociális munka társadalmi elismertsége alacsony - Intézményfejlesztési tervek hiánya - Ferencváros Kártya
Lehetőségek	**Veszélyek**
- A munkanélküliek száma csökken - Az önkormányzattal való együttműködésre nyitott egyházi közösségek jelenléte - Az önkormányzattal való együttműködésre nyitott gazdasági társaságok jelenléte - Közösségi szolgálat bevezetése - Sok tőkeerős vállalat működik a kerületben - Civil szervezetek nagy száma Ferencvárosban - Egyetemek nagy száma a kerületben - Külső pályázati lehetőségek - Támogatási rendszer egységesítése - Önkormányzati televízió, honlap, újság - Városrehabilitáció eredményei	- A lakónépesség száma növekszik - Az idősek arányának növekedése a Kerületben - Civil szervezetek finanszírozási problémái - A szociális területen működő, az Önkormányzat számára nem ismert civil szervezetek száma magas - Kriminalizálódás - Tőkeerős gazdasági szervezetek társadalmi szerepvállalása alacsony szintű

A növekedő lakónépesség száma pozitív képet mutat Ferencvárosról, viszont veszélyeket is hordoz magában, mivel a szociális ellátórendszernek válaszokat kell adnia erre

[36] SWOT- analízis: magyarul GYELV- analízis, amely során egy adott terület gyengeségei, erősségei, lehetőségei, valamint veszélyei felmérésre kerülnek a jelenlegi helyzet pozícionálása érdekében.
[37] Például mélyszegénységben élők.
[38] Az ellátórendszer minden résztvevője között (pl.: Önkormányzat-ügyfél, Ügyfél-Intézmény…)
[39] Igazgatóság, családsegítés külön telephelyen.

a tendenciára. Fel kell készülnie az ellátások nagyobb mértékű igénybe vételére. A munkanélküliség csökkenő aránya, valamint az idősödés folyamata – az országos tendenciához hasonlóan – Ferencvárosban is jelen van. A idősek számának növekedése válaszra kényszeríti a szociális ellátórendszert,[40] így a jövőbeni szociális fejlesztések során is nagy hangsúlyt kell fordítani erre társadalmi rétegre. A Helyzetelemzésben említettek szerint növekszik a gyermekek száma, így a kerületi bölcsődei férőhelyek alacsony száma gyengeségként mutatkozhat meg azzal a kikötéssel, hogy folyamatosan törekszik az Önkormányzat a probléma megoldására.[41] A kerületben működő családi napközik alacsony száma sem tudja teljes mértékben kielégíteni az igényeket, ezért jelenleg is folyamatban van a Manó-Lak Bölcsőde férőhelybővítése vonatkozásában a működési engedély kérelme.

Az önkormányzat sokrétű szociális gondoskodását roma programja segíti elő, továbbá a gyermekek fejlődését speciális oktatási rendszer szolgálja. Ezekhez közbiztonsági és drogmegelőzési programok is kapcsolódnak. Azonban a differenciált oktatási rendszer sem pótolhatja az egészséges lakást, a rendezett otthont, a nevelésükben kiemelten fontos társadalmi mintákat. E lakossági réteg problémáinak kezelése szociális családgondozást, egyedi programokat kíván. A leromlott környezet ellen Ferencvárosban városrehabilitációs program működik, amelynek keretében felújításra kerülnek a kerület társasházai.[42] A legjelentősebb – jelenleg futó – beruházás a 2. mellékletben bemutatott József Attila Terv, amelynek keretében a Gát u. több háztömbje teljes felújítására kerül.

Nagyszámú tőkeerős társaság van jelen Ferencvárosban. Emellett a 8. mellékletből kiderül, hogy az egyházak száma is magas a Kerületben. Komoly lehetőség rejlik a velük történő kapcsolatok elmélyítésében, mivel a szociális ellátórendszerbe történő aktív bevonásukkal – az egyházak kapcsolati tőkéjén keresztül – szélesebb rétegekhez, valamint – a társaságok esetleges támogatása útján – komolyabb mértékben támogathatóak a rászorultak. Fentiek mellett több országszerte elismert egyetem működik Ferencvárosban, amelyek révén a fiatalok számára is vonzóvá válhat a letelepedés.[43] A civil szervezetek nagy száma, valamint finanszírozási problémái vonatkozásában az Önkormányzat – anyagi lehetőségeihez képest - támogatás útján próbál meg segítséget nyújtani, ellenben bizonyos a Ferencvárosban működő civil szervezetekkel egyáltalán nincs kapcsolat.[44] A jelenleg ismert civil szervezetekkel történő kapcsolat erősítése révén az ellátórendszer tagjai közelebb kerülhetnek a civil szféra azon szervezeteihez, akikkel eddig nem sikerült felvenni a kapcsolatot.

Sok esetben az intézmények nem a jelenlegi szolgáltatásra létrehozott helyiségben működnek, az intézményrendszer fizikálisan gyakran tagolt képet mutat. Ezt ellensúlyozza, hogy az önkormányzat évről-évre biztosítja intézményei számára a szükséges karbantartásokat, felújításokat, biztosítva az ellátórendszer zavartalan működését. A továbbiakban intézményfejlesztési tervekben rögzíthetőek azok az igények és lehetőségek, amelyek alapján a szociális és gyermekjóléti intézmények folyamatos fejlesztése látható, tervezhető. A további beruházások megvalósulása érdekében fel kell kutatni és ki kell aknázni a külső pályázati lehetőségeket. A szociális intézményekben dolgozók munkájának elismertsége, megbecsülése az I. fejezet 2.3. pontjában bemutatásra került. Mivel tevékenységük, valamint annak minősége meghatározó szerepet játszik Ferencváros rászoruló lakosságának életében, ezért annak elismertségének növelése központi szerepet kell, hogy

[40] Lásd „A teljesség felé” Idősügyi Koncepció (2012-2014)
[41] Lásd Varázskert Bölcsőde
[42] Pl.: Balázs Béla, Thaly Kálmán utca sarok stb…
[43] Ez tovább generálja a lakónépesség növekedését.
[44] Semmilyen módon nem került kapcsolatba z Önkormányzattal (nincs támogatási kérelme, kedvezményes bérleti díjú helyisége,)

képviseljen. Az intézményekben jelenleg generációváltás zajlik, ezért a motiváció, komoly szerepet játszik a szolgáltatások színvonalának vonatkozásában.

Gyengesége az ellátórendszernek, a látókörébe nem került személyek, társadalmi csoportok szociális biztonságának megteremtése. A marginalizálódott és szegény csoportok nem megfelelő szintű szociális ellátása más területeken is súlyos problémákhoz vezethet. A szegregációs folyamatok megállítása, megfordítása, a társadalmi kohézió erősítése, az oktatási, nevelési programok és módszerek tovább fejlesztése, kiterjesztése, az esélyegyenlőségi intézkedések megvalósítása segítik a lakosság életkörülményeinek komplex javítását. A nagyszámú és jól célzott helyi támogatások biztosítják az Alaptörvény által előírt szociális biztonság megteremtését Ferencvárosban. Az ellátottak száma csökkenést mutat a vizsgált időszakban, így a látens, nem elérhető rétegek elérhetőségének, valamint a tájékoztatás rendszerének, módjának felülvizsgálata indokolt.

A széleskörű tájékoztatás folyamatos fejlesztésének elsőrangú célkitűzésnek kell lennie abban az esetben is, ha az már kifogástalanul működik. A kerületben jóllehet a szociális ellátórendszer tagjai között széleskörű, jó partneri kapcsolat alakult ki, de egyre szélesebb és szélesebb társadalmi réteg számára kell elérhetővé tenni a széleskörű, magas színvonalú szolgáltatások vonatkozásában minden szükséges információt. Ferencvárosban a 9. tv, a Ferencváros újság, valamint az Önkormányzat Honlapja is részletes információkat nyújt a szociális ellátórendszer tagjairól, elérhetőségükről, feladataikról. Két egyesített intézmény működik azért, hogy a szociális ellátórendszer által nyújtott szolgáltatások mindenki számára hozzáférhetőek, elérhetőek legyenek, mivel mind a Polgármesteri Hivatal ügyfélszolgálatain (az első pontban részletezett 4 kirendeltség), mind az intézményekben teljes körű tájékoztatást adnak a rászorultak lehetőségeiről. A szociális ellátórendszer résztvevői között létrejött kapcsolati rendszer – mind formális mind informális szinten – jól működik, így támogatva a hatékony ügyintézést. A rászorulók, valamint a szociális ellátórendszer tagjai érdekeinek képviseletében Idősügyi-, Szociálpolitikai-, Egyházi Kerekasztal, illetve Kábítószer Egyeztető Fórum, referensi rendszer, valamint család-, és romamentori hálózat működik a Ferencvárosban. A kerületben bevezetett Ferencváros Kártya kedvezményre jogosítja fel bizonyos termékek, szolgáltatások megvásárlására a kerületi polgárokat. A kártya vonatkozásában gyengeség, hogy szociális feladat, támogatás nem lett hozzárendelve. Felül kell vizsgálni, hogy milyen az ellátórendszer nyújtotta támogatás, segély igénybevételének racionalizálására van lehetőség a kártya funkcióinak bővítése révén.

A köznevelési rendszerbe bevezetésre kerülő közösségi szolgálat komoly lehetőségként jelenik meg a szociális ellátórendszerben, mivel a diákok bevonásával több idő juthat egy-egy ellátottra. Jóllehet nem teljes állásban foglalkoznak az önkéntesek a területen, de a szolgáltatások igénylői vonatkozásában minden segítség fontos lehet. A közösségi szolgálat az idősügy területén komoly segítséget nyújthat, mivel az önkéntesek segítségével lehetőség van az időskorú réteg támogatására, reintegrálására az aktív társadalomba. A közösségi szolgálat rendszere jelenleg a kidolgozás fázisában van, de megvalósulása révén az önkéntességben rejlő társadalmi erő realizálása során komoly támogatást nyújthat a szociális ellátórendszer számára.

III. Célok, fejlesztési javaslatok

1. Általános célok a szociális ellátórendszer területén

A Ferencvárosban bemutatott tendenciális változások alapján meg lehet határozni a következő esztendő vonatkozásában követendő irányt. A javaslatok meghatározásánál nem a végrehajtás operatív folyamata, hanem a stratégiai, koncepcionális fogalmazásmód került a fókuszba. A Szolgáltatástervezési Koncepció felülvizsgálatának következtében a szociális ellátórendszernek a következő évben is magas minőségben kell ellátni, valamint kiemelt figyelmet kell fordítani az alábbi területekre:

- a kommunikáció fejlesztése a szociális ellátórendszer, valamint az érintettek között,

- a látens, a szociális ellátórendszer látókörében nem megjelenő rászoruló társadalmi réteg felmérése, elérése, támogatása,

- az eddig kiépített szociális alapszolgáltatások fenntartásával a szakmai színvonal további emelésével, a civil szervezetekkel való szorosabb, szélesebb körű együttműködés, a kiépített kapcsolatrendszer fenntartása, illetve további szélesítése,

- az adósságkezelési szolgáltatásba történő bevonása azon ferencvárosi lakosoknak, akik a lakhatást veszélyeztető, a hitelintézettel kötött lakáscélú kölcsönszerződésből, illetve abból átváltott szabad felhasználású kölcsönszerződésből fennálló hátralékkal rendelkeznek, továbbá az adósságcsökkentéshez kapcsolódóan a közüzemekkel a napi együttműködési gyakorlat továbbfejlesztése,

- az internet használók megnövekedett aránya miatt fontos, hogy a Polgármesteri Hivatal különös figyelmet szánjon az elektronikus ügyintézésre és elektronikus elérhetőségére, a számítógéppark fejlesztésére.

2. Fejlesztési javaslatok szociális területen a 2014. évre

	Terület	Feladat	Határidő	Felelős
2.1.	**Kommunikáció**	Honlap-fejlesztés (FESZGYI, FEBI)	2014. december 31.	Polgármesteri Hivatal, FESZGYI, FEBI
		Tájékoztató füzetek elkészítése	2014. december 31.	Polgármesteri Hivatal, FESZGYI, FEBI, FESZ.
		Civil regiszter bevezetésének vizsgálata	2014. december 31.	Polgármesteri Hivatal
2.2.	**Gyermekek napközbeni ellátása**	Bölcsődei férőhelybővítés	Igény esetén	Polgármesteri Hivatal, FEBI
		Korai fejlesztés	2014. március 31.	Polgármesteri Hivatal, KLIK, FEBI
2.3.	**Köznevelési intézmények**	Tankönyv támogatási rendszer felülvizsgálata	2014. március 31.	Polgármesteri Hivatal, KLIK,
		Tej-kifli támogatás felülvizsgálata	2014. március 31.	Polgármesteri Hivatal, KLIK,
2.4.	**Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás**	Ellátás módjának felülvizsgálata	2014. január 31.	Polgármesteri Hivatal, FESZGYI
2.5.	**Házi segítségnyújtás**	Plusz feladatok lehetőségének vizsgálata a szolgáltatások keretein belül	2014. december 31.	Polgármesteri Hivatal, FESZGYI
2.6.	**FESZGYI székhelyének kialakítása**	Költözés, Alapokiratok módosítása	2014. december 31.	Polgármesteri Hivatal, FESZGYI
2.7.	**Technikai ellátórendszer egységesítése**	Egységes technikai ellátórendszer kialakítása lehetőségének vizsgálata	2014. december 31.	Polgármesteri Hivatal, FIÜK
2.8.	**Közösségi szolgálat a fiatalok körében**	Önkéntes alapon szerveződő idősmentori hálózat kiépítése	2014. december 31.	Polgármesteri Hivatal, FESZGYI
2.9.	**Motiváció/elismertség**	Szociális területen dolgozók munkájának elismerése, megbecsülése	2014. december 31.	Polgármesteri Hivatal
2.10.	**FEGYIÖK**	Prevenciós helyiség kialakításának felülvizsgálata	2014. december 31.	Polgármesteri Hivatal
2.11.	**Jogszabályalkotás**	Helyi rendelet módosítása/új rendelet alkotása	2014. január 31.	Polgármesteri Hivatal
2.12.	**Támogatási rendszer**	Támogatások ügymenetének felülvizsgálata	2014. június 30.	Polgármesteri Hivatal
2.13.	**Jogszabályváltozások követése**	Menekült vagy oltalmazott társadalmi réteg beilleszkedésének elősegítésével kapcsolatos feladatok megvalósítása	2014. február 28.	Polgármesteri Hivatal, FESZGYI

2.1. Kommunikáció

2.1.1. Honlap-fejlesztés (FESZGYI, FEBI)

Az átlátható, könnyen kezelhető, mindenki számára elérhető internetes felület kialakításával lehetőség van az ellátások, támogatások vonatkozásában az azonnali tájékoztatásra, így a kerületben működő szociális és gyermekjóléti intézmények honlapjának kialakítása, fejlesztése indokolt.

2.1.2. Tájékoztató füzetek elkészítése

A kerületben működő szociális és gyermekjóléti intézmények vonatkozásában egy egységes tájékoztató elkészítése megkönnyíthetné a szolgáltatásokat igénybe vevő ügyfelek tájékoztatását. Az ügyfél így egységes képet alkothat az igénybe vehető szolgáltatásokról, valamint azok elérhetőségéről.

2.1.3. Civil regiszter bevezetésének vizsgálata

A civil regiszter egy olyan internetes portál, amelyen keresztül a kerületben működő civil szervezetek regisztrációját követően, azok mozgósítása, bevonása a szociális ellátórendszerbe realizálódhat. Amennyiben az Önkormányzat által, pályázatok útján nyújtandó támogatások feltétele a regiszterbe történő regisztráció lenne, vélelmezhetően nagy hajlandósággal regisztrálnának a civil szervezetek. A kerületben működő civil erők mozgósítása jegyében indokolt a civil regiszter bevezetésének megfontolása.

2.2. Gyermekek napközbeni ellátása

2.2.1. Bölcsődei férőhelybővítés

A Varázskert Bölcsőde jelenleg 40 férőhellyel rendelkezik. A törvényi előírások szerint lehetőség van a férőhely kapacitás növelésére, amennyiben a szülők eziránti igénye azt megköveteli – a működési engedélyeztetés lefolytatását követően – 50 gyermek ellátására is lehetőség van az intézményben.

2.2.2. Korai fejlesztés

A bölcsődékben működő korai fejlesztés a felülvizsgálat írásának ideje alatt még nem megoldott. A gyermekek napközbeni ellátása során az intézmény ellátja korai fejlesztést a rászorulók érdekében, valamint ezt az ellátási formát a jövőben is szeretné ellátni, így folyamatos az egyeztetés a Klebelsberg Intézményfenntartó Központtal, amely jelenleg a gyógypedagógust biztosítja.

2.3. Köznevelési intézmények

A köznevelési intézmények által nyújtandó támogatások rendszere a jogszabályváltozásokat követően felülvizsgálatra szorul. Ennek keretében szükség van a tej-kifli támogatás, valamint a tankönyvtámogatás rendszerének egyeztetésére a Klebelsberg Intézményfenntartó Központtal. Továbbá az Önkormányzat fenntartásában működő óvodák részére nyújtandó támogatások felülvizsgálata is indokolt.

2.4. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást jelenleg ellátási szerződésen keresztül látja el az Önkormányzat. A jövőben indokolt a szolgáltatás ellátásának formáját felülvizsgálni, hogy az a továbbiakban is racionálisan, költséghatékonyan működő, a kerület lakosságának érdekeit képviselő ellátás lehessen.

2.5. Házi segítségnyújtás

A fent bemutatott házi segítségnyújtás keretein belül a FESZGYI gondozói hatalmas segítséget nyújtanak a rászoruló idősek számára. Sok kerületi időskorú egyedül, magányosan él, így lakókörnyezete rendben tartása – nehézkes önellátásuk miatt – részben, vagy egészben nem megoldott. A házi segítségnyújtás rendszere keretein belül ellátott feladatok mellett foglalkozni kell nevezett társadalmi réteg által támasztott igény megvalósításával, így felül kell vizsgálni, milyen rendszerben, milyen konstrukcióban biztosítható a rászorulók számára a takarítás, a lakókörülmények rendezése.[45]

2.6. FESZGYI költöztetése

A Platán Idősek Klubja új telephelyre költözik, így az ügyfelek egy nagyobb, felszereltebb telephelyen vehetik igénybe az idősek nappali ellátását. A működési engedély módosítása folyamatban van.

A József Attila Terven belül felújításra kerülő Budapest IX. Lenhossék u. 7-9. szám alatti épület fog otthont adni a Ferencvárosi Szociális- Közösségi Központnak. Az épületbe költözik a FESZGYI központja is, így egy központi szociális egységet létrehozva a József Attila Terv akcióterületén. A költözés koordinálásában, az alapiratok módosításában a Polgármesteri Hivatal koordináló szerepet fog betölteni.

2.7. Intézményi technikai ellátórendszer egységesítése

A Ferencvárosi Intézmény Üzemeltetési Központ (a továbbiakban: FIÜK) a Ferencváros működtetésében lévő köznevelési intézmények technikai ellátórendszerének ellátására, karbantartására jött létre. A költséghatékonyság, és méretgazdaságosság jegyében felül kell vizsgálni, hogy valamennyi önkormányzati intézmény technikai feladatainak összevonása egy hatékonyabb működtetést eredményezhet-e. A felmérést követően meghatározható, hogy középtávon, milyen szervezeti, hatásköri módosítások indokoltak a területen.

2.8. Közösségi szolgálat - Idősügy

A jogszabályváltozások lehetővé teszik, hogy a diákok közösségi szolgálaton keresztül támogassák a kerületben élő nagyszámú idős népességet. Ennek intézményi keretei a koncepció felülvizsgálata során még nem tisztultak le, de a kezdeményezés arra mutat, hogy a jövőben az önkéntesség nagy hangsúlyt kap a fiatalok körében. Erre az önkéntes rendszerre szervezhető egy idősmentori hálózat, amely támogatja a Ferencvárosban élő időseket.

[45] A közösségi szolgálat adta lehetőségek kikristályosodása egy lehetőség lehet, így ennek a rendszernek a felülvizsgálata indokolt.

2.9. Szociális területen dolgozók munkájának elismertsége

A szociális ellátórendszer gerincét képező, a területen dolgozó alkalmazottak munkájának kellő – komoly - szinten történő kezelése a szolgáltatások minőségének növekedésének alapvető eleme. Jelenleg a cafeteria rendszer, a Humanitas Ferencváros díj, valamint a Szociális Munka napja alkalmából kiosztott elismerő oklevelek jelentik a területen dolgozók munkáa megbecsülésének alapjait.

A rendszer újragondolása, folyamatos felülvizsgálata indokolt, hogy a szociális területen megvalósuló munka elismertségének jegyében Ferencváros szociális ellátórendszere továbbra is egy szakképzett, elhivatott alkalmazotti bázison nyugodhasson.

2.10. Prevenciós helyiségek kialakítása

A 2012. évben elfogadott Ifjúsági Koncepció jegyében, a drogprevenció, az ifjúsági élet támogatása, valamint a közösségi terek kialakításának igénye mellett szükség van egy ifjúsági központ kialakítására. A 2012. december 04. napján megalakult Ferencvárosi Gyermek és Ifjúsági Önkormányzat Képviselő-testülete, valamint az egyéb ifjúsági programok központjaként létre kell hozni egy egységes ifjúsági központot. Önkormányzati tulajdonú helyiség esetén a kialakítás költségei csökkenthetőek a felújítás, valamint a berendezések, felszerelések költségeire.

2.11. Feladatok a pénzbeli és természetbeni ellátások területén

Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzat Képviselő-testülete szociális rendeletében szabályozza a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások feltételrendszerét és juttatási körét. A Képviselő-testület rendelete az ide vonatkozó jogszabályokon túlmenően saját forrásból egyéb pénzbeli és természetbeni támogatásokat is meghatározott, illetve a méltányossági körbe – a szakbizottság döntési kompetenciájába - tartozó juttatások körét megtartotta.

2014. január 1. napjától az Szt. és a Gyvt. módosítása miatt az átmeneti segély, a temetési segély és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás önkormányzati támogatás megnevezésre módosul a rendeletben. A szabályozás célja, hogy a szociális ellátórendszer átláthatóbbá váljon, a nyújtható támogatási formák száma, valamint az ügyfelek adminisztratív terhei csökkenjenek. Az új helyi önkormányzati rendelet megalkotása jelenleg folyamatban van.

2.12. Támogatási rendszer

A Ferencvárosban működő szociális ellátórendszer jelzései szerint szükséges a Polgármesteri Hivatal keretein belül működő segélyezési rendszer ügymeneteinek felülvizsgálata. Különös hangsúlyt kell fektetni az eljárásrendek egyszerűsítésére, felülvizsgálatára, valamint az ügyfelek, társhatóságok, szolgáltatók időben történő értesítésére, hogy az ügyfelek – rövidebb, vagy hosszabb időre – ne kerülhessenek ki a szociális ellátórendszerből adminisztratív problémákra hivatkozva, így növelve a minőségi, széleskörű ellátás révén az Alaptörvényben megjelenő szociális biztonság felé történő törekvést.

2.13. Menekült vagy oltalmazott társadalmi réteg beilleszkedésének elősegítésével kapcsolatos feladatok megvalósítása

A jogszabályváltozások következtében a menekült vagy oltalmazott társadalmi réteg beilleszkedésének elősegítését a menekültügyi hatóság - a menekült vagy az oltalmazott lakóhelye szerint illetékes családsegítő szolgálat közreműködésével fogja biztosítani a jövőben. Ez komoly feladatot fog róni a FESZGYI illetékes szervezeti egységére, ezért a feladat pontosítása, leegyeztetése a 2014. év központi feladatai között kell, hogy szerepeljen.

Normatív határozati javaslat

a Ferencvárosi Szolgáltatástervezési Koncepció 2013-2014. - évi felülvizsgálatáról

Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt, hogy elfogadja a Ferencvárosi Szolgáltatástervezési Koncepció 2013-2014. - évi felülvizsgálatát és az abban meghatározott feladatokkal egyetért, azok megvalósítását támogatja.

Felelős: dr. Bácskai János polgármester
Határidő: 2013. december 12.

IV. Mellékletek

1. számú melléklet – Statisztikai adatok a Fővárosról és Ferencvárosról

1. sz. táblázat:

A Főváros lakónépesség megoszlása nem és korcsoport szerint, 2012. január 01.

	Férfi		Nő		Összesen	
Életkor	**Fő**	**megoszlása (%)**	**fő**	**megoszlása (%)**	**Fő**	**megoszlása (%)**
- 14	116 697	15	110 394	12	227 091	13
15 - 29	151 352	19	156 650	16	308 002	18
30 - 49	268 936	34	283 092	30	552 028	32
50 - 59	96 409	12	121 574	13	217 983	12
60 -	162 743	20	272 194	29	434 937	25
Összesen:	**796 137**	**100**	**943 904**	**100**	**1 740 041**	**100**

Forrás: KSH. Budapest Statisztikai Évkönyve 2011.

2. sz. táblázat:

Ferencváros lakónépesség megoszlása nem és korcsoport szerint, 2012. január 01.

	Férfi		Nő		Összesen	
Életkor	**Fő**	**megoszlása (%)**	**fő**	**megoszlása (%)**	**Fő**	**megoszlása (%)**
- 14	3 988	14	3 950	12	7 938	12
15 - 29	6 002	21	6 525	16	12527	20
30 - 49	10507	37	11142	30	21 649	34
50 - 59	3 394	12	4 022	13	7 416	12
60 -	4 769	16	9 398	29	14167	22
Összesen:	**28660**	**100**	**35037**	**100**	**63 697**	**100**

Forrás: KSH. Budapest Statisztikai Évkönyve 2011.

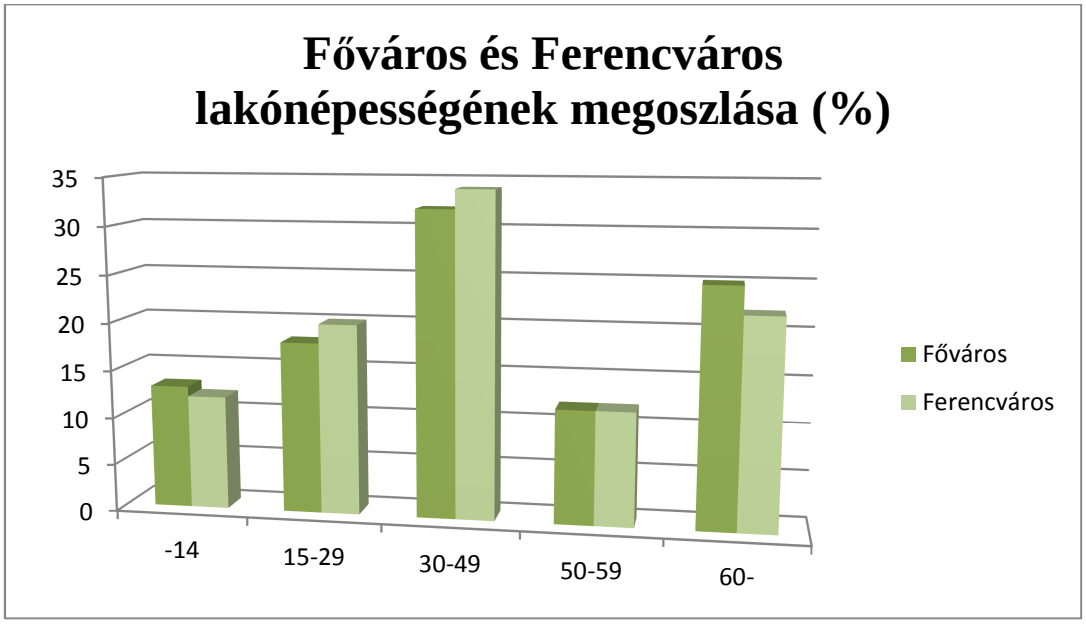

Forrás: KSH. Budapest Statisztikai Évkönyve 2011.

3. sz. táblázat:

A népesség arányának alakulása Ferencvárosban

Időszak	Lakónépesség száma az év végén (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat) (fő)	Állandó népesség száma (fő)	Állandó népességből a 60-x évesek száma (fő)
2000.	62 182	61 955	15 672
2001.	61 013	60 392	15 184
2002.	60 323	59 093	14 889
2003.	59 666	57 851	14 469
2004.	59 728	57 085	14 219
2005.	59 854	57 220	13 988
2006.	59 992	56 715	13 839
2007.	60 892	56 762	13 734
2008.	61 576	56 091	13 620
2009.	62 708	55 844	13 540
2010.	63 268	55 407	13 437
2011.	63 697	55 093	13 361

Forrás: KSH., Tájékoztatási adatbázis

4. sz. táblázat:

Az 5 év alatti állandó népesség arányának alakulása Ferencvárosban

Év	0-5	Állandó népesség	0-5 aránya az össznépességhez viszonyítva %
2006.	2 743	56 715	4,8
2007.	2 766	56 762	4,9
2008.	2 807	56 091	5
2009.	2 890	55 844	5,2
2010.	2 928	55 407	5,3
2011.	3 005	55 093	5,5

Forrás: KSH., Tájékoztatási adatbázis

A lakosság életminőségét befolyásoló feltételek változásai

5. sz. táblázat:

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen

Időszak	Ferencváros	Budapest	Országos
2006.	829	20 831	403 439
2007.	974	23 292	445 011
2008.	883	24 997	477 351
2009.	1475	41 326	604 576
2010.	1668	45 603	591 278
2011.	1439	42 855	552 308

Forrás: KSH., Tájékoztatási adatbázis

6. sz. táblázat:

Nyilvántartott álláskeresők száma:

2010.		2011.	
Budapest	IX. kerület	Budapest	IX. kerület
47 771	1 668	45 076	1 439

Forrás: KSH., Tájékoztatási adatbázis

7. sz. táblázat

Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma és havi átlagos ellátása kerületenként, 2013. január:

Kerület	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma	Ezer lakosra jutó nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők		A havi teljes ellátás átlagos összege	
		száma	a Budapesti átlag %-ában	forint	a Budapesti átlag %-ában
I.	7 768	324	116,3	139 527	111,3
II.	27761	315	113,4	144 947	115,6
III.	36 487	287	103,3	128 570	102,6
IV.	25 696	257	92,4	123 600	98,6
V.	8 056	310	111,4	128 602	102,6
VI.	9 109	240	86,2	121 646	97,1
VII.	13184	240	86,2	113 953	90,9
VIII.	17 460	233	83,7	111 862	89,2
IX.	**14 328**	**243**	**87,3**	**120 271**	**96,0**
X.	20 775	263	94,5	120 202	95,9
XI.	41 891	289	103,8	135 326	108,0
XII.	19 178	331	118,8	145 511	116,1
XIII.	30 352	257	92,4	128 028	102,1
XIV.	35 540	289	103,8	128 244	102,3
XV.	23 776	294	105,5	117 831	94,0
XVI.	20 954	291	104,6	123 863	98,8
XVII.	23 070	265	95,3	118 096	94,2
XVIII.	28 527	282	101,5	119 367	95,2
XIX.	17 375	290	104,1	119 507	95,3
XX.	19 154	290	104,3	115 278	92,0
XXI.	21 503	279	100,4	115 985	92,5
XXII.	15 183	281	101,1	122 766	97,9
XXIII.	5 607	255	91,6	113 695	90,7
Összesen:	**482 734**	**278**	**100,0**	**125 337**	**100,0**

8. sz. táblázat

A lakásállomány szobaszám szerint, kerületenként, 2013. január 1.

Kerület	Lakások összesen	Ebből			
		1	2	3	4 és több
		szobás lakások aránya, %			
I.	16 971	22,6	39,3	25,8	12,3
II.	48 798	11,7	30,6	30,0	27,8
III.	62 852	13,5	35,2	35,6	15,7
IV.	47 076	15,4	39,7	31,2	13,7
V.	19 705	26,9	39,1	22,8	11,3
VI.	27 874	29,3	41,9	19,7	9,1
VII.	36 735	36,8	40,1	16,7	6,4
VIII.	44 300	37,0	40,2	16,7	6,1
IX.	**39 433**	**28,3**	**47,5**	**17,9**	**6,3**
X.	38 493	20,0	47,5	24,4	8,1
XI.	78 402	14,8	42,7	28,5	14,0
XII.	33 545	14,9	34,1	29,3	21,7
XIII.	72 869	28,1	40,9	22,9	8,1
XIV.	72 530	20,0	48,2	22,3	9,5
XV.	37 240	9,6	40,0	34,6	15,8
XVI.	30 654	8,1	29,8	29,4	32,6
XVII.	33 122	7,8	25,4	32,5	34,
XVIII.	43 656	9,3	37,7	29,9	23,1
XIX.	27 292	11,8	30,9	41,4	15,8
XX.	30 962	20,6	40,2	26,1	13,1
XXI.	32 915	12,1	40,5	32,3	15,1
XXII.	22 685	8,4	35,6	28,2	27,7
XXIII.	8 673	13,7	31,9	27,0	27,3
Összesen	906 782	18,6	39,6	27,1	15,2

Forrás: Budapest Statisztikai Zsebkönyve 2012.

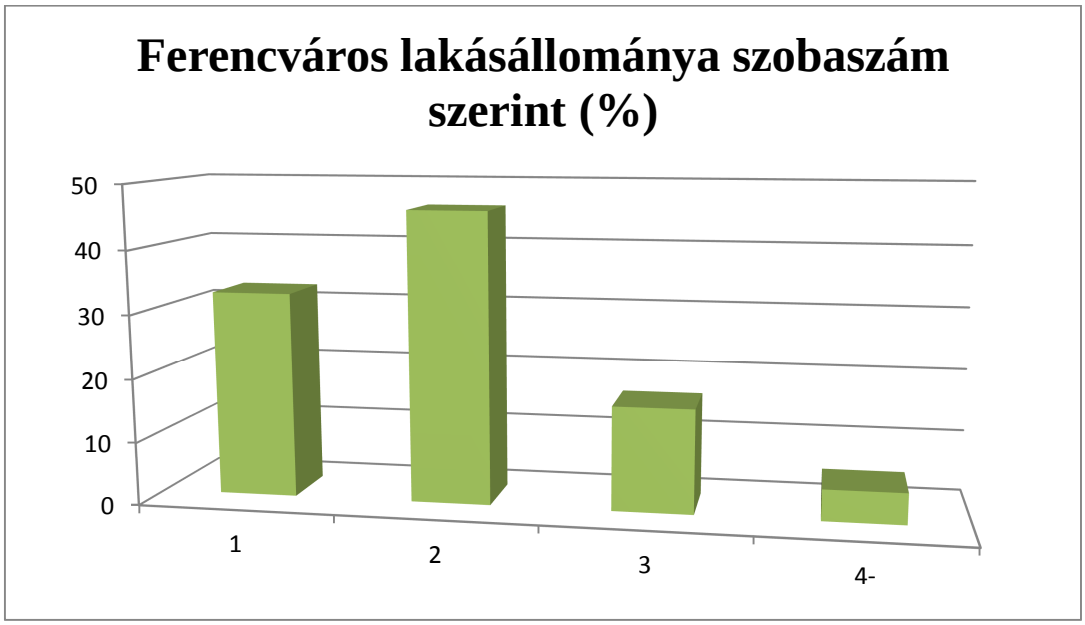

A szociális szolgáltatás, ellátás alakulásának mutatói

9. sz. táblázat:
Szociális segélyezés főbb támogatási formák szerint, kerületenként, 2011.

Kerület	Rendszeres szociális segély havi átlagos összege, Ft	Lakásfenntartási támogatás	Átmeneti segély	Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás
		évi átlagos összege, Ft		
I.	29 455	13 104	63 822	40 591
II.	27 369	53 364	45 462	25 095
III.	24 953	44 163	20 896	15 201
IV.	25 785	27 017	39 399	44 854
V.	20 757	50 710	66 437	35 456
VI.	24 429	40 528	30 766	29 250
VII.	20 640	32 411	34 463	10 244
VIII.	26 060	32 066	13 105	9 176
IX.	**26 134**	**25 373**	**13 766**	**28 918**
X.	25 584	44 185	16 886	22 217
XI.	27 960	47 907	17 121	16 779
XII.	24 977	34 237	23 157	15 523
XIII.	26 050	77 844	20 410	13 582
XIV.	28 659	42 367	12 129	16 617
XV.	25 548	53 056	17 843	21 193
XVI.	25 147	33 892	16 368	13 881
XVII.	25 176	30 780	20 603	14 429
XVIII.	25 260	33 809	24 570	10 011
XIX.	27 188	68 596	11 635	17 837
XX.	26 647	28902	11 849	11 704
XXI.	23 599	50 385	9 983	7 520
XXII.	25 358	23 433	36 062	13 900
XXIII.	26 510	53 383	4 639	5 254
Fővárosi Önkormányzat	**29 195**	-	**18 985**	-

Forrás: KSH Budapest statisztikai évkönyve 2011.

Szociális alapellátás

10. sz. táblázat:

A szociális alap- és nappali ellátásban részesülők kerületenként, 2011. év/fő

Kerület	szociális étkeztetésben	házi segítségnyújtásban	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban	Ellátottak száma az idősek nappali intézményében
	részesülő			
I.	256	100	50	115
II.	795	304	49	139
III.	725	350	149	885
IV.	224	112	57	174
V.	540	220	61	255
VI.	471	116	45	41
VII.	669	189	50	605
VIII.	910	147	48	293
IX.	**347**	**150**	**57**	**161**
X.	548	166	108	267
XI.	1.070	360	89	285
XII.	316	187	60	138
XIII.	1.353	483	215	1.095
XIV.	1.004	296	82	226
XV.	729	192	47	241
XVI.	548	146	75	205
XVII.	507	83	45	272
XVIII.	983	302	37	224
XIX.	596	230	158	166
XX.	700	238	52	160
XXI.	506	162	39	70
XXII.	386	100	50	91
XXIII.	120	23	27	8
Összesen	**14 303**	**4.656**	**1 650**	**6 116**

Forrás: KSH Budapest statisztikai évkönyve 2011.

Gyermekvédelmi ellátás helyzete

11. sz. táblázat:

A védelembe vett gyermekek száma a Ferencvárosban (fő)

2009.	2010.	2011.	2012.
133	91	123	108

Forrás: Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Iroda 2011, 2012.

12. sz. táblázat:

Ideiglenes hatályú elhelyezések száma a Ferencvárosban (fő)

Ideiglenes hatályú elhelyezések száma	2009.	2011.	2012.
Kiskorúak	20	29	21

Forrás: Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Iroda 2011, 2012.

13. sz. táblázat:

A bölcsődei ellátás adatai kerületenként, 2011.

Kerület	Intézmény	Férőhely	Beíratott gyermek	Gondozónő	Száz férőhelyre jutó beírt gyermek	Egy gondozónőre jutó beírt gyermek
I.	3	166	165	33	99	5
II.	12	596	611	116	103	5
III.	12	948	983	166	104	6
IV.	10	826	789	158	96	5
V.	3	132	130	24	98	5
VI.	4	180	175	33	97	5
VII.	3	280	261	47	93	6
VIII.	6	432	430	83	100	5
IX.	**4**	**230**	**253**	**53**	**110**	**5**
X.	10	688	715	141	104	5
XI.	12	938	916	181	98	5
XII.	8	356	364	67	102	5
XIII.	10	962	860	137	89	6
XIV.	12	913	904	172	99	5
XV.	7	670	585	121	87	5
XVI.	5	360	291	64	81	5
XVII.	6	452	467	79	103	6
XVIII.	9	636	702	138	110	5
XIX.	7	508	493	86	97	6
XX.	5	504	480	84	95	6
XXI.	5	456	446	81	98	6
XXII.	4	346	321	64	93	5
XXIII.	1	56	52	10	93	5
Összesen	158	11 635	11 393	2 138	98	5

Forrás: KSH. Budapest Statisztikai Évkönyve 2011.

2. számú melléklet – A járási törzshivatalhoz kerülő hatósági feladatok

1) **Okmányirodai feladatok** teljes köre ((lakcímnyilvántartás, útlevél-igazgatás, gépjármű-nyilvántartás stb.)

2) **Szociális igazgatási feladatok:**
   - időskorúak járadéka megállapítása, felülvizsgálata, folyósítása
   - ápolási díj megállapítása, felülvizsgálata, folyósítása
   - alanyi és normatív alapon járó közgyógyellátásra való jogosultság megállapítása
   - egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapítása, erről hatósági bizonyítvány kiállítása
   - hadigondozotti ügyekben az első fokú hatósági jogkör gyakorlása

3) **Kommunális igazgatással kapcsolatos feladatok:**
   - temető fenntartásával és üzemeltetésével összefüggő feladatok ellátásának ellenőrzése
   - temetkezési tevékenység folytatásával kapcsolatos engedélyezés

4) **Menekültekkel kapcsolatos feladatok**

   - a menekült, az oltalmazott és a menedékes részére a befogadás anyagi feltételeinek további igénybevételéről, valamint a külön jogszabályban meghatározott ellátásokról és támogatásokról való döntés
   - a befogadás anyagi feltételei, valamint a külön jogszabályban meghatározott ellátások és támogatások korlátozásáról, megvonásáról illetve megtagadásáról való döntés

5) **A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásával kapcsolatos feladatok közül:**
   - a személyi adat és lakcímnyilvántartás vezetése a járás illetékességi területén lakcímmel rendelkező polgárok tekintetében

6) **Földügyi igazgatással kapcsolatos feladatok** közül:
   - részarány-földtulajdonosok közgyűlésének összehívása,
   - részarány-földtulajdonosok értesítése a földkiadó bizottság megszűnéséről készített határozatról

7) **Hegyközségi szervezettel kapcsolatos feladatok** közül:
   - Új hegyközség alakítása céljából az érdekeltek bejelentkezésének fogadása,
   - bejelentkezettek jegyzékének összeállítása, közzététele
   - érdekeltek bejelentésének fogadása az előkészítő bizottság megválasztásáról

8) **Állatvédelemmel, állattartással kapcsolatos feladatok** közül:
   - állatotthon létesítésének engedélyezése
   - állatpanzió és állatmenhely létesítésének engedélyezése és a szolgáltatás felügyelete az állatotthon létesítése és üzemeltetése tekintetében

9) **Honvédelemmel kapcsolatos feladatok** közül:

- az illetékességi területén bejelentett lakóhellyel rendelkező kiképzett tartalékosok, potenciális hadkötelesek lakcím- és anyakönyvi adatainak pontosításában történő közreműködés
- az illetékességi területén bejelentett lakóhellyel rendelkező hadkötelesek adatainak pontosításában történő közreműködés

10) Ipari igazgatással kapcsolatos feladatok közül:

Távhő:

- szolgáltatói hőközpont elhelyezésére, üzemeltetésére, karbantartására vonatkozóan az ingatlantulajdonossal kötött megállapodás hiányában, az engedélyes kérésére a használati jog megállapítása és a fizetendő kártalanítás mértékének megállapítása
- a felhasználási helyre történő bejutás határozatban történő elrendelése

Villamosenergia:

- fogyasztásmérő leolvasásának, ellenőrzésének vagy cseréjének, az ellátásból történő kikapcsolásnak vagy a felhasználói berendezés ellenőrzésének tűrésére, és együttműködésre vonatkozó kötelezettség megállapítása
- mérőhelyre való bejutás engedélyezése

Földgáz:

- a fogyasztásmérő berendezés leolvasásának, ellenőrzésének, cseréjének, a földgázelosztási szolgáltatásból történő felfüggesztéshez szükséges intézkedéseknek, vagy a felhasználói berendezés ellenőrzésének a tűrésére és együttműködésre vonatkozó kötelezettség megállapítása
- mérőhelyre való bejutás engedélyezése

11) Kereskedelmi igazgatással kapcsolatos feladatok közül:

- állandó menazséria működésének engedélyezése

12) Vízügyi igazgatással kapcsolatos feladatok közül:

- az ingatlan tulajdonosának kötelezése az ingatlan bekötésére, amennyiben az ingatlan víziközmű-rendszerbe történő beköttetését a víziközmű-rendszer üzembe helyezésétől számított egy éven belül nem teljesíti
- az ingatlanok vízi közmű használatba történő bekötésének elrendelése
- a fogyasztó kötelezése a szolgáltató hozzájárulása nélkül végzett bekötés, építmény, berendezés, felszerelés elbontására, leszerelésére, átalakítására
- vízvezetési és szennyvízelvezetési szolgalom alapítása
- a fogyasztó teljesítésre történő kötelezése, ha a szolgáltató felhívására határidőn belül nem tesz eleget a hibák kijavításának, illetve az előírásoktól eltérő vízközmű-használat megszüntetésének,
- egy ingatlan ellátására több ivóvíz bekötővezeték létesítésének engedélyezése
- a közterületen kialakítandó vízmérőhely helyének megállapítása
- a tulajdonos kötelezése a létesítmények megfelelő átalakítására vagy megszüntetésére

- a nem védett természeti területen a nádaratás, illetve a nádas égetésének az engedélyezése

13) Kulturális örökségvédelemmel kapcsolatos feladatok közül:

- régészeti emlék vagy lelet felfedezője bejelentésének fogadása és az illetékes múzeum értesítése

14) Oktatással kapcsolatos feladatok közül:

- a tanköteles tanuló igazolatlan mulasztása esetén a törvény vagy kormányrendelet által meghatározott feladat- és hatáskörök ellátása
- a tanköteles tanuló tanulmányai külföldön történő folytatásának bejelentése fogadása
- az írásbeli érettségi vizsgák feladatlapjainak a vizsgaszervező iskolák közötti elosztásában történő közreműködés
- az érettségi vizsga központi írásbeli feladatlapjainak átadása a vizsgabizottságot működtető közoktatási intézmény megbízottjának

15) Növényvédelmi igazgatással kapcsolatos feladatok közül:

- a méregjelzésű vagy tűz- és robbanásveszélyes növényvédő szer elvesztésére, elcserélésére, eltulajdonítására, növényvédő szernek élelmiszerbe, takarmányba keveredésére, ivóvízbe, vagy vízfolyásba jutására vonatkozó bejelentés továbbítása a növény- és talajvédelmi szolgálat részére

16) Ingatlanvállalkozással kapcsolatos feladatok közül:

- az üzletszerű társasházkezelői és ingatlankezelői tevékenység tekintetében ingatlanvállalkozás-felügyeleti hatóság

17) Közlekedési igazgatással kapcsolatos feladatok közül:

- a járdák, gyalogutak és azok műtárgyai építésének, korszerűsítésének, fennmaradásának és megszüntetésének engedélyezése, illetve ezek nem közlekedési célú igénybevételével kapcsolatos eljárás lefolytatása

18) Környezetvédelmi igazgatással kapcsolatos feladatok közül:

- levegőtisztaság-védelmi hatósági ügyekben az első fokú hatósági eljárások lefolytatása

Járási gyámhivatalhoz kerülő hatósági feladatok:

1.) A városi gyámhivatalok hatáskörébe tartozó gyámhatósági feladatok teljes köre

2.) A jegyző hatáskörébe tartozó gyámhatósági feladatok közül:

- az ügygondnok, eseti gondnok kirendelése, felmentése, munkadíjának megállapítása
- a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvétele (a települési önkormányzat anyakönyvvezetői továbbra is felvehetik a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot)
- a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezése
- a szülő azon nyilatkozatának felvétele, melyben hozzájárul gyermeke ismeretlen személy általi örökbefogadásához
- védelembe vételről és megszüntetésről való döntés
- családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról való döntés és a felülvizsgálat
- iskoláztatási támogatás folyósítása szüneteltetésének kezdeményezése, a szüneteltetés felülvizsgálata

3. számú melléklet – József Attila Terv bemutatása

A 2007-2013 évek közötti program-időszakban, az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, az Európai Szociális Alapból és a Kohéziós Alapból származó támogatások felhasználását szabályozó 4/2011. (I.28.) Kormány rendelet kialakította a peremfeltételeit olyan kiemelt fejlesztési projekteknek, amelyek a Közép-magyarországi Operatív Program keretében Szociális célú városrehabilitáció címén, pályázati források elnyerését tették lehetővé.

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség 2012. augusztus 10-én hirdette meg a KMOP-5.1.1/B-12 számú, Szociális Városrehabilitációs pályázatot. A pályázat során benyújtott projektjavaslatokra vonatkozó döntést a Kormány 1649/2012. (XII.19.) sz. határozata rögzítette. A Kormány határozatban a Közép-Magyarországi Operatív Program 2011-2013-as Akcióterv részeként, 2.810.068.607,- Ft elszámolható közkiadással, 100%-os támogatási aránnyal nevesítésre került a „Szociális városrehabilitáció Ferencvárosban, József Attila terv I. ütem" c. részletes projektjavaslat. (a továbbiakban: JAT)

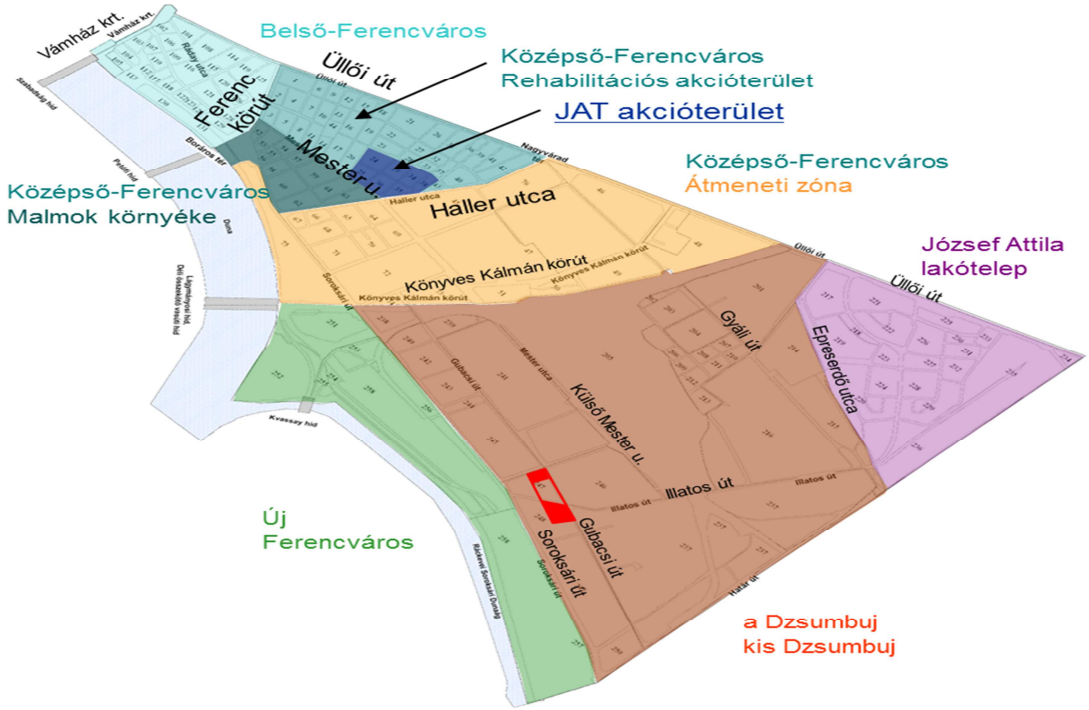

Előzmény:

Középső-Ferencváros közel 80 hektáros, 44 tömbnyi városrésze az 1990-es évek elején a főváros legrosszabb fizikai állapotú területei közé tartozott és ennek következtében megindult a veszélyes társadalmi viszonyok kialakulásának folyamata. A fizikai és társadalmi lepusztulás megállítása és a városrész felemelkedése érdekében, 1992-ben a magántőke bevonásával megindult városmegújítási akció pillérei: önkormányzati lakóházak felújítása,

társasházak felújításának pályázati támogatása, közterületek megújítása, új épületek létesítése. Az eddigi rehabilitáció eredményeképpen a komfort nélküli lakások aránya a területen 61%-ról 16%-ra csökkent és jelenleg már csak 40 lakóépület vár felújításra.

A városrehabilitáció elérkezett a Gát utca menti hét tömbhöz, amely a József Attila Terv térsége. A JAT célterülete a Gát u., Thaly K. u. és Márton u. közti szakasza. Ezen az akcióterületen az önkormányzat a FEV IX. Ferencvárosi Vagyonkezelő és Városfejlesztő Zrt. közreműködésével komplex városmegújítást kíván megvalósítani.

A JAT projekt megvalósítása:

A „Szociális városrehabilitáció Ferencvárosban, József Attila terv I. ütem" c. részletes projekt megvalósítását megalapozó Támogatási Szerződés aláírására ünnepélyes keretek között 2013. január 24-én került sor.

A projekt megvalósításának időszaka: 2013. január 31. – 2015. április 25.

A projekt célja:

Átfogó célok:

- Társadalmi problémák kezelése
- Történelmi városrészek újjáélesztése
- Rehabilitációs folyamatok kiterjesztése.

Specifikus célok:

- A projekt területén élő lakosság életminőségének javítása.
- A társadalmi szegregáció megszüntetése. Az esélyegyenlőség feltételeinek javítása, kiemelten a gyermekeknél. A hely identitásának erősítése.
- A családoknak egészséges otthon teremtése
- Élhető városi környezet kialakítása
- Az építészeti értékek megőrzése.

A projekt kedvezményezettjei:

Konzorciumvezető:

Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata (Önkormányzat)

Konzorciumi tagok:

Ferencvárosi Szociális Foglalkoztató- és Ellátó kiemelkedően közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (FESZOFE) és Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatósága (FESZGYI)

Projektmenedzsment:

FEV IX. Ferencvárosi Vagyonkezelő és Városfejlesztő Zrt. (A feladat ellátásával az Önkormányzat 2012. január 31-én kötött megállapodásban bízta meg a FEV IX. Zrt.-t.)

A projekt elemei:

Városi funkció:

Gát utca rehabilitációja:

A Gát utca korszerűsítése, felújítása során a járda és az útpálya felbontására és új pályaszerkezettel, faltól – falig térkő burkolattal történő átépítésére kerül sor a Thaly Kálmán és Márton utca közötti szakaszon. Az egyirányú forgalmi sáv mellett növénykazettákkal határolt párhuzamos parkolás és szélesebb járdák kialakítása szerepel a tervekben. Az útépítés korszerűsítése jelentősebb közmű-beavatkozást nem igényel. A közművek közül a csapadékvíz-elvezetés rendszere kerül módosításra. Az utca vízelvezetését víznyelők biztosítják.

Az utca rekonstrukciójának része a közvilágítás korszerűsítése, a légkábelek földbe helyezése, térfigyelő kamerarendszer kiépítése.

Az átépítésre kerülő útszakasz hossza 267 m.

Közösségi funkció:

József Attila Emlékhely:

A Gát u. 3.-ban, ahol József Attila született, található a róla elnevezett emlékhely, amely a terveknek megfelelően felújításra, bővítésre kerül. A beavatkozás eredményeként megnövekszik a látogató tér, tágasabb, jobban felszerelt épületrész biztosítja az emlékhely működését, kulturális rendezvények megtartását. A korszerűsítés magába foglalja a látogatók és a személyzet számára kialakítandó vizesblokkot, szociális helyiséget. A részleges akadálymentesítés is megvalósul, azaz kaputelefonos (megfelelő magasságban elhelyezett) jelzés után segítséggel az emlékhely kerekesszékkel is megközelíthető. Az épületben a kerekesszék használata teljesen akadálymentes lesz, megfelelő mozgássérült illemhely is kialakításra kerül. Egyéb akadálymentesítése az emlékhelynek (látás, hallás) a kiállítás berendezése kapcsán kerül kialakításra.

Felújított alapterület: 124 m2.

Ferencvárosi Szociális- Közösségi Központ:

A Lenhossék utca 7-9. földszintjén kerül elhelyezésre a Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények igazgatósága intézményi keretei között kialakításra kerülő Szociális és Közösségi Központ, amely a szociális városrehabilitációs célterület közvetlen fizikai környezetében kap helyet. Az iroda fejlesztés biztosítja majd a családsegítés és komplex családgondozás központi irányítását és működtetését végző szervezet vezetőinek, a létrehozandó család-mentori rendszer programirodájának, valamint a szintén létrehozandó Tanácsadó Irodának az elhelyezését. Itt kerül kialakításra a képzésekre és továbbképzésekre alkalmas tanácskozó terem és a szociális, karitatív munkához köthető raktár. A Lenhossék 7 sz. alatti épületrészbe került betervezésre mindazon funkció, amelyhez ügyfél forgalom is kapcsolódik. (Ügyfélfogadásra alkalmas tér, asszisztensi pult, vizes blokk, stb.). Az akadálymentesítést lépcsőlifttel oldják meg.

Szociális központ alapterülete: 838 m2.

Munkaerőpiaci Szolgáltató Iroda:

A FESZOFE irányítása alatt, a Gát u. 25-ben kap helyet a Munkaerőpiaci Szolgáltató Iroda, amely az akcióterület lakosságának munkaerőpiacra jutását elősegítő intézmény lesz.

Munkaerőpiaci Iroda alapterülete: 523 m2.

Lakófunkció:

Önkormányzati lakóépületek felújítása:

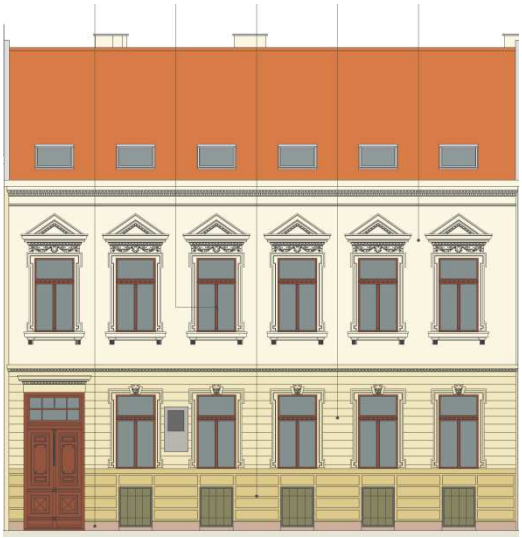

A fejlesztés I. ütemében a Gát u. 3. Gát u. 5., Gát u. 20, valamint a Lenhossék u. 7-9. számú épületek komplex megújítására kerül sor. Ez magába foglalja a külső homlokzatok (nyílászárók, tető, porotherm hőszigetelt falazat az új épületrészeknél) lépcsőházak, függőfolyosók felújítását. A lakások energiahatékonyságának javítása érdekében sor kerül hőszigetelésre, fűtéskorszerűsítésre, gépészeti rekonstrukcióra, a szellőzési rendszer kialakítására.

A lakások összkomfortosítása érdekében új, korszerű alaprajzú lakások kialakítására kerül sor az alapterület megnövelésével, ami a korábbi komfort nélküli – félkomfortos állapothoz képest lehetővé teszi a megfelelő méretű, felszereltségű konyha és a szükséges mellékhelyiségek kialakítását. A közös helyiségek és a lakások új burkolatot kapnak. A fűtést és meleg víz ellátását központi kazán biztosítja. A tetőtér felújításával egyidejűleg a tetőtér beépítésével további lakások kialakítására kerül sor. Az akadálymentesítést az épületek bejáratának OTÉK előírás szerinti átalakítása továbbá a Gát u. 20. és Lenhossék u. 7-9-ben liftek kiépítése biztosítja majd. Belső zöldterületek kerülnek kialakításra, ennek érdekében bizonyos épületrészek elbontására is sor kerül.

4. számú melléklet – LÉLEK – Program bemutatása

A LÉLEK Program egy modell-program, ami kormányzati szándékkal és a szakpolitikával összhangban intézményesült módon valósítja meg azt, hogy a stabil lakhatásukat elvesztő, a kerületi alapellátásokból kihulló ügyfelek egy csoportja elkerülhesse a hajléktalan lét legalsó szintjét, az utcai életformát.

A Program fontos eleme többek között az önkormányzati lakások felújítása, valamint a LÉLEK Pontok kialakítása és működtetése. A Program és a Lélek Pont iroda abban nyújt segítséget, hogy járható hidat képez az utcai szociális munka ügyfélköre és a magasabb szintű ellátásokat nyújtó szociális intézmények között. Az önálló lakhatásukat elvesztő egyének közül azok számára jelent fontos kapaszkodót, akiknél - a szociális munkások segítségével - esély van életmódjuk normalizálására, a munkahelyük és a lakáskörülményeik rendezésére.

Az elért eredmények nagy előrelépést jelentettek a Ferencvárosban élő hajléktalanok helyzetének vonatkozásában, azonban ezt a súlyos társadalmi problémát csak hosszú távon lehet eredményesen kezelni. Ezt célozza a szociális munkások további foglalkoztatása is.

A felújított önkormányzati lakások hasznosítására az Önkormányzat, a FESZGYI és a FESZOFE Kft. együttműködési megállapodást kötött. A FESZGYI a lakások megfelelő használata érdekében biztosította az alapvető berendezési tárgyakat. Önkormányzatunk önerőből a lakásokat feltöltős elektromos mérőórákkal látta el, ami a bérlők számára segíti a rezsiköltségek folyamatos megfizetését.

A célcsoportból a FESZOFE Kft. és a FESZGYI javaslata alapján összesen 12 fő, a programban résztvevő hajléktalan személy lakhatási gondjának kezelésére nyílt lehetőség. A Vagyonkezelési, Városüzemeltetési és Felújítási Iroda határozott idejű szociális alapú bérleti szerződést kötött a Program keretén belül felújított 6 db önkormányzati bérlakásra. A bérleti szerződések jelenleg 6 hónap meghatározott időtartamra szólóak. Kivételes esetben lehetőség van arra, hogy a bérleti szerződést 9 hónapra kössék meg, illetve indokolt esetben a szerződés időtartama maximum egy alkalommal, 6 hónappal meghosszabbítható.

A Programban együttműködő szervezetek: az Új Út Szociális Egyesület, a Menhely Alapítvány és a Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei, akikkel az önkormányzat a szoros szakmai együttműködés érdekében együttműködési megállapodást kötött a LÉLEK- Program megvalósítására. A Program megvalósításában közreműködő szervezetek továbbá: a Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatósága, a Ferencvárosi Szociális Foglalkoztató és Ellátó Kiemelkedően Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság, a Ferencvárosi Egészségügyi Szolgáltató Kiemelkedően Közhasznú Nonprofit Kft., a Ferencvárosi Vagyonkezelő és Városfejlesztő Zrt., a Ferencvárosi Közterület Felügyelet, a BRFK IX. kerületi Kapitánysága és Budapest IX. kerületben működő egyházi és civil szervezetek.

2012. június 30. napjáig 79 fő kereste fel a LÉLEK- Pontot. Közülük 35 fővel sikerült szorosabb együttműködést kialakítani, 44 fő esetében csak egyszeri, eseti kapcsolatfelvétel történt, ők különböző információk után érdeklődtek (például munkalehetőség, szállóra jutáshoz segítségkérés).

Érkeztek ügyfelek, érdeklődők többek között a kerületi Családsegítő Szolgálattól, a BMSZKI Aszódi úti szállójáról, a BMSZKI Külső Mester utcai szállójáról, a BMSZKI Gyáli

úti szállójáról, az Oltalom Karitatív Egyesület Dankó utcai szállójáról, a BMSZKI Könyves Kálmán körúti szállójáról, valamint az Új Út Szociális Egyesülettől.

Honnan érkezett a kliens	**Hány fő értesült erről a helyről a LÉLEK-Pontról**
IX. kerületi Családsegítő	11
IX. kerületi Gyermekjóléti Központ	5
FESZOFE Kiemelkedően Közhasznú Nonprofit Kft.	7
BMSZKI, Aszódi utcai szálló	4
BMSZKI, Külső Mester utcai szálló	6
BMSZKI, Könyves Kálmán úti szálló	1
BMSZKI, Gyáli úti szálló	3
BMSZKI, Dózsa György úti szálló	2
BMSZKI, Táblás utcai szálló	1
Baptista Szeretetszolgálat	3
Cigány Kisebbségi Önkormányzat	3
Üdvhadsereg	3
ÚJ ÚT Szociális Egyesület	4
Oltalom Karitatív Egyesület	2
Vöröskereszt	7
Menhely Alapítvány	1
Merényi Gusztáv Kórház	1
Utca, közterület, szórólap	9
Nincs információ	6
Összesen:	79

Legtöbben a lakáshoz jutásról érdeklődtek, valamint az álláskeresésben kértek segítséget.

Azok az ügyfelek, akik regisztrált álláskeresők és munkát szerettek volna vállalni a FESZOFE Nonprofit Kft. segítségével tudták elérni céljukat, így a Budapest Főváros Kormányhivatala Munkaügyi Központ, Budapest Haller utcai Kirendeltsége által közvetített hajléktalan személyekkel, a munka alkalmassági vizsgálatukat követően munkaszerződés megkötésére kerülhetett sor. A lezárult programban részt vevő hajléktalan munkavállalók alaposan rácáfoltak a hajléktalanokat övező előítéletekre. A tapasztalatok szerint a hajléktalan emberek szívesen és nagy lelkesedéssel vállalták a munkát. A foglalkoztatott hajléktalan munkavállalók megbízható és jó minőségű munkát végeztek, némely esetben még a korábban foglalkoztatott dolgozóknál is jobban lehetett rájuk számítani.

A FESZOFE Nonprofit Kft. a LÉLEK- Program keretében összességében 7 fő hajléktalan munkavállalót tudott foglalkoztatni közterület takarítási feladatokra. A foglalkoztatás 2012. január 23. napján indult 5 fő hajléktalan személlyel. Közülük 1 fő 2012. március 19. napjával, 1 fő pedig április 25. napjával felmondta munkaviszonyát. 2012. május 24. napjától további 2 fő hajléktalan személy foglalkoztatása került biztosításra. Munkavégzésük ellátásához megfelelő szerszámot, munkaruhát kaptak, ugyanúgy, mint a többi munkavállaló. A rendszeres napi munkavégzés nagymértékben hozzájárul a sodródás elkerüléséhez, hiszen reggel 7 órakor munkavégzésre meg kell jelenni, az elvégzendő feladatot ekkor kapja meg mindenki. A munkaidő napi 8 óra és a munkanap végeztével, szociális intézmény révén, tisztálkodási lehetőség áll mindenki rendelkezésére. Ferencváros lakói kellemesen csalódva tapasztalták, hogy környezetük rendjét, tisztaságát hajléktalan emberek munkájának köszönhetik.

A FESZOFE Nonprofit Kft. tapasztalatai szerint megnőtt a foglalkoztatott hajléktalanok önértékelése, környezetükhöz már másképp viszonyulnak. Ismételten bebizonyosodni látszik, hogy hatékony szociális munkával hasznos munkavégzés és persze megfelelő ellenszolgáltatás biztosításával komoly lépéseket lehet tenni afelé, hogy a legszegényebb emberek visszataláljanak a társadalomba, visszataláljanak a munka világába. A LÉLEK- Program megismerését követően a hajléktalan személyek körében megnőtt az aktivitás, a munkavállalási szándék. A FESZOFE Nonprofit Kft. egy felmérést követőn kérelmet nyújtott be Budapest Főváros Kormányhivatala Munkaügyi Központ, Budapest Haller utcai Kirendeltségéhez, 40 fő hajléktalan munkavállaló közfoglalkoztatásban történő foglalkoztatására. A hajléktalan közfoglalkoztatási program 2012. július 02. napjával elindult.

Az álláskeresés mellett, központi problémát jelentett a lakhatás, amelynek tekintetében több ügyfelet sikerült vagy elhelyezni, vagy várólistára vetetni valamelyik szállón.

A LÉLEK-Pont által nyújtott szolgáltatások

A legtöbb esetben álláskereséssel kapcsolatos információkat szeretnének kapni a kliensek. Számukra az alábbi segítséget tudja nyújtani a LÉLEK- Pont: pszicho-szociális megerősítés, kommunikációs és konfliktuskezelő készségek fejlesztése, mentálhigiénés tanácsadás, szociális problémák kezelése – egyéni esetkezelésen belüli személyes megerősítéssel. Amennyiben a hajléktalan személy foglalkoztatható, a foglalkoztathatóság javítása, álláskeresésre felkészítése érdekében a motiváció és készségfejlesztés, képzettség erősítése, álláskeresési készségek erősítése, kommunikációs és konfliktuskezelés készségek fejlesztése álláskeresési tréning és álláskeresési klub igénybevételével biztosítható (az álláskeresési tréninget és klubot a FESZGYI Családsegítő Szolgálata nyújtja). A munkára alkalmas és képes ügyfeleket személyesen elkísérik, vagy kísérőlevél kíséretében elirányítják a Haller utcai Munkaügyi Központhoz, vagy a BMSZKI Dózsa György úti álláskereső

irodájába. Több hajléktalan érdeklődött „fekete” munka iránt, mert nem szeretnék elveszíteni a segélyüket.

Többen kérnek segítséget hivatalos ügyeik intézésében, itt a legjellemzőbb a segélyek kérvényezése, közgyógyellátás igénylése, valamint további hivatalos okmányok beszerzésében támogatás kérése, iskolai papírok pótlása.

A LÉLEK- Pont segítséget tud nyújtani továbbá lelki-mentális problémák megoldásában segítő beszélgetéssel - ennek a fizikai és tárgyi körülményei igazából csak a Tűzoltó utcai telephely átadásával váltak optimálissá -, valamint az életviteli problémák megoldásában, pénzkezelési tanácsadás útján. A LÉLEK- Pont a dologi javak közvetítésében is tud segítséget nyújtani az arra rászorulóknak – ide tartozik a ruházat és az élelmiszer.

5. számú melléklet – FESZGYI – FEBI szervezeti ábrája

5.1. számú melléklet – FESZGYI

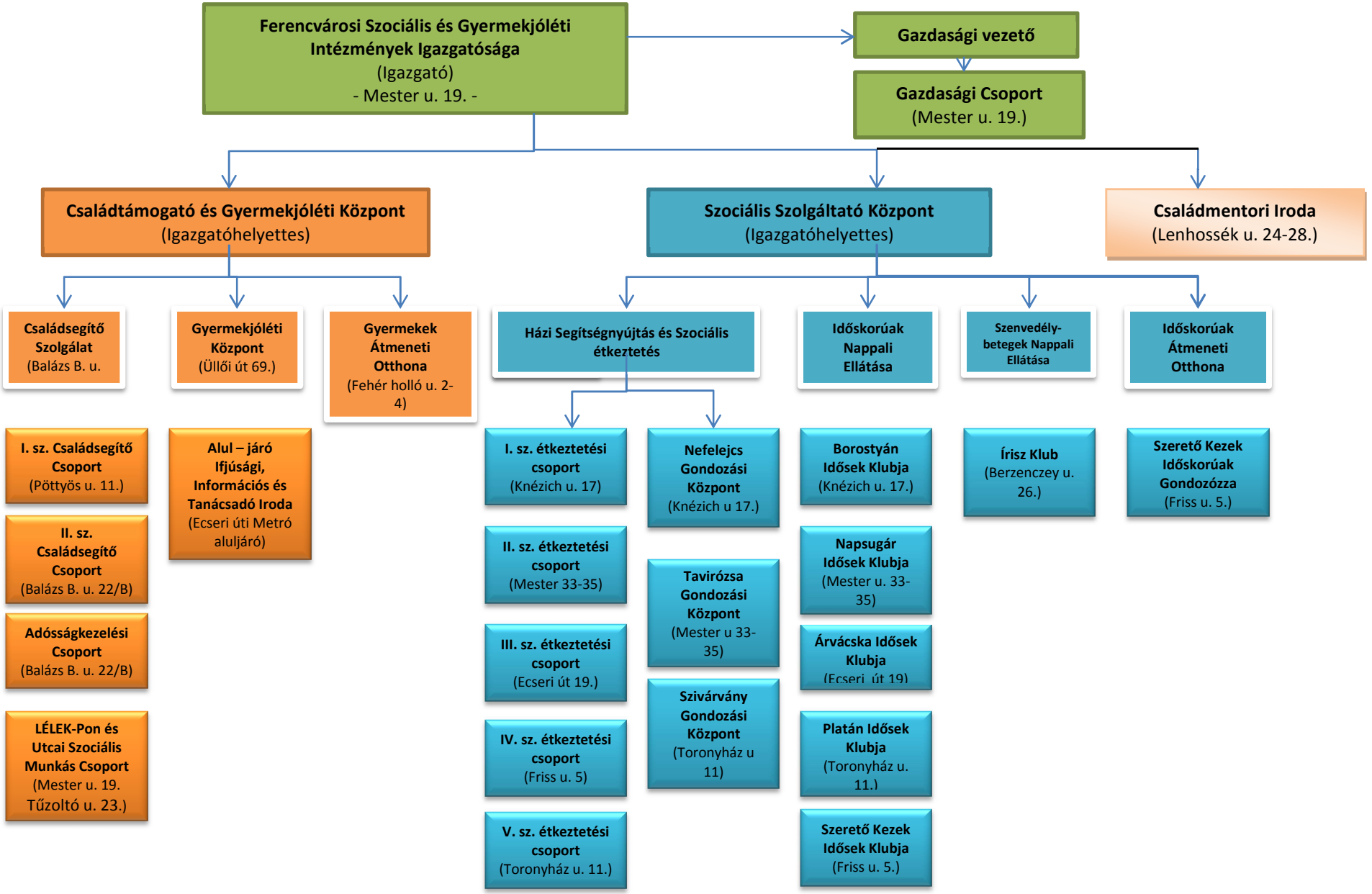

5.2. számú melléklet – FEBI

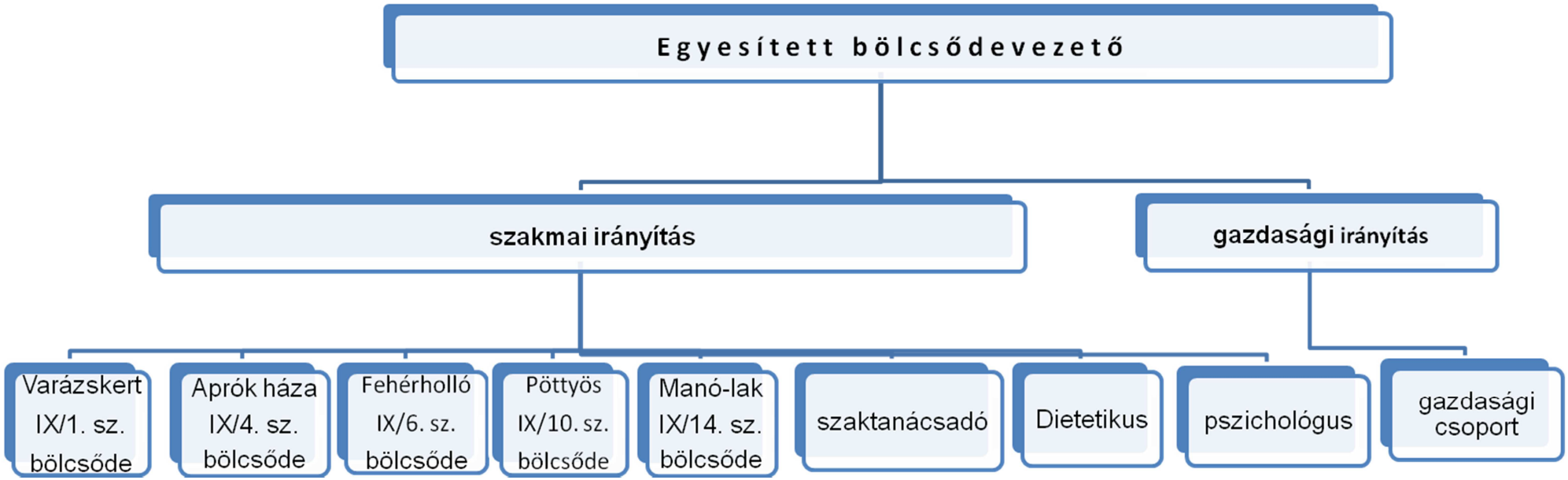

6. számú melléklet – Kedvezményes bérleti díjú szervezetek

Kedvezményes bérleti díjú szervezetek a szociális ellátórendszerben		
Név	**Elérhetőség**	**Tevékenység, Cél**
Közért Egyesület	1094 Budapest, Tűzoltó u. 33/a.	A IX. Kerületben létrehoz egy civil közösségi centrumot, mely rendszeres szociális és ifjúságvédelmi programjaival, kulturális rendezvényeivel hozzájárul a helyi civil szféra megerősödéséhez, valamint a Ferencvárosban élő hátrányos helyzetű lakosok életminőségének javításához.
Esély Közösségi Egyesület*	1094 Budapest, Tűzoltó u. 33/a.	Tevékenységével javítja a Magyarországon élő halmozottan hátrányos helyzetű elsősorban roma családok életminőségét. Ezen cél érdekében oktatási, közösségépítő programokat működtet.
Kék Pont Drogkonzultációs Központ és Drogambulancia Alapítvány*	1095 Budapest, Gát u. 25.	Az ártalomcsökkentés filozófiája jegyében a droghasználat ártalmait csökkentik (különös tekintettel az illegális drogokra) a droghasználó egyén, a család és az egész társadalom vonatkozásában, továbbá elősegítik klienseik életminőségének általános javulását. Az Alapítvány hivatásának tekinti az addiktológiai konzultáció gyakorlatának magyarországi meghonosítását és alkalmazását. A célkitűzések megvalósítását az ártalomcsökkentő filozófiát elfogadó és követő szakemberek és önkéntes segítők közreműködésével kívánja elérni az Alapítvány.
Kézenfogva Összefogás a Fogyatékosokért Alapítvány	1093 Budapest, Lónyay u. 19.	Támogatja az értelmi és halmozottan fogyatékos gyermekek, felnőttek és gondozóik körülményeinek javítását.
Magyar Vöröskereszt Budapest Fővárosi Szervezet Magyar (Vöröskereszt IX. kerületi Szervezete)	1094 Budapest, Mester utca 38. földszint I.	A Szervezet fő célja az élet, az egészség védelme, az emberi személyiség tiszteletben tartása, az emberi szenvedés, szociális gondok enyhítése, a betegségek megelőzése, a fegyveres konfliktusok, katasztrófák áldozatainak megsegítése, a Genfi Egyezményekből adódó feladatokban való közreműködés, a nemzetközi humanitárius jog, a Vöröskereszt alapelveinek terjesztése, a társadalmi szolidaritásra nevelés, ezt a Magyar Vöröskeresztről szóló 1993. évi XL. törvény is megerősíti.

Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége (IX. Kerületi Nyugdíjas Alapszervezete)	1095 Budapest, Mester utca 59. földszint III.	Aktívan részt vesz Ferencváros idősügyi, egészségügyi életében, programjaival hozzájárul a kerületben élő idősek támogatásához.
Nagycsaládosok Országos Egyesülete (Ludotéka-Ferencváros Csoport)	1091 Budapest, Üllői út 121. p. IX.	Célja a rászorulók támogatása Ferencvárosban, amelynek megvalósulása érdekében élelmiszer-, valamint ruhaosztást bonyolít.
Novus Gimnázium, Szakközépiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	1097 Budapest, Vágóhíd u. 31-33.	A Gimnázium célja egy olyan iskolai modell kidolgozása és megvalósítása, amely a hagyományos iskolai keretek közül kicsöppenő, tanulási vagy magatartási problémával küzdő fiatalok számára ad lehetőséget a középiskolai tanulmányok sikeres elvégzésére. A Gimnáziumba eltérő regionális és szociális közegből érkező gyerekek járnak, akik különböző problémákkal küzdenek.
Szent Rafael Caritas Alapítvány	1094 Budapest, Balázs Béla u. 13. fszt. I.	Az Alapítvány célja a hajléktalanok, szenvedélybetegek, más szenvedők és családtagjaik személyiség-gyógyító gondozása, a börtönből szabadult hajléktalanok társadalmi visszailleszkedésének segítése, a hajléktalanok utcai gondozása, szociális helyzetének javítása, munkához és szálláshoz juttatása, valamint a betegek emberhez méltó életkörülményeinek elősegítése.
Gyógyfoglalkoztatásért Alapítvány (Tárt Kapu Galéria)	1092 Budapest, Hőgyes Endre utca 2. földszint IV/TB 2.	Az Alapítvány célja pszichiátriai betegek gyógyfoglalkoztató (rehabilitációs) tevékenységek támogatása, különös tekintettel a kreatív és művészeti terápiákra, a kulturális és szabadidős foglalkozásokra, a munkaterápiára, a különböző sportterápiákra, a szociális tevékenységre, családsegítésre, időskorúak gondozására, munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek képzésének, foglalkoztatásának elősegítésére és a kapcsolódó szolgáltatásokra, rehabilitációs foglalkoztatásra. Célja továbbá mindehhez kapcsolódóan a magyarországi art brut és outsider art integrálása a hazai és nemzetközi kulturális életbe, széleskörű lehetőséget biztosítva a helyi, regionális és nemzetközi együttműködésekre és bemutatkozásokra.

Új Út Szociális Egyesület*	1097 Budapest, Gubacsi út 21. földszint II.	Az Egyesület feltétel nélkül segíti azokat, akik hajléktalanság, szenvedélybetegség, vagy bármely ok miatt hátrányos helyzetben vannak, vagy abba kerülhetnek, valamint érdekeiket képviseli. Az Egyesület hozzá kíván járulni a bármely ok miatt hátrányos helyzetben lévő személyek szociális, egészségügyi és egyéb felmerülő problémáinak megoldásához, illetve mérsékléséhez, valamint társadalmi esélyegyenlőség megteremtéséhez és az érintettek reintegrációjának elősegítéséhez.

*A jelölt szervezetekkel egyéb szerződéses úton is jogviszonyban áll az Önkormányzat

7. számú melléklet – Önként vállalt feladatok, támogatások a szociális ellátórendszer területén Ferencvárosban

- **Utcai szociális munkán belül – LÉLEK-Pont működtetetése**
- **Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás**
- **Támogató szolgálat**
- **Családmentori Iroda**
- **Ifjúság segítés**
- **Bölcsődék alapfeladatin túli ellátásai**[46]
- **Mentori hálózat működtetése**
- **Biztos Kezdet Gyerekház**
- **Helyi gázár- és távhőtámogatás**
- **Átmeneti segély**
- **Lakbértámogatás**
- **Karácsonyi támogatás**
- **Nyugdíjasok és gyermekgondozási segélyben részesülők ingyenes könyvtárhasználata**
- **Gyógyszertámogatás**
- **HPV elleni védőoltás biztosítása**
- **Születési és életkezdési támogatás**
- **BKV bérlet biztosítása**
- **Egyéb oktatási támogatások**
- **Állami gondozottak bérlakáshoz juttatása**
- **Mozgássérültek akadálymentesítése**
- **Könyvet Házhoz szolgáltatás biztosítása**

[46] Részletesen a gyermekek napközbeni ellátása részben.

8. számú melléklet – Egyházak Ferencvárosban

- **Külső-Ferencvárosi Szent Kereszt Plébánia** 1091 Budapest, Üllői út 145.
- **Ferencvárosi Assisi Szent Ferenc Plébánia** 1092 Budapest, Bakáts tér 13.
- **Középső-Ferencvárosi Szent Vince Plébánia** 1096 Budapest, Haller u. 19-21.
- **Örökimádás Templomigazgatóság** 1094 Budapest, Bokréta u. 35.
- **Budapest-Kálvin téri Református Egyházközség** 1091 Budapest, Kálvin tér 7.
- **Ferencvárosi Evangélikus Gyülekezet** 1096 Budapest, Haller utca 19-21.
- **Bartók Béla Unitárius Egyházközség** 1092 Budapest, Hőgyes Endre utca 3.
- **Szent Cirill és Metód Bolgár Ortodox Templom** 1097 Budapest, Vágóhíd u. 62.
- **Szim Salom Progresszív Zsidó Hitközség** Ráday utcai Zsinagóga 1092 Budapest, Ráday u. 9. I. em. 2.
- **Bét Élijáhu Zsinagóga** 1092 Budapest, Páva u. 39.
- **Forrás Baptista Gyülekezet** 1098 Budapest, Toronyház u. 3/b.
- **Magyar Pünkösdi Egyház Új Élet Gyülekezet** 1098 Budapest, Toronyház u. 3/b.
- **A Tan Kapuja Buddhista Egyház** 1098 Budapest, Börzsöny u. 11.
- **Külső-Üllői úti Református Gyülekezet**[47] 1107 Budapest, Bihari út 9/a.
- **Nagyvárad téri Református Egyházközség**[48] 1089 Budapest, Gaál Mózes utca 2.

[47] Nem kerületi székhelyű, de a József Attila-lakótelepen illetékes.
[48] Nem kerületi székhelyű, de kerületi részeken illetékes.